

Sæt II

TDC A/S, Lederforeningen i TDC (LTD) og Dansk Metal

Samarbejdsaftale om PFA Plus

Brug livet

PFA Pension 27. december 2010

Indledning

PFA har hermed fornøjelsen af at fremsende Samarbejdsaftale om PFA Plus med bilag til TDC A/S, Lederforeningen i TDC (LTD) og Dansk Metal.

Indhold

Samarbejdsaftale

Beskriver hvem der har indgået aftalen, hvilke medarbejdere der er omfattet og hvilke indbetalingsprocenter der er aftalt. Herudover er ikrafttrædelse, opsigelse og ændring af gruppepensionsordningen beskrevet samt underskrift.

- Bilag 1 Definerede begreber**
Beskriver særlige begrebers betydning og anvendelse
- Bilag 2 PFA Plus for medarbejdere ansat under overenskomst uden tjenestemandspensionsrettigheder**
Beskriver hvilke forsikringer medarbejderne er omfattet af, herunder udløb og skatteregler
- Bilag 3 PFA Plus for medarbejdere med tjenestemandspensionsrettigheder**
Beskriver hvilke forsikringer medarbejderne er omfattet af, herunder udløb og skatteregler
- Bilag 4 Prisliste**
Beskriver priser og omkostninger i gruppepensionsordningen
- Bilag 5 Retningslinier for administration af gruppepensionsordningen**
Beskriver hvilke oplysninger PFA Pension skal bruge ved hver indbetaling samt hvordan tilmelding skal ske
- Bilag 6 Bestemmelser om klageråd**
- Bilag 7 Pensionsvilkår for PFA Plus pr. 1. oktober 2010**
- Bilag 8 Pensionsvilkår for PFA Plus pr. 18. marts 2011**

Samarbejdsaftale om PFA Plus

Denne samarbejdsaftale, som er en pensionsaftale, er indgået mellem

TDC A/S

Teglholmsgade 1
2450 København SV
CVR 14 77 39 08

Lederforeningen i TDC (LTD)

Vennemindevej 39
2100 København Ø

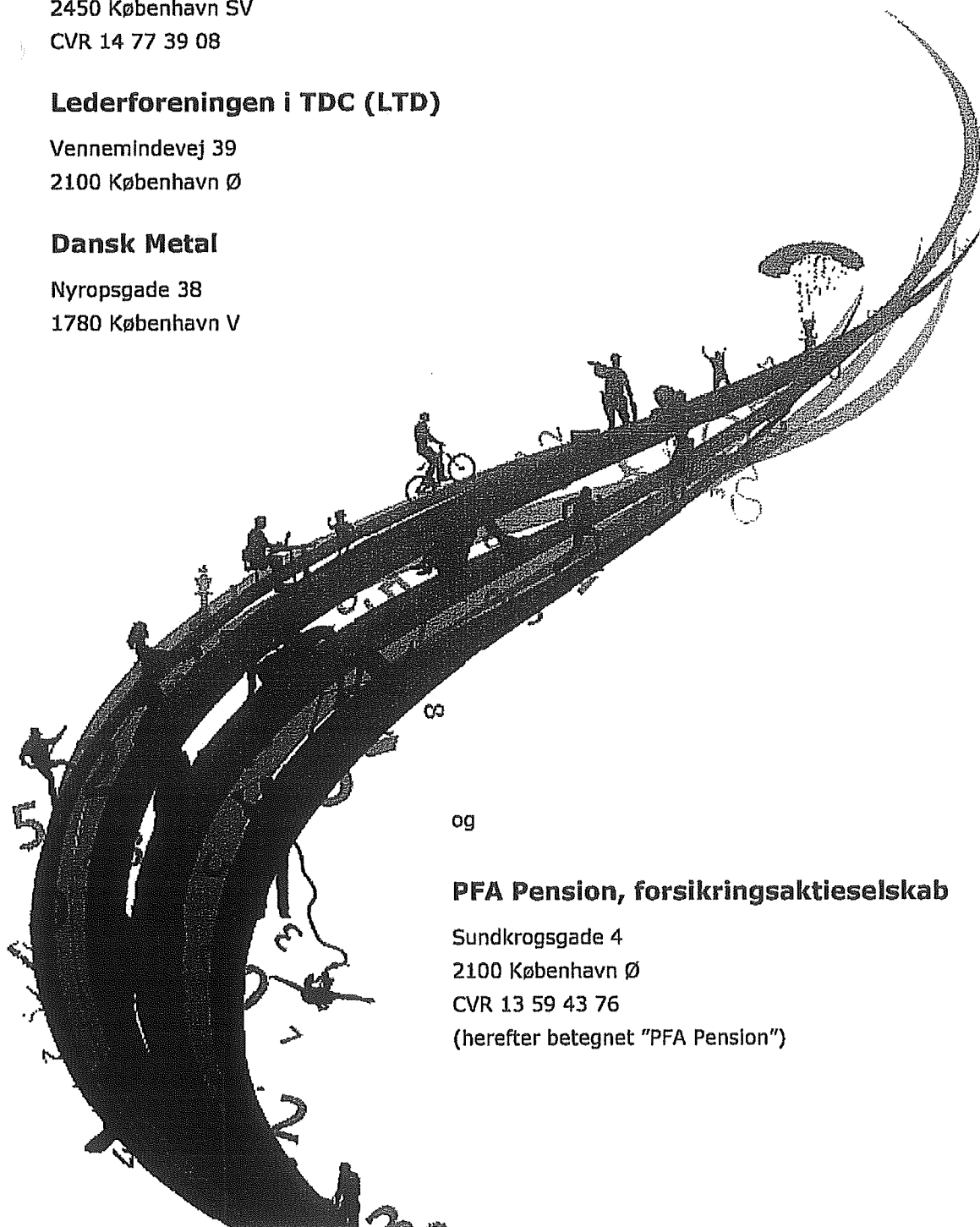
Dansk Metal

Nyropsgade 38
1780 København V

og

PFA Pension, forsikringsaktieselskab

Sundkrogsgade 4
2100 København Ø
CVR 13 59 43 76
(herefter betegnet "PFA Pension")

1. Omfattet af samarbejdsaftalen

TDC A/S, Lederforeningen i TDC (LTD), Dansk Metal og PFA Pension aftaler, at samarbejdsaftalen af 21. december 2010 ændres fra den 1. marts 2011, ved at der fra denne dato også oprettes pensionsordninger med PFA Plus for medarbejdere, som har tjenestemandspensionsrettigheder (tjenestemandspensionsoverbygningen for Lederforeningen i TDC (LTD) og Dansk Metal samt medarbejdere omfattet af TDC's "8. maj aftale").

Denne samarbejdsaftale indeholder de samlede bestemmelser, der vil gælde fra den 1. marts 2011, både for medarbejdere uden tjenestemandspensionsrettigheder, som er omfattet af overenskomst, og for medarbejdere med tjenestemandspensionsrettigheder.

De nævnte pensionsordninger med PFA Plus oprettes for medarbejdere i TDC A/S. TDC A/S underskriver ligeledes på vegne af TDC Hosting A/S (CVR 25595696) samt YouSee A/S (CVR 25767578), herefter under et betegnet "TDC-koncernen".

Øvrige selskaber, som har koncerntilknytning til TDC A/S, kan blive omfattet af denne samarbejdsaftale gennem en tiltrædelsesaftale, der underskrives af TDC A/S, PFA Pension og det pågældende selskab.

Gruppepensionsordningen træder i kraft den 1. marts 2011 og erstatter samtidig delvist pensionsaftale af 16. august 2007 for så vidt angår delaftale 1 for medarbejdere uden tjenestemandspensionsrettigheder og delaftale 2 for medarbejdere med tjenestemandspensionsrettigheder.

De fire parter i denne samarbejdsaftale kan træffe aftale for alle gruppemedlemmerne om alle forhold og ændringer af disse, der vedrører samarbejdsaftalen, og som dermed vedrører gruppepensionsordningen.

2. Definerede begreber

Bilag 1 til denne samarbejdsaftale indeholder en række definitioner af begreber, som bruges i samarbejdsaftalen og bilag hertil.

3. Gruppepensionsordning og pensionsordninger for medarbejdere

TDC-koncernen indmelder alle nuværende og fremtidige medarbejdere i gruppepensionsordningen i PFA Pension, som ikke har tjenestemandspensionsrettigheder, og som er omfattet af overenskomst mellem TDC A/S og henholdsvis Lederforeningen i TDC (LTD) og Dansk Metal.

For medarbejdere med tjenestemandspensionsrettigheder er indmeldelse i gruppepensionsordningen frivillig. En sådan medarbejder kan vælge at meddele TDC-koncernen, at indbetalingen ønskes indbetalt til en anden – af medarbejderen selv etableret – anerkendt pensionsordning.

Følgende medarbejdere er dog undtaget fra indmeldelse:

- medarbejdere, der er udstationerede, og som ønsker at have en pensionsordning, der er oprettet således, at der ikke kan være dansk skattemæssig fradragsret for indbetalingerne. Disse pensionsordninger er omfattet af pensionsbeskatningslovens § 53A, og de er omfattet af de aftaler mellem TDC A/S, Lederforeningen i TDC (LTD), Dansk Metal og PFA Pension, som samarbejdsaftalen delvis afløser
- medarbejdere med tjenestemandspensionsrettigheder, der er fyldt 50 år.

TDC-koncernen skal indmelde medarbejderne i gruppepensionsordningen med virkning fra ansættelsen, dog tidligst efter udløbet af en eventuelt fastsat prøvetid. Tilmeldingen skal dog senest ske efter seks måneders prøvetid.

For medarbejdere med tjenestemandspensionsrettigheder skal TDC-koncernen indmelde medarbejdere i gruppepensionsordningen, når betingelserne i den relevante overenskomst er opfyldt.

PFA Pension vil på det tidspunkt, hvor TDC-koncernen indmelder en medarbejder i gruppepensionsordningen, oprette en pensionsordning for medarbejderen, der er underlagt de til enhver tid gældende regler for gruppepensionsordningen.

Medarbejdernes hidtidige pensionsordninger i PFA Pension er ikke pensionsordninger med PFA Plus. De medarbejdere, som er omfattet af denne gruppepensionsordning om PFA Plus, får ændret deres hidtidige pensionsordning til en indbetalingsfri pensionsordning (fripolice). Dette vil ske pr. 1. februar 2011 for medarbejdere, der ikke har tjenestemandspensionsrettigheder, og pr. 1. marts 2011 for medarbejdere, der har tjenestemandspensionsrettigheder.

Der vil gælde samme forsikringsbetingelser for denne indbetalingsfri ordning, som var gældende, da ordningen havde indbetaling. Der vil løbende blive trukket et fripolicegebyr, som er det gebyr, som PFA Pension til enhver tid har anmeldt til Finanstilsynet.

Den enkelte medarbejder kan vælge at overføre opsparing og Individuel KundeKapital fra medarbejderens hidtidige pensionsordning til medarbejderens nye pensionsordning i PFA Plus.

En medarbejder, der har forsikringer i sin hidtidige pensionsordning i PFA Pension umiddelbart inden overgangen til PFA Plus, kan få forsikringer på samme dækningsniveau i PFA Plus ved overgangen. Det forudsætter dog, at det er muligt for medarbejderen at få den pågældende type og størrelse af forsikring i PFA Plus ifølge denne samarbejdsaftale med bilag. Det forudsætter endvidere, at medarbejderen ikke er berettiget til udbetalinger eller indbetalingsfri forsikring (præmiefritagelse) som følge af nedsat erhvervsevne fra en hidtidig forsikring.

4. Opsparing og forsikringer

Medarbejderes pensionsordninger bliver oprettet med de standarder, der fremgår af de følgende bilag til denne samarbejdsaftale:

- "PFA Plus for medarbejdere ansat under overenskomst uden tjenestemandspensionsrettigheder i TDC-koncernen"
- "PFA Plus for medarbejdere med tjenestemandspensionsrettigheder i TDC-koncernen"

Medarbejderen kan vælge at ændre sin pensionsordning inden for de rammer, der gælder for pensionsordningen. Hvis medarbejderen ændrer forsikringerne eller forhøjer den løbende indbetaling, vil dette i nogle tilfælde kræve, at medarbejderen skal afgive helbredsoplysninger, der er tilfredsstillende i henhold til PFA Pensions til enhver tid gældende regler.

5. Indbetaling

Der bliver indbetalt til medarbejderens pensionsordning hver måned. Indbetalingen bliver beregnet ud fra den pensionsgivende løn, som TDC-koncernen oplyser til PFA Pension.

For medarbejdere uden tjenestemandspensionsrettigheder, der følger overenskomstkomplekset mellem TDC-koncernen og Dansk Metal, er den obligatoriske indbetaling 12 procent af den pensionsgivende løn. TDC-koncernen betaler hele indbetalingen.

For medarbejdere uden tjenestemandspensionsrettigheder, der følger overenskomst mellem TDC-koncernen og LTD, er den obligatoriske indbetaling 12 procent af den pensionsgivende løn. Der er dog mulighed for ved indmeldelsen og/eller den årlige lønsamtale at aftale, at TDC-koncernen betaler et forhøjet pensionsbidrag, der maksimalt kan udgøre 15 procent af den pensionsgivende løn. TDC-koncernen betaler hele indbetalingen.

Medarbejdere med tjenestemandspensionsrettigheder kan meddele TDC-koncernen, at indbetalingen ønskes indbetalt til en anden – af medarbejderen selv etableret – anerkendt pensionsordning.

Vælger medarbejdere med tjenestemandspensionsrettigheder, at TDC skal indbetale til PFA Pension, vil indbetaling, der er beskrevet nedenfor, blive behandlet som obligatorisk indbetaling.

For medarbejdere med tjenestemandspensionsrettigheder er indbetalingen 12 procent af beregningsgrundlaget, således som det er defineret i den relevante overenskomst, dog mindst 20.000 kr. om året. For medarbejdere under LTD er der dog mulighed for ved indmeldelsen og/eller den årlige lønsamtale at aftale, at TDC-koncernen betaler et forhøjet pensionsbidrag, der maksimalt kan udgøre 15 procent af den pensionsgivende løn. TDC-koncernen betaler hele indbetalingen.

For medarbejdere med tjenestemandspensionsrettigheder, der er omfattet af "8. maj aftalen" er Indbetalingen 12 procent af beregningsgrundlaget, som er et fleksibilitetstillæg og OK-95-tillæg samt pensionsgivende tillæg i henhold til protokollat af 24. juni 2003 mellem TDC A/S og Dansk Metal Tele afd. Sønderjylland. TDC-koncernen betaler hele Indbetalingen.

Medarbejdere under ovennævnte overenskomster kan frivilligt indbetale mere til sin pensionsordning.

6. Service og rådgivning

Følgende ydelser gælder:

- Servicepakke
- Personlig rådgivning
- Telefonisk rådgivning
- Virksomhedsrådgivning

Servicepakken indeholder nogle basale ydelser samt en række services for, at gruppepensionsordningen kan administreres. Servicepakken indeholder blandt andet håndtering af indbetalinger, indberetninger til myndigheder, adgang til en række online systemer både rettet mod TDC-koncernen og mod den enkelte medarbejder, rådgivning til TDC-koncernen om pensionsforhold samt adgang for medarbejderen til PFA Pensions kundecenter. PFA Pension vil løbende justere servicepakken.

Personlig rådgivning består i en personlig samtale med rådgiver fra PFA Pension, hvor medarbejderens pensionsordning gennemgås.

Telefonisk rådgivning består i en telefonisk samtale med en rådgiver fra PFA Pension, hvor medarbejderens pensionsordning gennemgås.

Virksomhedsrådgivning indeholder servicering af denne samarbejdsaftale, rådgivning om TDC-koncernens pensionspolitik samt sparring om øvrige pensionsforhold.

7. Kommunikation med medarbejdere

PFA Pension sender information til hver medarbejder om opsparing og forsikringer i dennes pensionsordning. Kommunikation mellem PFA Pension og medarbejderen kan ske med post eller elektronisk, eller PFA Pension kan stille information til rådighed via et andet medium.

8. Det samlede sæt regler for gruppepensionsordning

Det samlede sæt regler for gruppepensionsordningen, som hver medarbejders pensionsordning er underlagt, fremgår af denne samarbejdsaftale og følgende bilag:

1. Definerede begreber
2. PFA Plus for medarbejdere ansat under overenskomst uden tjenestemandspensionsrettigheder i TDC-koncernen

3. PFA Plus for medarbejdere med tjenestemandspensionsrettigheder i TDC-koncernen
4. Prislister
5. Retningslinier for administration af gruppepensionsordning
6. Bestemmelser om klageråd
7. Pensionsvilkår for PFA Plus pr. 1. oktober 2010
8. Pensionsvilkår for PFA Plus pr. 18. marts 2011

PFA Pension planlægger at ændre Pensionsvilkår for PFA Plus med virkning fra den 18. marts 2011, således at de vil blive udformet som bilaget "Pensionsvilkår for PFA Plus pr. 18. marts 2011". Hvis datoen mod forventning skulle blive ændret, giver PFA Pension underretning til de øvrige aftaleparter.

9. Ændring af gruppepensionsordning og pensionsordninger for medarbejdere

Ved væsentlige ændringer i reglerne for offentlige ydelser kan samarbejdsaftalen tages op til genforhandling med et varsel på tre måneder med henblik på ændringer i størrelsen af indbetaling og/eller forsikringsform efter ensartede regler.

Endvidere kan samarbejdsaftalen ændres, såfremt der via lovgivningen etableres en obligatorisk pensionsordning for alle ansatte.

PFA Pension ændrer ikke samarbejdsaftalen, medmindre aftaleparterne accepterer ændringen. PFA Pension kan dog ændre samarbejdsaftalen, hvis ændringen er begrundet i ny lovgivning eller påbud fra Finanstilsynet. Samarbejdsaftalen er fortsat underlagt de til enhver tid gældende regulativer og det tekniske grundlag, som PFA Pension anmelder til Finanstilsynet. Det betyder bl.a., at PFA Pension kan ændre priser på forsikring, omkostningssatser og betingelser for og henlæggelser til KundeKapital.

10. Ikrafttrædelse og opsigelse

Denne samarbejdsaftale træder i kraft den 1. marts 2011.

Pensionsaftale af 16. august 2007 mellem TDC A/S, Lederforeningen i TDC (LTD), Dansk Metal og PFA Pension erstattes delvist af denne samarbejdsaftale, hvilket de fire parter fastlægger i et tillæg til pensionsaftalen. Samarbejdsaftale om PFA Plus af 21. december 2010 erstattes helt af denne samarbejdsaftale.

TDC A/S, Lederforeningen i TDC (LTD), Dansk Metal og PFA Pension kan skriftligt opsiges denne samarbejdsaftale med mindst seks måneders varsel til ophør den 1. januar.

11. Eksemplarer af aftalen

Denne samarbejdsaftale bliver oprettet med fire originale eksemplarer, et til hver part.

Dato: 24/1-2011

TDC A/S

Dato: 27/1-2011

Dansk Metal

Dato: 20/1-2011

Lederforeningen i TDC (LTD)

Dato: 18/1-2011

PFA Pension, forsikringsaktieselskab

Definerede begreber

I samarbejdsaftalen og tilknyttede bilag har de følgende begreber den betydning, der er anført ved begreberne:

Denne samarbejdsaftale

Samarbejdsaftalen er indgået mellem TDC A/S, Lederforeningen i TDC (LTD), Dansk Metal og PFA Pension, og den erstatter delvist Pensionsaftale af 16. august 2007 mellem TDC-koncernen, Lederforeningen i TDC (LTD), Dansk Metal og PFA Pension. Denne samarbejdsaftale har til formål at fastlægge rammer for pensionsordninger i PFA Pension for medarbejdere i TDC A/S, TDC Hosting A/S, YouSee A/S og andre selskaber, der har koncerntilknytning til TDC A/S og som tiltræder denne samarbejdsaftale.

Gruppepensionsordning

Gruppepensionsordningen omfatter pensionsordninger for en gruppe af personer, som er medarbejdere i TDC A/S, TDC Hosting A/S, YouSee A/S og andre selskaber, der har koncerntilknytning til TDC A/S og som tiltræder denne samarbejdsaftale. Regler, priser mv., der gælder for gruppepensionsordningen, er aftalt i denne samarbejdsaftale. Gruppepensionsordningen består af gruppeforsikringer og regler for investering af opsparing.

Gruppepensionsordningen indebærer, at hver medarbejder kan få en pensionsordning, der er underlagt de regler, priser mv., der til enhver tid gælder for gruppepensionsordningen. Dette betyder, at medarbejderen har ret til de ydelser fra PFA Pension, der til enhver tid fremgår af medarbejderens pensionsbevis, og som skal følge de regler, der gælder for gruppepensionsordningen.

Forsikrede

Den forsikrede er det enkelte gruppemedlem på hvis liv og/eller helbred en forsikring er tegnet.

Forsikringstager

TDC A/S betegnes som forsikringstager. Som forsikringstager hæfter TDC A/S for indbetalinger til de forsikredes pensionsordninger.

PFA Plus for medarbejdere ansat under overenskomst uden tjenestemandspensionsrettigheder i TDC-koncernen

Dette bilag gælder for medarbejdere ansat under overenskomst uden tjenestemandspensionsrettigheder i TDC-koncernen.

1. Opsparing

Se Særlige pensionsvilkår for investering, som er en del af Pensionsvilkår for PFA Plus.

Standard og valgmuligheder	
Opsparing	
Standard	PFA Investerer, Investeringsprofil A
Valgmulighed	PFA Investerer, investeringsprofil B, C og D Du Investerer (for hele eller en del af en evt. frivillig indbetaling)
PFA KundeKapital	
Standard	Ja
Valgmulighed	Kan fravælges af medarbejderen
Udbetalingssikring	
Standard	Ja
Valgmulighed	Kan fravælges af medarbejderen
Pensionsalder	67 år ¹
Udbetaling før pensionering	Ved fratrædelse kan pensionsordningen ophæves og udbetales, hvis medarbejderen tager varigt ophold i udlandet uden tilknytning til en dansk virksomhed, eller hvis medarbejderen er udenlandsk statsborger og bosætter sig i sit hjemland.
Udbetalingsplan	
Standard	Ratepension med en udbetalingsperiode på 10 år ²
Valgmulighed	Mulighed for hel eller delvis opsparing til kapitalpension ³

1 Medarbejderen vil dog evt. kunne få udbetaling fra kapitalpension og ratepension på et tidligere tidspunkt, hvis det er i overensstemmelse med skattelovgivningen.

2 Indbetalinger, der af skattemæssige årsager ikke kan gå til ratepension, anvendes i stedet til livsvarig livspension, hvis medarbejderen ikke har aftalt andet med PFA Pension. Ved pensionering kan medarbejderen vælge en længere udbetalingsperiode for ratepension, som dog skal opfylde reglerne i skattelovgivningen.

3 Vælger medarbejderen, at indbetalingerne skal gå til kapitalpension, skal medarbejderen aftale med PFA Pension, hvad der skal ske med indbetalinger, der overstiger det maksimum, der er i skattelovgivningen eller som er aftalt med PFA Pension.

2. Forsikringer

2.1. Oversigt over forsikringer

Ved forsikringerne, som er nævnt i skemaet nedenfor, er der henvist til en række særlige pensionsvilkår, der er en del af Pensionsvilkår for PFA Plus. Procentsatser, der er angivet i skemaet nedenfor, bliver beregnet af den dækningsgivende løn, som er lig med den pensionsgivende løn. I skemaet nedenfor betegnes den dækningsgivende løn som "lønnen". De viste beløb er årlige.

	Minimum	Standard	Maksimum
PFA Kritisk sygdom			
Engangsudbetaling <small>Se Særlige pensionsvilkår for PFA Kritisk sygdom</small>	0 kr.	0 kr.	200.000 kr.
PFA Erhvervsevne			
Løbende udbetaling	30 % af lønnen	50 % af lønnen	80 % af lønnen
Engangsudbetaling	0 kr.	0 kr.	200 % af lønnen
Indbetalingssikring, obligatorisk Indbetaling	Ja	Ja	Ja
Indbetalingssikring, frivillig Indbetaling ¹ <small>Se Særlige pensionsvilkår for PFA Erhvervsevne</small>	Valgfri	Valgfri	Valgfri
PFA Liv			
Engangsudbetaling (rateforsikring omregnet til engangsbeløb)	0 kr.	0 kr.	800 % af lønnen
Løbende udbetaling til børn <small>Udbetales til børn under 24 år. Se Særlige pensionsvilkår for PFA Liv</small>	0 kr.	0 kr.	25 % af lønnen

¹ Har medarbejderen frivillig Indbetaling, kan Indbetalingssikring fravælges for hele denne del, jf. punkt 2.2.6.

2.2. Oplysninger om forsikringer

2.2.1. Omfanget af forsikringer

Forsikringerne kan ikke overstige de grænser, som PFA Pension til enhver tid har fastsat.

2.2.2. Ophør af forsikringer

Forsikringerne stopper, når medarbejderen bliver pensioneret, dog senest når medarbejderen opnår den fastsatte pensionsalder. PFA Liv, løbende udbetaling til børn stopper, når barnet fylder 24 år.

2.2.3. Forbehold på PFA Kritisk sygdom

Fra PFA Kritisk sygdom kan der ikke ske udbetaling for diagnoser, der direkte eller indirekte har sammenhæng med en tilstand, som den forsikrede har modtaget behandling for, inden forsikringen blev valgt. Dette forbehold gælder kun i 2 år fra det tidspunkt, hvor forsikringen træder i kraft.

2.2.4. PFA Erhvervsevne, løbende udbetaling

Vurderes medarbejderens erhvervsevnenedsættelse i en nærmere afgrænset periode at være af midlertidig karakter, vurderes det, om erhvervsevnen er nedsat i nuværende job. Medarbejderen skal opfylde helbredsbetingelserne.

Vurderes medarbejderens erhvervsevnenedsættelse at være af varig karakter, skal medarbejderen dels opfylde de helbredsmaessige kriterier og dels indtægtskriterier i overensstemmelse med pensionsvilkårene. Hvis en medarbejder, som er omfattet af denne samarbejdsaftale, er ansat i et fleksjob, som helt eller delvist er finansieret af tilskud fra det offentlige som følge af nedsat erhvervsevne, vil PFA Pension dog ikke medregne indtægten, når medarbejderens indtjeningssevne skal vurderes.

En medarbejder, der er omfattet af denne samarbejdsaftale, og som er tilkendt løbende udbetaling fra PFA Erhvervsevne under ansættelsen i TDC-koncernen, er fortsat omfattet af de tilkendelsesprincipper, der er nævnt ovenfor i dette pkt. 2.2.4, hvis medarbejderen efterfølgende ansættes i en stilling uden for TDC-koncernen. Det er en forudsætning, at den løbende udbetaling fra PFA Erhvervsevne ikke beror på en ny forsikringsbegivenhed, som er sket efter, at ansættelsen i TDC-koncernen er ophørt.

2.2.5. PFA Erhvervsevne – Ændring af Pensionsvilkår for PFA Plus pkt. 5.1.1.2

I Pensionsvilkår for PFA Plus gælder pkt. 5.1.1.2, 1. afsnit ("Subjektive klager over smerter og lignende ... nedsat i dækningsberettiget grad") ikke.

2.2.6. Indbetalingssikring

Hvis en medarbejder anmoder TDC-koncernen om at forhøje den løbende indbetaling udover den obligatoriske indbetaling til pensionsordningen, vil forhøjelsen også være omfattet af indbetalingssikring. Medarbejderen kan fravælge indbetalingssikring for hele forhøjelsen, men ikke kun for en del af denne.

I perioder, hvor indbetalingssikring træder i kraft for en medarbejders pensionsordning, opretholder PFA Pension forsikringerne PFA Erhvervsevne og PFA Liv med den størrelse, der var gældende umiddelbart inden, erhvervsevnen blev nedsat i dækningsberettiget grad. Betydningen af indbetalingssikring fremgår i øvrigt af Særlige pensionsvilkår for PFA Erhvervsevne, som er en del af Pensionsvilkår for PFA Plus.

PFA Pension opretholder i ovennævnte tilfælde ikke forsikringen PFA Kritisk sygdom.

2.2.7. Skatteregler

PFA Kritisk sygdom etableres som "Livsforsikring uden fradragsret" (skattekode 5) og behandles efter pensionsbeskatningslovens § 56, stk. 5. Det betyder, at PFA Pension vil indberette indbetalingen som B-indkomst til SKAT, og PFA Pension vil afregne arbejdsmarkedsbidrag af indbetalingen.

PFA Erhvervsevne, løbende udbetaling og PFA Liv, løbende udbetaling til børn etableres som "Pensionsordning med løbende udbetalinger" (skattekode 1).

PFA Erhvervsevne, engangsudbetaling knyttes til "Rateforsikring i pensionsøjemed" (skattekode 2). PFA Liv, engangsudbetaling etableres som "Rateforsikring i pensionsøjemed" (skattekode 2).

3. Udstationerede medarbejdere

Medarbejderen kan anmode PFA Pension om, at indbetalingerne under udstationeringen går til en pensionsordning, der er oprettet således, at der ikke kan være dansk skattemæssig fradragsret for indbetalingerne. En sådan pensionsordning er omfattet af pensionsbeskatningslovens § 53A.

Hvis medarbejderen ønsker at blive omfattet af en sådan pensionsordning, vil medarbejderens pensionsordning, hvor der er dansk skattemæssig fradragsret for indbetalingerne, blive ændret til en indbetalingsfri pensionsordning. Der vil blive oprettet en pensionsordning til medarbejderen, som er omfattet af de aftaler mellem TDC A/S, Lederforeningen i TDC (LTD), Dansk Metal og PFA Pension, som samarbejdsaftalen delvis afløser. Indbetalingerne vil herefter gå til den nye pensionsordning. Ved hjemkomst kan medarbejderen anmode PFA Pension om, at indbetalingerne igen skal gå til pensionsordningen, hvor der er dansk skattemæssig fradragsret for indbetalingerne.

Det er medarbejderens eget ansvar at oplyse PFA Pension om, at medarbejderen ønsker de nævnte ændringer mht. pensionsordningen ved udstationering og hjemkomst.

4. Ophævelse af indbetalingsfri pensionsordning med lille værdi

Det fremgår af Pensionsvilkår for PFA Plus, pkt. 1.23.2, 2. afsnit, at PFA Pension kan ophæve indbetalingsfrie pensionsordninger, hvis værdien ved ophævelsen er under det niveau, som gælder til enhver tid. På tidspunktet for parternes underskrift af samarbejdsaftalen udgør dette niveau 5.000 kr.

PFA Plus for medarbejdere med tjenestemandspensionsrettigheder i TDC-koncernen

Dette bilag gælder for medarbejdere med tjenestemandspensionsrettigheder i TDC-koncernen.

1. Opsparing

Se Særlige pensionsvilkår for investering, som er en del af Pensionsvilkår for PFA Plus.

Standard og valgmuligheder	
Opsparing	
Standard	PFA Investerer, investeringsprofil A
Valgmulighed	PFA Investerer, investeringsprofil B, C og D Du Investerer (for hele eller en del af den obligatoriske indbetaling og en evt. frivillig indbetaling)
PFA KundeKapital	
Standard	Ja
Valgmulighed	Kan fravælges af medarbejderen
Udbetalings sikring	
Standard	Ja
Valgmulighed	Kan fravælges af medarbejderen
Pensionsalder	67 år ¹ & ²
Udbetaling før pensionering	Ved fratrædelse kan pensionsordningen ophæves og udbetales, hvis medarbejderen tager varigt ophold i udlandet uden tilknytning til en dansk virksomhed, eller hvis medarbejderen er udenlandsk statsborger og bosætter sig i sit hjemland.
Udbetalingsplan	
Standard	Ratepension med en udbetalingsperiode på 10 år ³
Valgmulighed	Mulighed for hel eller delvis opsparing til kapitalpension ⁴

1 Medarbejderen har mulighed for at fortsætte ansættelsesforholdet til medarbejderen fylder 70 år, og kan her vælge at udsætte pensioneringstidspunktet til den 1. i måneden efter det fyldte 70. år.

2 Medarbejderen vil dog evt. kunne få udbetaling fra kapitalpension og ratepension på et tidligere tidspunkt, hvis det er i overensstemmelse med skattelovgivningen.

3 Indbetalinger, der af skattemæssige årsager ikke kan gå til ratepension, anvendes i stedet til livsvarig livspension, hvis medarbejderen ikke har aftalt andet med PFA Pension. Ved pensionering kan medarbejderen vælge en længere udbetalingsperiode for ratepension, som dog skal opfylde reglerne i skattelovgivningen.

4 Vælger medarbejderen, at indbetalingerne skal gå til kapitalpension, skal medarbejderen aftale med PFA Pension, hvad der skal ske med indbetalinger, der overstiger det maksimum, der er i skattelovgivningen eller som er aftalt med PFA Pension.

2. Forsikringer

2.1. Oversigt over forsikringer

Ved forsikringerne, som er nævnt i skemaet nedenfor, er der henvist til en række særlige pensionsvilkår, der er en del af Pensionsvilkår for PFA Plus.

Medarbejderen kan ved valg af forsikring vælge mellem beregning af forsikringsdækning ud fra forskelsløn eller fuld løn efter nærmere aftale med PFA Pension. Den valgte løn betegnes som "den dækningsgivende løn".

Procentsatser, der er angivet i skemaet nedenfor, bliver beregnet af den dækningsgivende løn. I skemaet nedenfor betegnes den dækningsgivende løn som "lønnen". De viste beløb er årlige.

	Minimum	Standard	Maksimum ¹
PFA Kritisk sygdom			
Engangsudbetaling <small>Se Særlige pensionsvilkår for PFA Kritisk sygdom</small>	0 kr.	0 kr.	200.000 kr.
PFA Erhvervssevne			
Løbende udbetaling	0 % af lønnen	0 % af lønnen	80 % af lønnen
Engangsudbetaling	0 kr.	0 kr.	200 % af lønnen
Indbetalingssikring, obligatorisk Indbetaling	Valgfri	Ja	Ja
Indbetalingssikring, frivillig Indbetaling ² <small>Se Særlige pensionsvilkår for PFA Erhvervssevne</small>	Valgfri	Valgfri	Valgfri
PFA Liv			
Engangsudbetaling (rateforsikring omregnet til engangsbeløb)	0 kr.	0 kr.	800 % af lønnen
Løbende udbetaling til børn <small>Udbetales til børn under 24 år. Se Særlige pensionsvilkår for PFA Liv</small>	0 kr.	0 kr.	25 % af lønnen

1 Vælger medarbejderen én af ovennævnte forsikringer, vil der altid blive tilknyttet indbetalingssikring på den obligatoriske indbetaling.

2 Har medarbejderen frivillig indbetaling, kan indbetalingssikring fravælges for hele denne del, jf. punkt 2.2.6.

2.2. Oplysninger om forsikringer

2.2.1. Omfanget af forsikringer

Forsikringerne kan ikke overstige de grænser, som PFA Pension til enhver tid har fastsat.

2.2.2. Ophør af forsikringer

PFA Erhvervsevne, løbende udbetaling, PFA Erhvervsevne, engangsudbetaling og indbetalingssikring stopper, når medarbejderen bliver pensioneret, dog senest når medarbejderen fylder 67 år.

PFA Kritisk sygdom og PFA Liv, engangsudbetaling stopper, når medarbejderen bliver pensioneret, dog senest når medarbejderen fylder 70 år.

PFA Liv, løbende udbetaling til børn stopper, når medarbejderen bliver pensioneret, dog senest når medarbejderen fylder 70 år, eller barnet fylder 24 år.

2.2.3. Forbehold på PFA Kritisk sygdom

Fra PFA Kritisk sygdom kan der ikke ske udbetaling for diagnoser, der direkte eller indirekte har sammenhæng med en tilstand, som den forsikrede har modtaget behandling for, inden forsikringen blev valgt. Dette forbehold gælder kun i 2 år fra det tidspunkt, hvor forsikringen træder i kraft.

2.2.4. PFA Erhvervsevne, løbende udbetaling

Vurderes medarbejderens erhvervsevnenedsættelse i en nærmere afgrænset periode at være af midlertidig karakter, vurderes det, om erhvervsevnen er nedsat i nuværende job. Medarbejderen skal opfylde helbredsbetingelserne.

Vurderes medarbejderens erhvervsevnenedsættelse at være af varig karakter, skal medarbejderen dels opfylde de helbredsmæssige kriterier og dels indtægtskriterier i overensstemmelse med pensionsvilkårene. Hvis en medarbejder, som er omfattet af denne samarbejdsaftale, er ansat i et fleksjob, som helt eller delvist er finansieret af tilskud fra det offentlige som følge af nedsat erhvervsevne, vil PFA Pension dog ikke medregne indtægten, når medarbejderens indtjeningssevne skal vurderes.

En medarbejder, der er omfattet af denne samarbejdsaftale, og som er tilkendt løbende udbetaling fra PFA Erhvervsevne under ansættelsen i TDC-koncernen, er fortsat omfattet af de tilkendelsesprincipper, der er nævnt ovenfor i dette pkt. 2.2.4, hvis medarbejderen efterfølgende ansættes i en stilling uden for TDC-koncernen. Det er en forudsætning, at den løbende udbetaling fra PFA Erhvervsevne ikke beror på en ny forsikringsbegivenhed, som er sket efter, at ansættelsen i TDC-koncernen er ophørt.

2.2.5. PFA Erhvervsevne – Ændring af Pensionsvilkår for PFA Plus pkt. 5.1.1.2

I Pensionsvilkår for PFA Plus gælder pkt. 5.1.1.2, 1. afsnit ("Subjektive klager over smerter og lignende ... nedsat i dækningsberettiget grad") ikke.

2.2.6. Indbetalingssikring

Hvis en medarbejder anmoder TDC-koncernen om at forhøje den løbende Indbetaling udover den obligatoriske indbetaling til pensionsordningen, vil forhøjelsen også være omfattet af Indbetalingssikring. Medarbejderen kan fravælge indbetalingssikring for hele forhøjelsen, men ikke kun for en del af denne.

I perioder, hvor Indbetalingssikring træder i kraft for en medarbejders pensionsordning, opretholder PFA Pension forsikringerne PFA Erhvervsevne og PFA Liv med den størrelse, der var gældende umiddelbart inden, erhvervsevnen blev nedsat i dækningsberettiget grad. Betydningen af Indbetalingssikring fremgår i øvrigt af Særlige pensionsvilkår for PFA Erhvervsevne, som er en del af Pensionsvilkår for PFA Plus.

PFA Pension opretholder i ovennævnte tilfælde ikke forsikringen PFA Kritisk sygdom.

2.2.7. Skatteregler

PFA Kritisk sygdom etableres som "Livsforsikring uden fradragsret" (skattekode 5) og behandles efter pensionsbeskatningslovens § 56, stk. 5. Det betyder, at PFA Pension vil indberette indbetalingen som B-indkomst til SKAT, og PFA Pension vil afregne arbejdsmarkedsbidrag af Indbetalingen.

PFA Erhvervsevne, løbende udbetaling og PFA Liv, løbende udbetaling til børn etableres som "Pensionsordning med løbende udbetalinger" (skattekode 1).

PFA Erhvervsevne, engangsudbetaling knyttes til "Rateforsikring i pensionsøjemed" (skattekode 2). PFA Liv, engangsudbetaling etableres som "Rateforsikring i pensionsøjemed" (skattekode 2).

3. Udstationerede medarbejdere

Medarbejderen kan anmode PFA Pension om, at indbetalingerne under udstationeringen går til en pensionsordning, der er oprettet således, at der ikke kan være dansk skattemæssig fradragsret for indbetalingerne. En sådan pensionsordning er omfattet af pensionsbeskatningslovens § 53A.

Hvis medarbejderen ønsker at blive omfattet af en sådan pensionsordning, vil medarbejderens pensionsordning, hvor der er dansk skattemæssig fradragsret for Indbetalingerne, blive ændret til en indbetalingsfri pensionsordning. Der vil blive oprettet en pensionsordning til medarbejderen, som er omfattet af de aftaler mellem TDC A/S, Lederforeningen i TDC (LTD), Dansk Metal og PFA Pension, som samarbejdsaftalen delvis afløser. Indbetalingerne vil herefter gå til den nye pensionsordning. Ved hjemkomst kan medarbejderen anmode PFA Pension om, at Indbetalingerne igen skal gå til pensionsordningen, hvor der er dansk skattemæssig fradragsret for Indbetalingerne.

Bilag 3 til Samarbejdsaftale om PFA Plus mellem TDC A/S, Lederforeningen i TDC (LTD), Dansk Metal og PFA Pension, forsikringsaktieselskab, der gælder fra 1. marts 2011

Det er medarbejderens eget ansvar at oplyse PFA Pension om, at medarbejderen ønsker de nævnte ændringer mht. pensionsordningen ved udstationering og hjemkomst.

4. Ophævelse af indbetalingsfri pensionsordning med lille værdi

Det fremgår af Pensionsvilkår for PFA Plus, pkt. 1.23.2, 2. afsnit, at PFA Pension kan ophæve indbetalingsfrie pensionsordninger, hvis værdien ved ophævelsen er under det niveau, som gælder til enhver tid. På tidspunktet for parternes underskrift af samarbejdsaftalen udgør dette niveau 5.000 kr.

Prisliste

1. Priser for forsikringer

Prisen for hver forsikring og for indbetalingsikring er vist som et beløb.

Forsikringer	Udbetaling	Pris pr. måned
PFA Kritisk sygdom		
Engangsudbetaling	Pr. 100.000 kr.	53,98 kr.
PFA Erhvervsevne		
Løbende udbetaling ¹	Pr. 100.000 kr.	188,93 kr.
Engangsudbetaling	Pr. 100.000 kr.	47,77 kr.
Indbetalingsikring (på opsparing)	Pr. 10.000 kr.	18,38 kr.
PFA Liv		
Engangsudbetaling (rateforsikring omregnet til engangsbeløb)	Pr. 100.000 kr.	20,59 kr.
Løbende udbetaling til børn, frivillig	Pr. 10.000 kr.	12,89 kr.
Udbetales til børn under 24 år		

¹ Udbetalingen vil blive reguleret en gang om året, jf. Pensionsvilkår for PFA Plus punkt 5.1.8.

Priserne er beregnet ud fra, at forsikringerne stopper, når en medarbejder bliver pensioneret, dog senest når medarbejderen opnår den fastsatte pensionsalder. Priserne er inklusive betaling for administration af forsikringerne og eksklusiv arbejdsmarkedsbidrag.

Priser for frivillige forsikringer bliver beregnet forholdsmæssigt ud fra størrelsen af den valgte frivillige forsikring set i forhold til størrelsen af udbetalingen og priser for de forsikringer, der gælder i ovenstående skema.

Priser for forsikringer gælder som udgangspunkt for et år ad gangen. PFA Pension vil derefter fastsætte nye priser. Derudover kan prisændringer ske inden for et år, hvis PFA Pension varsler det over for TDC A/S i henhold til Pensionsvilkår for PFA Plus.

2. Omkostninger

2.1. Priser for service og rådgivning

Generel service og rådgivning	Pris
Andel op til 300.000 kr. om året	2,0 %
Andel over 300.000 kr. om året	0,0 %

Prisen gælder pr. medarbejder og bliver beregnet efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag.

Specifikke serviceydelser	Pris ved PFA håndtering	Pris ved selvbetjening via portal ¹
Indmeldelse	0 kr.	-
Fratrædelse	0 kr.	-
Ændring af fordeling af indbetalingen mellem PFA Investorer og Du Investorer	0 kr.	0 kr.
Ændring af fordeling af opsparing mellem PFA Investorer og Du Investorer	0 kr.	0 kr.
Ændring af udbetalingssikring	0 kr.	0 kr.
Ændring af indbetaling til PFA KundeKapital	0 kr.	0 kr.
Ændring af investeringsprofil i PFA Investorer ²	400 kr.	200 kr.
Ændring af fondsfordelingen for opsparing i Du Investorer ³	0 kr.	0 kr.
Ændring af indbetalingens fordeling i Du Investorer	0 kr.	0 kr.
Ændring af ønsket udbetalingsstart	0 kr.	0 kr.
Ændring af forsikring	0 kr.	0 kr.

¹ Disse priser gælder også ved ændringer i forbindelse med en personlig rådgivning.

² I de første syv måneder fra den 1. februar 2011 til den 30. august 2011 er prisen for ændring af investeringsprofil 0,02 kr.

³ Udover prisen for handlen, kan der være forskelle på købs- og salgskurser i de enkelte fonde.

⁴ Denne ændring kan kun foretages i en rådgivningssamtale

Priser for service og rådgivning gælder som udgangspunkt for et år ad gangen. PFA Pension vil derefter fastsætte nye priser. Derudover kan prisændringer ske inden for et år, hvis PFA Pension varsler det over for TDC A/S i henhold til Pensionsvilkår for PFA Plus.

2.2. Omkostninger ved investering af opsparing

Der er knyttet omkostninger til investering af opsparingen. Disse omkostninger kan medarbejderen se på de særlige sider om investering, som er på minpension.pfa.dk, eller få dem oplyst ved at kontakte PFA Pensions kundecenter. PFA Pension fastsætter løbende disse omkostninger, og PFA Pension kan løbende ændre dem uden varsel.

2.3. Øvrige omkostninger

Ud over priser og omkostninger her i prislisen kan der være omkostninger forbundet med andre service- og rådgivningsydelser. Prisen på andre service- eller rådgivningsydelser kan fås ved at kontakte

Bilag 4 til Samarbejdsaftale om PFA Plus mellem TDC A/S, Lederforeningen i TDC (LTD), Dansk Metal og PFA Pension, forsikringsaktieselskab, der gælder fra 1. marts 2011

PFA Pensions kundecenter. PFA Pension fastsætter løbende disse omkostninger, og PFA Pension kan løbende ændre dem uden varsel.

Retningslinier for administration af gruppepensionsordning

Formålet med retningslinierne

Disse retningslinier for administrationen af gruppepensionsordningen vil give medarbejderne den bedste kundeoplevelse. Ved at TDC-koncernen følger disse retningslinier, kan PFA Pension give en hurtig service til medarbejderne, og samtidig er PFA Pension sikre på, at medarbejdernes pensionsordninger altid indeholder de rigtige oplysninger.

Oplysninger fra TDC-koncernen

Det er til enhver tid TDC-koncernens ansvar at oplyse PFA Pension om nyindmeldelse, fratrædelse, orlov/ferie uden løn og ændringer i den pensionsgivende løn. TDC-koncernen skal endvidere oplyse om den dækningsgivende løn, hvis den er forskellig fra den pensionsgivende løn.

TDC-koncernen skal sende de nødvendige oplysninger til PFA Pension som indberetninger via TDC-koncernens lønsystem.

Ved hver indbetaling til PFA Pension skal TDC-koncernen oplyse følgende:

- CVR-nummer
- Navn
- CPR-nummer
- Pensionsgivende løn - og dækningsgivende løn, hvis den er forskellig
- Indbetalingsprocenter (arbejdsgivers obligatoriske indbetaling, medarbejders obligatoriske indbetaling og medarbejders evt. frivillige indbetaling)
- Aflønningsform (månedsløn forud/bagud, 14 dages lønnet m.v.)
- Overenskomstkode - PFA Pension oplyser de mulige koder
- AMB-pligtig / ikke AMB-pligtig
- Periode for indbetalingen

De løbende indbetalinger skal altid opgives som en procentdel af lønnen. Betalingerne skal ske senest den sidste hverdag i måneden.

TDC-koncernen skal oplyse, hvis en indbetaling er en ekstraordinær indbetaling. I så fald skal den oplyses som et beløb.

Særligt om indmeldelser

Indmeldelser i gruppepensionsordningen sker samtidig med den første indbetaling til gruppepensionsordningen. Medarbejderen vil efter indtræden i gruppepensionsordningen modtage en velkomstpakke fra PFA Pension.

Bestemmelser om klageråd

---

1. Baggrund og formål

Disse bestemmelser om klageråd skal skabe forum for dialog om tilkendelse af løbende udbetaling fra PFA Erhvervsevne, hvis en medarbejder er uenig i PFA Pensions afgørelse.

2. Bemærkninger til indsigelse mod afslag eller ophør

Hvis en medarbejder får afslag på sin ansøgning om at få tilkendt løbende udbetaling ved nedsat erhvervsevne, eller hvis PFA Pension stopper en sådan løbende udbetaling, mens medarbejderen er sygemeldt, vil PFA Pension give medarbejderen en klagevejledning, hvor PFA Pension også vejleder om muligheden for, at medarbejderen får hjælp fra sin fagforening.

Hvis medarbejderen eller Lederforeningen i TDC (LTD) eller Dansk Metal meddeler PFA Pension, at medarbejderen er uenig i afslaget eller ophøret, vil PFA Pension udarbejde en sagsfremstilling, som sendes til TDC A/S og til Lederforeningen i TDC (LTD) eller Dansk Metal. Det forudsætter dog, at medarbejderen er enig i, at disse parter får oplysninger om afgørelsen.

TDC A/S og Lederforeningen i TDC (LTD) eller Dansk Metal har seks uger til at kommentere den trufne afgørelse. Når bemærkningerne til afgørelsen er modtaget, vurderer PFA Pension om de giver anledning til at ændre afgørelsen. Hører PFA Pension ikke fra TDC A/S, Lederforeningen i TDC (LTD) eller Dansk Metal inden svarfristen, sender PFA Pension den revurderede afgørelse til medarbejderen.

3. Klageråd

Hvis TDC A/S, Lederforeningen i TDC (LTD) eller Dansk Metal finder det nødvendigt at arrangere et klageråd med henblik på at diskutere afgørelsen, vil dette ske på opfordring.

Klagerådet er et høringsorgan, hvor afgørelsen diskuteres. Klagerådet består som udgangspunkt af den sagsbehandler, der har afgjort sagen, en lægekonsulent, en områdechef samt repræsentanter TDC A/S, Lederforeningen i TDC (LTD) eller Dansk Metal.

Hvis resultatet er, at afgørelsen skal fastholdes, sender PFA Pension den direkte til medarbejderen.

4. Tavshedspligt

TDC A/S, Lederforeningen i TDC (LTD) eller Dansk Metal har tavshedspligt om de personlige forhold for medarbejdere, som de får forelagt.

Pensionsvilkår for PFA Plus pr. 1. oktober 2010

Indholdsfortegnelse

1	Generelle pensionsvilkår for PFA Plus	6
1.1	Pensionsvilkår for PFA Plus.....	6
1.2	Gruppepensionsordningen og aftaleforholdet, som pensionsordningen er en del af.....	6
1.3	Den forsikrede	6
1.4	Optagelse af den forsikrede i gruppepensionsordningen	6
1.5	Pensionsoversigt og pensionsbevis	6
1.6	PFA Pensions kommunikation med den forsikrede	7
1.7	Sikkerhedsmæssige krav, den forsikrede skal iagttage ved selvbetjening	7
1.8	Løbende indbetalinger	7
1.9	Manglende løbende indbetalinger	7
1.10	Særligt om forsikringer ved ophør af indbetalinger eller udtrædelse af gruppepensionsordningen	8
1.10.1	Ophør af forsikringer ved ophør eller ændring af ansættelse eller ved ændret samarbejdsaftale.....	8
1.10.2	Retmæssig orlov	8
1.10.3	Ikke-retmæssig orlov	8
1.10.4	En retmæssig orlov, der følger efter en ikke-retmæssig orlov.....	9
1.10.5	Indbetalingspause.....	9
1.11	Løbende indbetalinger, der ikke skal foretages ifølge pensionsvilkårene.....	9
1.12	Genoptagelse af løbende indbetalinger som led i gruppepensionsordningen	9
1.13	Forsikrede, der ikke længere kan være med i gruppepensionsordningen	9
1.14	Den forsikredes muligheder, hvis den forsikrede ikke længere kan være med i gruppepensionsordningen	10
1.15	Omkostninger	10
1.16	Skatter og afgifter	10
1.17	Disposition over pensionsordningen.....	11
1.18	Klage over PFA Pensions afgørelser	11
1.19	Forældelse	11
1.20	Danske lovregler gælder for pensionsordningen	11

1.21	Ændring af disse pensionsvilkår for PFA Plus	11
1.22	Den forsikredes opsigelse af en frivillig forsikringsdækning	11
1.23	Ophævelse af pensionsordningen	11
1.23.1	Den forsikredes ophævelse af pensionsordningen	12
1.23.2	PFA Pensions ophævelse af en indbetalingsfri pensionsordning med ingen eller lille værdi	12
1.24	PFA Pensions eller forsikringstagerens opsigelse af pensionsordningen	12
1.25	Ophør af gruppepensionsordningen eller gruppeforsikringer	12
2	Særlige pensionsvilkår for investering	14
2.1	Opsparing og KundeKapital	14
2.2	Investering af opsparing	14
2.2.1	Investeringskoncepter	14
2.2.2	Ændring mellem investeringskoncepter	14
2.2.3	Afkast og værdi af opsparing	14
2.3	PFA Investorer	14
2.3.1	Generelt om PFA Investorer	15
2.3.2	Fonde og garantifonde	15
2.3.2.1	Fonde i PFA Investorer	15
2.3.2.2	Garantifonde for opsparing med udbetalingssikring i PFA Investorer	15
2.3.3	Investeringstilpasning	15
2.3.4	Ændring og lukning af investeringsprofil	16
2.3.5	Udbetalingssikring i PFA Investorer	16
2.3.5.1	Udbetalingssikring er afhængig af investeringsprofil	16
2.3.5.2	Udbetalingssikring for kapitalpension og ratepension	16
2.3.5.2.1	Indbetaling som grundlag for udbetalingssikring	16
2.3.5.2.2	Opsparing som grundlag for udbetalingssikring	17
2.3.5.3	Udbetalingssikring for livspension	17
2.3.5.4	Opgørelsesrente ved beregning af det sikrede niveau for udbetalingssikring	18
2.3.5.6	Andel af opsparing i Høj risiko fond i forbindelse med udbetalingssikring	18
2.3.5.6	Udbetalingssikring for opsparing, der bliver overført	18
2.3.5.7	Ændring eller bortfald af udbetalingssikring	19
2.3.5.7.1	Udgangspunktet for udbetalingssikring	19
2.3.5.7.2	Ændring af beskættning eller anden lovgivning	19

2.3.5.7.3	Indbetalinger er ikke tilstrækkelige.....	19
2.3.5.7.4	Den forsikrede ophæver opsparingen helt eller delvist.....	19
2.3.5.7.5	Ændret tidspunkt for ønsket udbetalingsstart eller udbetalingsperiode.....	19
2.3.5.7.6	Ændret investeringsprofil.....	19
2.4	Du Investerer.....	20
2.4.1	Generelt om Du Investerer.....	20
2.4.2	Fondsudbud.....	20
2.4.3	Ændring af fondsudbuddet.....	20
2.4.4	Indbetalinger.....	21
2.4.5	Køb og salg af fondsandele.....	21
2.4.6	Gennemførelse af en handel.....	21
2.4.7	Udbytte.....	22
2.5	Indbetaling til opsparing.....	22
2.6	Skatter og afgifter.....	22
2.7	Den forsikrede kan ikke have Du Investerer, hvis den forsikrede bor i USA.....	23
2.8	Investering efter den forsikredes død.....	23
2.8.1	Opsparing.....	23
2.8.1.1	Kapitalpension og ratepension.....	23
2.8.1.2	Livspension.....	23
2.8.2	Kapitalværdi af livsforsikring.....	24
2.9	Investering efter den ønskede udbetalingsstart.....	24
2.10	KundeKapital.....	24
2.10.1	Pensionsordninger, der har tilknyttet KundeKapital, og mulighed for fravalg.....	24
2.10.2	Generelt om KundeKapital.....	24
2.10.3	Opbygning af Individuel KundeKapital.....	25
2.10.4	Forrentning af KundeKapital.....	25
2.10.5	Kollektiv KundeKapital.....	25
2.10.6	Udbetaling af Individuel KundeKapital ved pensionering.....	25
2.10.7	Udbetaling af Individuel KundeKapital ved den forsikredes død.....	26
2.10.8	Ophævelse af pensionsordning.....	26
2.10.9	Regler for KundeKapital kan ændres.....	26
2.11	Tab, som PFA Pension ikke er ansvarlig for.....	26

3	Generelle pensionsvilkår for forsikringer.....	28
3.1	Hvornår gruppeforsikringen dækker.....	28
3.2	Hvornår forsikringen generelt ikke dækker.....	28
3.2.1	Hvis forsikringstager eller andre afgiver urigtige eller mangelfulde oplysninger.....	28
3.2.2	Selv mord.....	28
3.2.3	Selv mordsforsøg.....	28
3.2.4	Deltagelse i krig uden for dansk område.....	29
3.2.5	Krigstilstand eller lignende på dansk område.....	29
3.2.6	Forsæt.....	29
3.2.7	Grov uagtsomhed, selvforskyldt beruselse, påvirkning af euforiserende stoffer, giftstoffer af enhver art, medicin, rusmidler og lignende.....	29
3.2.8	Udløsning af atomenergi eller radioaktive kræfter.....	30
3.3	Forsikringstiden.....	30
3.4	Den dækningsgivende løn.....	30
3.5	Fastsættelse af prisen.....	30
3.6	Anmeldelse.....	30
3.7	Dokumentation.....	30
3.8	Rådighedsforhold.....	31
4	Særlige pensionsvilkår for PFA Kritisk sygdom.....	32
4.1	Dækning.....	32
4.2	Kritiske sygdomme.....	32
4.3	Diagnostisering.....	38
4.4	Betaling af lægeundersøgelser mv.....	38
4.5	Undtagelser fra dækning.....	38
4.5.1	Frivillig dækning.....	39
4.5.2	Flere samtidige kritiske sygdomme.....	39
4.5.3	Samme kritiske sygdom.....	39
4.5.4	Betydningen af en udbetaling for en diagnose.....	39
4.5.5	Diagnoser, der har sammenhæng med en tidligere diagnose stillet i forsikringstiden.....	39
4.5.6	Betydningen af en diagnose stillet inden forsikringen begyndte.....	40
4.6	Særligt ved cancer.....	40
4.7	Udbetaling.....	40

4.8	Frist for fremsættelse af krav om udbetaling	40
5	Særlige pensionsvilkår for PFA Erhvervsevne	41
5.1	Løbende udbetaling af erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring.....	41
5.1.1	Definition af erhvervsevnenedsættelsen	41
5.1.1.1	Nedsættelse i dækningsberettiget grad.....	41
5.1.1.2	Subjektive klager over smerter og lignende, stress, depression og lignende samt afhængighed	41
5.1.1.3	Omskoling/uddannelse/revalidering	41
5.1.1.4	Vanskeligheder ved at få arbejde.....	41
5.1.1.5	Forsikringsbegivenhedens indtræden	42
5.1.2	Helbredsfræmmende behandlinger og foranstaltninger	42
5.1.3	Påbegyndelse af udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring	42
5.1.4	Tilkendelsesperiode	42
5.1.5	Anmeldelse af nedsættelse af erhvervsevnen	42
5.1.6	Den forsikredes oplysningspligt.....	42
5.1.7	Erhvervsevnen genvindes	42
5.1.8	Beløb, der bliver udbetalt fra løbende erhvervsevneforsikring.....	43
5.1.9	Betydningen af indbetalingssikringen	43
5.2	Engangsudbetaling ved nedsat erhvervsevne	43
5.2.1	Definition af erhvervsevnenedsættelsen	43
5.2.2	Forsikringsbegivenhedens indtræden	43
5.2.3	Øvrige bestemmelser	43
6	Særlige pensionsvilkår for PFA Liv.....	45
6.1	Udbetaling ved død	45
6.2	Begunstiget.....	45
6.3	Løbende udbetaling til børn ved død	45

1 Generelle pensionsvilkår for PFA Plus

1.1 Pensionsvilkår for PFA Plus

"Pensionsvilkår for PFA Plus pr. 1. oktober 2010" (herefter betegnet "disse pensionsvilkår for PFA Plus") gælder fra den 1. marts 2011 for de pensionsordninger med PFA Plus i PFA Pension, forsikringsaktieselskab (herefter betegnet "PFA Pension"), der er nævnt nedenfor i punktet "Gruppepensionsordningen og aftaleforholdet, som pensionsordningen er en del af".

1.2 Gruppepensionsordningen og aftaleforholdet, som pensionsordningen er en del af

Den forsikredes pensionsordning er oprettet som led i en gruppepensionsordning, der er omfattet af en samarbejdsaftale om PFA Plus mellem TDC A/S, Lederforeningen i TDC (LTD), Dansk Metal og PFA Pension.

TDC A/S betegnes som forsikringstager.

Gruppepensionsordningen begynder på det tidspunkt, der følger af samarbejdsaftalen. Gruppepensionsordningen omfatter de gruppemedlemmer, der fremgår af samarbejdsaftalen, og som arbejdsgiveren har tilmeldt hos PFA Pension. PFA Pension kan træffe aftale med TDC A/S, Lederforeningen i TDC (LTD) og Dansk Metal for alle gruppemedlemmerne om alle forhold og ændringer af disse, der vedrører samarbejdsaftalen, og som dermed vedrører gruppepensionsordningen.

1.3 Den forsikrede

Et gruppemedlem, der er omfattet af gruppepensionsordningen, bliver betegnet som den forsikrede. Den forsikrede er den person, på hvis liv og/eller helbred pensionsordningen er oprettet.

1.4 Optagelse af den forsikrede i gruppepensionsordningen

Arbejdsgiveren skal tilmelde den forsikrede til gruppepensionsordningen i PFA Pension. Hvis arbejdsgiveren ikke har tilmeldt et gruppemedlem til gruppepensionsordningen, vil gruppemedlemmet ikke være dækket af en pensionsordning under gruppepensionsordningen.

Den forsikredes optagelse i gruppepensionsordningen sker i henhold til samarbejdsaftalen og eventuelle andre aftaler, der er indgået mellem TDC A/S, Lederforeningen i TDC (LTD), Dansk Metal og PFA Pension.

Den forsikredes pensionsordning begynder på det tidspunkt, der fremgår af pensionsbeviset. I hovedafsnittet "Generelle pensionsvilkår for forsikringer", se nedenfor, er der betingelser, der skal opfyldes, for at forsikringer begynder at dække.

1.5 Pensionsoversigt og pensionsbevis

Som dokumentation for, at den forsikrede har en pensionsordning, der er omfattet af gruppepensionsordningen, udsteder PFA Pension en kortfattet pensionsoversigt og et længere pensionsbevis. Den forsikrede får tilsendt pensionsoversigten, og der er i denne henvist til den forsikredes pensionsbevis og til disse pensionsvilkår for PFA Plus, som begge er på minpension.pfa.dk.

Pensionsoversigten giver et overblik over de typer af opsparing og forsikringer, der gælder for den forsikrede. Pensionsbeviset har mere præcise oplysninger om opsparing og forsikringer for den forsikrede, og giver et overblik over reglerne for pensionsordningen.

I pensionsoversigten og pensionsbeviset er der henvist til disse pensionsvilkår for PFA Plus med detaljerede regler for pensionsordningen.

1.6 PFA Pensions kommunikation med den forsikrede

PFA Pension kommunikerer fortrinsvis elektronisk med den forsikrede, hvilket er aftalt med forsikringstageren. Den forsikrede skal derfor holde oplysningen om sin e-mailadresse opdateret hos PFA Pension.

Den forsikrede skal holde oplysningen om sin postadresse opdateret hos PFA Pension. PFA Pension får ikke altid adresseændring oplyst af CPR registret.

PFA Pension kan ikke holdes ansvarlig for tab, der opstår, fordi den forsikrede ikke overfor PFA Pension har holdt oplysningerne om sin e-mailadresse og postadresse opdaterede.

1.7 Sikkerhedsmæssige krav, den forsikrede skal lagttage ved selvbetjening

Uanset hvilken elektronisk signeringsform den forsikrede anvender ved selvbetjening på minpension.pfa.dk, må den forsikrede ikke udlevere den personlige adgangskode til tredjemand.

PFA Pension kan ikke holdes ansvarlig for de dispositioner, som bliver foretaget, fordi den forsikrede direkte eller indirekte har udleveret den personlige adgangskode til tredjemand.

1.8 Løbende indbetalinger

Arbejdsgiveren skal foretage løbende månedlige indbetalinger til PFA Pension på den måde, der er fastlagt i samarbejdsaftalen mellem forsikringstageren og PFA Pension. En løbende månedlig indbetaling forfalder til betaling den 1. dag i måneden med sidste rettidige betalingsdag den sidste hverdag i måneden.

1.9 Manglende løbende indbetalinger

Betaler arbejdsgiveren ikke den første løbende indbetaling for en ny forsikret, som skal omfattes af gruppepensionsordningen, vil den forsikrede ikke være dækket af pensionsordningen i PFA Pension.

Hvis en senere løbende indbetaling ikke betales, som aftalt, og PFA Pension ikke har fået besked på, at den forsikrede er udtrådt af gruppepensionsordningen, sender PFA Pension en rykkermeddelelse til arbejdsgiveren. Hvis en sådan senere løbende indbetaling fortsat udebliver, giver PFA Pension besked til forsikrede om, at betalingen er udeblevet, og at den forsikredes pensionsordning vil blive ændret til indbetalingsfri pensionsordning uden forsikringsdækninger – som kan være ophørt inden da i overensstemmelse med punktet "Særligt om forsikringer ved ophør af indbetalinger eller udtrædelse af gruppepensionsordningen", se nedenfor.

Hvis den løbende indbetaling ophører, fordi den forsikrede er udtrådt af gruppepensionsordningen, vil forsikringer blive opretholdt i overensstemmelse med punktet "Særligt om forsikringer ved ophør af indbetalinger eller udtrædelse af gruppepensionsordningen", se nedenfor, hvorefter den forsikredes pensionsordning vil blive ændret til indbetalingsfri pensionsordning uden forsikringsdækninger.

Hvis der ikke er knyttet udbetalingsssikring til opsparingen, eller der ikke er en anden forsikringsmæssig risiko ved pensionsordningen på tidspunktet for ændringen til indbetalingsfri pensionsordning, vil den indbetalingsfri pensionsordning blive etableret med en livsforsikring med den minimumsdækning ved død, som PFA Pension til enhver tid har anmeldt til Finansilsynet. Den forsikrede kan ikke fravælge en sådan livsforsikring.

1.10 Særligt om forsikringer ved ophør af indbetalinger eller udtrædelse af gruppepensionsordningen

1.10.1 Ophør af forsikringer ved ophør eller ændring af ansættelse eller ved ændret samarbejdsaftale

Forsikringer ophører 3 måneder efter, at den forsikrede ikke længere er ansat i den stilling, der er omfattet af den forsikredes pensionsordning. Inden for denne periode vil der dog ikke længere være dækning for en eller flere forsikringer, hvis den forsikredes pensionsordning bliver omfattet af en samarbejdsaftale eller en anden form for aftale, som ikke inkluderer en sådan anden forsikring, og som er indgået mellem på den ene side en arbejdsgiver eller en organisation og på den anden side PFA Pension.

1.10.2 Retmæssig orlov

Under den forsikredes retmæssige orlov fra den stilling, der er omfattet af den forsikredes pensionsordning, gælder forsikringer fortsat. Betaling for forsikringer under en retmæssig orlov vil blive dækket på en af følgende to måder:

- a. Forsikringer, der skattemæssigt kan betales med den opsparingsform, opsparingen har, vil blive betalt ved løbende træk i opsparingen i den forsikredes pensionsordning, så længe opsparingen er tilstrækkelig hertil.
- b. Er opsparingen ikke tilstrækkelig, eller er der forsikringer, der skattemæssigt ikke kan betales med den opsparingsform, opsparingen har, vil manglende betaling herfor forlods blive dækket af indbetalingerne fra arbejdsgiveren, når indbetalingerne genoptages efter den retmæssige orlov.

Ved retmæssig orlov forstås en orlov, som den forsikrede har ret til ifølge lovgivningen eller en kollektiv overenskomst, og som arbejdsgiveren derfor ikke kan modsætte sig, og som ikke kræver, at de nærmere forhold ved orloven bliver aftalt mellem den forsikrede og arbejdsgiveren.

Modtager PFA Pension besked om, at den forsikrede afholder orlov, behandles pensionsordningen som ved retmæssig orlov, medmindre PFA Pension specifikt har fået oplyst, at orloven ikke er retmæssig.

1.10.3 Ikke-retmæssig orlov

Under den forsikredes ikke-retmæssige orlov fra den stilling, der er omfattet af den forsikredes pensionsordning, gælder forsikringer fortsat. Betaling for forsikringer under en ikke-retmæssig orlov vil blive dækket på en af følgende to måder:

- a. Forsikringer, der skattemæssigt kan betales med den opsparingsform, opsparingen har, vil blive betalt ved løbende træk i opsparingen i den forsikredes pensionsordning.
- b. For forsikringer, der skattemæssigt ikke kan betales med den opsparingsform, opsparingen har, vil manglende betaling forlods blive dækket af indbetalingerne fra arbejdsgiveren, når indbetalingerne genoptages efter den ikke-retmæssige orlov.

Alle forsikringer ophører på det tidspunkt, hvor den manglende indbetaling for forsikringer og omkostninger, der skal betales ved løbende træk i opsparingen, i den kommende måned overstiger opsparingen i den forsikredes pensionsordning. Forsikringer opretholdes dog uanset ovenstående altid i mindst 3 måneder under ikke-retmæssig orlov.

1.10.4 En retmæssig orlov, der følger efter en ikke-retmæssig orlov

Hvis en retmæssig orlov følger umiddelbart efter en ikke-retmæssig orlov, vil forsikringer – der måtte gælde, når den ikke-retmæssige orlov ophører - fortsat gælde under den retmæssige orlov, og den manglende betaling for forsikringerne vil blive behandlet, som det er nævnt ovenfor med hensyn til retmæssig og ikke-retmæssig orlov. Forsikringer, der er ophørt under en ikke-retmæssig orlov, vil heller ikke gælde under en retmæssig orlov, der følger umiddelbart efter den ikke-retmæssige orlov.

1.10.5 Indbetalingspause

Hvis arbejdsgiveren oplyser til PFA Pension, at indbetalingerne til pensionsordningen stopper i en periode, mens den forsikrede fortsat er ansat i den samme stilling hos arbejdsgiveren, og at dette ikke skyldes, at den forsikrede har retmæssig orlov, vil forsikringer blive behandlet på samme måde som ved ikke-retmæssig orlov.

1.1.1 Løbende indbetalinger, der ikke skal foretages ifølge pensionsvilkårene

Arbejdsgiveren skal ikke længere foretage løbende indbetalinger til den forsikredes pensionsordning:

- c. fra det tidspunkt, som er angivet i pensionsbeviset, eller
- d. i den periode, hvor PFA Pension yder indbetalingsforsikring, eller
- e. ved udgangen af den måned, hvori den forsikrede dør.

1.1.2 Genoptagelse af løbende indbetalinger som led i gruppepensionsordningen

Hvis arbejdsgiveren er ophørt med at indbetale til den forsikredes pensionsordning, mens den forsikrede fortsat er ansat hos arbejdsgiveren, kan arbejdsgiveren og den forsikrede senere anmode PFA Pension om, at arbejdsgiveren genoptager de løbende indbetalinger til den forsikredes pensionsordning som led i gruppepensionsordningen.

Det vil kræve, at den forsikrede fortsat er med i gruppen for gruppepensionsordningen, og at arbejdsgiveren, den forsikrede og pensionsordningen opfylder de betingelser for genoptagelse af løbende indbetalinger, som PFA Pension til enhver tid har fastsat. Det kan blandt andet være et krav, at den forsikrede kan aflevere de helbredsoplysninger, helbredsrapporter og helbredsattester, som PFA Pension til enhver tid måtte kræve, og at PFA Pension vurderer, at disse er tilfredsstillende.

1.1.3 Forsikrede, der ikke længere kan være med i gruppepensionsordningen

Den forsikrede kan ikke længere være med i gruppepensionsordningen:

- a. hvis gruppepensionsordningen ophører som følge af opsigelse, eller
- b. hvis de løbende indbetalinger ophører, og dette ikke sker i overensstemmelse med disse pensionsvilkår for PFA Plus, eller
- c. tre måneder efter, at den forsikrede ikke længere er ansat i en stilling, der er omfattet af gruppepensionsordningen.

Den forsikredes pensionsordning vil herefter blive ændret til en indbetalingsfri pensionsordning uden forsikringsdækninger.

Hvis der ikke er knyttet udbetalingsikring til opsparingen, eller der ikke er en anden forsikringsmæssig risiko ved pensionsordningen på tidspunktet for ændringen til indbetalingsfri pensionsordning, vil den indbetalingsfri pensionsordning dog blive etableret med en livsforsikring med den minimumsdækning ved død, som PFA Pension til enhver tid har anmeldt til Finanstilsynet. Den forsikrede kan ikke fravælge en sådan livsforsikring.

1.14 Den forsikredes muligheder, hvis den forsikrede ikke længere kan være med i gruppepensionsordningen

Hvis den forsikrede ikke længere kan være med i gruppepensionsordningen, kan den forsikrede ikke selv fortsætte med pensionsordningen.

Hvis den forsikrede fortsat ønsker en pensionsordning i PFA Pension, skal forsikrede rette henvendelse til PFA Pension, inden den forsikredes pensionsordning bliver ændret til indbetalingsfri pensionsordning.

Den forsikrede kan anmode PFA Pension om en ny pensionsordning med private indbetalinger eller indbetalinger via en ny arbejdsgiver. PFA Pension vil vurdere, om PFA Pension kan tilbyde en ny pensionsordning. I så fald vil den nye pensionsordning blive etableret med de muligheder for opsparing, forsikringer, pensionsvilkår, priser og omkostninger, som PFA Pension til enhver tid tilbyder i sådanne tilfælde.

1.15 Omkostninger

PFA Pension fastsætter for et år ad gangen strukturen for og størrelsen af priser for service og rådgivning, der fremgår af en prisliste fra PFA Pension. PFA Pension kan årligt uden varsel ændre strukturen for og størrelsen af priser for service og rådgivning. PFA Pension giver forsikringstageren besked om sådanne årlige ændringer.

Endvidere har PFA Pension ret til at ændre strukturen for og størrelsen af priser for service og rådgivning i løbet af året. I denne situation varsler PFA Pension forsikringstageren med 30 dages varsel til udgangen af en kalendermåned, hvis der er tale om forhøjelse af priser.

Ud over de priser for service og rådgivning, der fremgår af PFA Pensions nævnte prisliste, kan der være omkostninger forbundet med andre serviceydelser fra PFA Pension. PFA Pension fastsætter løbende sådanne omkostninger, og PFA Pension kan løbende ændre disse uden varsel.

PFA Pension fastsætter løbende omkostninger, der er knyttet til investering af opsparing, og PFA Pension kan løbende ændre disse uden varsel. Nogle af disse omkostninger kan fremgå af den nævnte prisliste fra PFA Pension.

Priser for service og rådgivning samt andre omkostninger følger det tekniske grundlag, som PFA Pension til enhver tid har udformet. En del af det samlede tekniske grundlag vil til enhver tid være anmeldt til Finanstilsynet. PFA Pension kan uden varsel foretage ændringer i det samlede tekniske grundlag.

Priser for service og rådgivning samt andre omkostninger kan blive fratrukket i indbetalinger, opsparing og Individuel KundeKapital, afkast af opsparing og Individuel KundeKapital, eller udbetalinger.

1.16 Skatter og afgifter

De skatter og afgifter, som PFA Pension skal opkræve og afregne, trækker PFA Pension så vidt muligt i indbetalinger, opsparing og Individuel KundeKapital, afkast af opsparing og Individuel KundeKapital, eller udbetalinger.

1.17 Disposition over pensionsordningen

Den forsikredes pensionsordning kan ikke afhændes, belånes, pantsættes eller på anden måde gøres til genstand for omsætning.

Forsikringsaftalelovens bestemmelser om livsforsikrings omsættelighed finder ikke anvendelse på den forsikredes pensionsordning. Pensionsoversigten eller pensionsbeviset er ikke et værdipapir, og tredjemands ihændehavelse af pensionsoversigten eller pensionsbeviset giver ikke rettigheder mod PFA Pension.

1.18 Klage over PFA Pensions afgørelser

Hvis den forsikrede bliver uenig med PFA Pension om afgørelser vedrørende pensionsordningen, beder PFA Pension om, at den forsikrede kontakter PFA Pensions klageafdeling først. Opnår den forsikrede ikke et tilfredsstillende resultat, kan den forsikrede klage over PFA Pensions afgørelse til Ankenævnet for Forsikring. Klagen skal indsendes på et særligt skema, som den forsikrede kan få hos PFA Pension, Ankenævnets sekretariat eller Forbrugerrådet.

1.19 Forældelse

Den forsikredes krav på udbetalinger fra pensionsordningen forældes i medfør af reglerne i lovgivningen om forældelse.

1.20 Danske lovregler gælder for pensionsordningen

Reglerne i den danske lovgivning gælder for den forsikredes pensionsordning.

1.21 Ændring af disse pensionsvilkår for PFA Plus

PFA Pension kan ændre disse pensionsvilkår for PFA Plus med 30 dages varsel til udgangen af en kalendermåned. PFA Pension varsler forsikringstageren og meddeler herefter de berørte forsikrede om ændringen.

PFA Pension forbeholder sig i øvrigt ret til at ændre hele eller dele af disse pensionsvilkår for PFA Plus med øjeblikkelig virkning, hvis PFA Pension skønner, at det er nødvendigt som følge af ny eller ændret lovgivning eller som følge af forhold, som PFA Pension ikke har indflydelse på.

En ændring af disse pensionsvilkår for PFA Plus indebærer en tilsvarende ændring af pensionsoversigt og pensionsbevis - se punktet "Pensionsoversigt og pensionsbevis" ovenfor.

1.22 Den forsikredes opsigelse af en frivillig forsikringsdækning

Den forsikrede kan opslige en frivillig forsikringsdækning eller en frivillig forhøjelse af en dækning med 30 dages varsel til udgangen af en kalendermåned.

1.23 Ophævelse af pensionsordningen

1.23.1 Den forsikredes ophævelse af pensionsordningen

Som udgangspunkt kan den forsikrede ikke ophæve pensionsordningen og få værdien af opsparingen udbetalt. Hvis den forsikrede ikke længere er ansat hos arbejdsgiveren,,, kan den forsikrede ophæve pensionsordningen og få værdien af opsparingen udbetalt med de fradrag, der er nævnt nedenfor, hvis den forsikrede tager varigt ophold i udlandet uden tilknytning til en dansk virksomhed, eller hvis den forsikrede er udenlandsk statsborger og bosætter sig i sit hjemland. Den forsikrede skal kunne fremvise den fornødne dokumentation.

Værdien af opsparingen beregnes efter de til enhver tid gældende regler, som PFA Pension har anmeldt til Finanstilsynet.

I værdien af opsparingen fratrækkes PFA Pensions til enhver tid gældende omkostning for service ved ophævelse og den afgift til staten, der er fastsat i lovgivningen.

Ved ophævelsen bortfalder pensionsordningen, og alle forsikringer ophører straks. Efter ophævelsen dækker de forsikringer, der indgik i pensionsordningen, ikke længere, hverken for forsikringsbegivenheder, der var indtrådt før ophævelsen, eller for forsikringsbegivenheder, der indtræder samtidigt med eller efter ophævelsen.

Hvis den forsikrede vil ophæve en pensionsordning med opsparing til livspension, kan PFA Pension kræve, at ophævelsen kun kan ske, hvis PFA Pension først får oplysninger om den forsikredes helbredstilstand, som er tilfredsstillende for PFA Pension.

1.23.2 PFA Pensions ophævelse af en indbetalingsfri pensionsordning med ingen eller lille værdi

Når en indbetalingsfri pensionsordning ikke længere har nogen værdi ved ophævelse af pensionsordningen, vil den blive ophævet uden udbetaling af beløb.

PFA Pension forbeholder sig ret til at livsophæve pensionsordninger, hvis værdi ved ophævelse kommer under et vist niveau, som fremgår af del til enhver tid gældende tekniske grundlag, som PFA Pension har anmeldt til Finanstilsynet.

1.24 PFA Pensions eller forsikringstagerens opsigelse af pensionsordningen

PFA Pension eller forsikringstageren kan opsigte den forsikredes pensionsordning med tre måneders varsel til udgangen af en kalendermåned. Den forsikredes pensionsordning vil herefter blive ændret til indbetalingsfri pensionsordning uden forsikringsdækninger. Hvis der ikke er knyttet udbetalingssikring til opsparingen, eller der ikke er en anden forsikringsmæssig risiko ved pensionsordningen på tidspunktet for ændringen til indbetalingsfri pensionsordning, vil den indbetalingsfri pensionsordning dog blive etableret med en livsforsikring med den minimumsdækning ved død, som PFA Pension til enhver tid har anmeldt til Finanstilsynet. Den forsikrede kan ikke fravælge denne livsforsikring.

PFA Pension eller forsikringstageren kan opsigte en del af den forsikredes pensionsordning med tre måneders varsel til udgangen af en kalendermåned. Efter opsigelsen vil de opsagte dele af pensionsordningen bortfalde, mens den resterende del af pensionsordningen så vidt muligt vil fortsætte med uændrede regler. Der er dog særlige regler i hovedafsnittet "Særlige pensionsvilkår for investering".

PFA Pensions eller forsikringstagerens opsigelse påvirker ikke en løbende udbetaling fra en forsikring, der er i gang, når opsigelsen sker.

1.25 Ophør af gruppepensionsordningen eller gruppeforsikringer

Hvis gruppepensionsordningen ophører – uanset årsagen hertil – vil den forsikredes pensionsordning blive ændret til indbetalingsfri pensionsordning uden forsikringer med virkning fra det tidspunkt, hvor gruppepensionsordningen ophører.

Hvis en gruppeforsikring under gruppepensionsordningen ophører – uanset årsagen heril – vil den forsikredes forsikringer under gruppeforsikringen ophøre med virkning fra det tidspunkt, hvor gruppeforsikringen ophører.

2 Særlige pensionsvilkår for investering

2.1 Opsparing og KundeKapital

I dette hovedafsnit "Særlige pensionsvilkår for investering" er der regler om investering af den forsikredes opsparing i PFA Plus. Dog gælder punktet "KundeKapital" for den forsikredes Individuelle KundeKapital, der eventuelt er knyttet til den forsikredes opsparing i PFA Investerer. Punktet "KundeKapital" gælder ikke for investering af den forsikredes opsparing, og de forudgående punkter gælder ikke for den forsikredes Individuelle KundeKapital. Punktet "Tab, som PFA Pension ikke er ansvarlig for" gælder både for den forsikredes opsparing og Individuelle KundeKapital.

2.2 Investering af opsparing

2.2.1 Investeringskoncepter

Den forsikrede har mulighed for at vælge mellem de følgende Investeringskoncepter for opsparingen i PFA Plus:

- a. PFA Investerer – hvor den forsikrede overlader investeringsvalget til PFA Pension, men den forsikrede kan vælge mellem forskellige investeringsprofiler med forskellige risikoniveauer
- b. Du Investerer – hvor den forsikrede selv foretager investeringsvalget mellem forskellige fonde.

Den forsikrede fordeler sine indbetalinger mellem investeringskoncepterne og kan vælge om mellem disse. Valg og omvalg af investeringskoncept og investeringsprofil foretages elektronisk via minpension.pfa.dk på den måde, som PFA Pension til enhver tid foreskriver. De valg, den forsikrede foretager, er blindende.

Forsikringstageren kan have fastsat begrænsninger for de forsikredes valgmuligheder.

2.2.2 Ændring mellem investeringskoncepter

Den forsikrede kan se den til enhver tid gældende pris for omvalg af investeringskoncept og investeringsprofil på minpension.pfa.dk.

Hvis den forsikrede har en del af opsparingen placeret i både PFA Investerer og Du Investerer, kan der ske overførsel mellem investeringskoncepterne.

2.2.3 Afkast og værdi af opsparing

PFA Pension ejer aktiverne, som opsparingen er placeret i. Opsparingen tilskrives afkast på grundlag af udviklingen i de underliggende fonde. Afkastet kan være positivt eller negativt, og den forsikrede bærer således den fulde investeringsrisiko. Risikoen i PFA Investerer afhænger af den pågældende investeringsprofil. Der er mulighed for at tilknytte udbetalingsssikring til eventuel opsparing i investeringsprofil A og B i PFA Investerer.

Den forsikrede kan følge værdien af opsparingen på minpension.pfa.dk.

2.3 PFA Investerer

2.3.1 Generelt om PFA Investorer

PFA Investorer er en livscyklus opsparing, hvor PFA Pension forestår investeringen for den forsikrede.

Den forsikredes pensionsordning tilknyttes en investeringsprofil og kan på samme tid kun være omfattet af én investeringsprofil i PFA Investorer. For denne pensionsordning er disse for tiden henholdsvis investeringsprofil A, B, C og D. Disse investeringsprofiler afspejler stigende risiko og højere forventninger til afkast, hvor investeringsprofil A har den laveste risiko og de laveste forventninger til afkast.

I alle investeringsprofiler sker der en omlægning til mindre risikofyldte investeringer, jo nærmere den forsikrede kommer på den ønskede udbetalingsstart. PFA Pension omlægger investeringsprofilen for indbetalinger og opsparingen ud fra den forsikredes ønskede udbetalingsstart, der fremgår af pensionsbeviset.

Hvis den ønskede udbetalingsstart ændres, vil investeringssammensætningen blive ændret.

2.3.2 Fonde og garantifonde

2.3.2.1 Fonde i PFA Investorer

I PFA Investorer er der de følgende typer af fonde:

- a. En Høj risiko fond, der indeholder aktiver med høj risiko.
- b. En Lav risiko fond, der indeholder aktiver med lav risiko.

PFA Pension vil i disse to fonde foretage investeringer i de typer af aktiver, som PFA Pension til enhver tid finder hensigtsmæssige. I hver af de to fonde kan investeringerne være sammensat af forskellige typer af aktiver. I hver af de to fonde kan der blandt andet være investeret i børsnoterede aktier, aktie- og renterelaterede finansielle instrumenter, unoterede investeringer, ejendomsinvesteringer, forskellige obligationstyper og obligationsbaserede finansielle instrumenter med forskellig risiko og varighed.

2.3.2.2 Garantifonde for opsparing med udbetalingsikring i PFA Investorer

Hvis der er knyttet udbetalingsikring til opsparing i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, vil en del af opsparingen, der er omfattet af udbetalingsikringen, blive placeret i garantifonde med forskellig varighed og følsomhed overfor rente.

2.3.3 Investeringstilpasning

Værdien af andele i Høj risiko fonden for de enkelte investeringsprofiler i PFA Investorer vil svinge i takt med den løbende udvikling på finansmarkederne.

PFA Pension foretager en investeringstilpasning af den forsikredes opsparing i PFA Investorer to gange om året, således at opsparingens fordeling så vidt muligt svarer til den til enhver tid tilsligtede andel i Høj risiko fonden for investeringsprofilen.

Det er PFA Pension, der afgør, hvornår dette sker, og PFA Pension kan ikke holdes ansvarlig for tidspunktet. Hvis PFA Pension vurderer, at det er hensigtsmæssigt, kan PFA Pension dog foretage en eller flere ekstraordinære justeringer årligt. Den forsikrede kan ikke kræve, at der sker en investeringstilpasning.

2.3.4 Ændring og lukning af investeringsprofil

PFA Pension kan til enhver tid tilbyde nye investeringsprofiler og ændre og lukke bestående investeringsprofiler for nyilmelding. PFA Pension giver forsikringstageren besked om dette. PFA Pension offentliggør det overfor de forsikrede, hvilket kan ske på minpension.pfa.dk.

PFA Pension kan helt lukke en bestående investeringsprofil med tre måneders varsel. PFA Pension varsler forsikringstageren og meddeler herefter de berørte forsikrede, hvilken investeringsprofil de vil blive placeret i, hvis de forsikrede ikke selv ændrer investeringsprofil inden en fastsat frist. Den forsikrede kan ændre investeringsprofil via minpension.pfa.dk. Har den forsikrede ikke ændret sin investeringsprofil inden udløbet af fristen, vil PFA Pension automatisk foretage ændringen på den dato, som PFA Pension har oplyst til den forsikrede.

2.3.5 Udbetalingssikring i PFA Investorer

2.3.5.1 Udbetalingssikring er afhængig af investeringsprofil

Det fremgår af den forsikredes pensionsbevis, hvilken investeringsprofil i PFA Investorer den forsikrede er omfattet af, og om den forsikrede har udbetalingssikring i PFA Investorer.

En forsikret med investeringsprofil A eller B i PFA Investorer har udbetalingssikring som udgangspunkt, men den forsikrede kan fravælge udbetalingssikringen.

En forsikret med investeringsprofil C eller D i PFA Investorer har ingen udbetalingssikring. Hvis en forsikret med investeringsprofil C eller D vælger udbetalingssikring, skal den forsikrede ændre investeringsprofilen til investeringsprofil B inden 10 år før den ønskede udbetalingsstart.

Der kan ikke knyttes udbetalingssikring til Individuel KundeKapital, der er tilknyttet opsparing i PFA Investorer. Der kan heller ikke knyttes udbetalingssikring til opsparing i Du Investorer.

2.3.5.2 Udbetalingssikring for kapitalpension og ratepension

Udbetalingssikring tilknyttes gradvist og særskilt for kapitalpension henholdsvis ratepension. Udbetalingssikring betyder, at når udbetalingssikringen er tilknyttet fuldt ud, kan udbetalingerne af opsparing for kapitalpension henholdsvis ratepension i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer ikke falde under det sikrede niveau for kapitalpension henholdsvis ratepension – dog med de forbehold, der er nævnt nedenfor.

Det sikrede niveau på tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart er først endeligt kendt, når hele opsparingen for kapitalpension henholdsvis ratepension i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer er tilknyttet udbetalingssikring.

2.3.5.2.1 Indbetaling som grundlag for udbetalingssikring

Ved den første indbetaling 10 år før den ønskede udbetalingsstart tilknyttes der udbetalingssikring for indbetalingen til investeringsprofil A eller B i PFA Investorer. Herefter sker det for alle indbetalinger til investeringsprofil A eller B i PFA Investorer frem til den ønskede udbetalingsstart.

Hvis der er mindre end 10 år til den ønskede udbetalingsstart, når PFA Pension registrerer ønsket om udbetalingssikring for den pågældende investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, vil der blive tilknyttet udbetalingssikring for alle de indbetalinger, der sker efter, at PFA Pension har registreret ønsket om udbetalingssikring, og frem til den ønskede udbetalingsstart.

De nævnte indbetalinger er nettobeløb efter fradrag af udgifter til forsikringer og service og rådgivning og andre omkostninger.

En overførsel af pensionsopsparing til investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, efter at indfasningen af udbetalingssikring er begyndt, bliver ikke betragtet som en indbetaling i denne henseende. Ved en sådan overførsel vil der ikke blive tilknyttet udbetalingssikring for hele den overførte opsparing, men tilknytningen af udbetalingssikring vil ske på den måde, der er anført nedenfor i punktet "Udbetalingssikring for opsparing, der bliver overført".

2.3.5.2.2 Opsparing som grundlag for udbetalingssikring

Hvis udbetalingssikring i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer tilknyttes inden 10 år før den ønskede udbetalingsstart, vil PFA Pension 9 år før den ønskede udbetalingsstart tilknytte udbetalingssikring svarende til $1/10$ af opsparingsens værdi i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer på dette tidspunkt. 8 år før den ønskede udbetalingsstart tilknyttes udbetalingssikring svarende til $1/9$ af den resterende opsparing uden udbetalingssikring i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer. Hvert efterfølgende år frem til tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart vil der blive tilknyttet udbetalingssikring svarende til $1/(X+1)$ af den resterende opsparing uden udbetalingssikring i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, hvor X er antal år før den ønskede udbetalingsstart. Dette betyder, at på tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart bliver der tilknyttet udbetalingssikring for den resterende opsparing uden udbetalingssikring i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer.

Hvis der er mindre end 10 år til den ønskede udbetalingsstart, når PFA Pension registrerer ønsket om udbetalingssikring for den pågældende investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, bliver udbetalingssikringen indfaset over en tilsvarende kortere periode. Når PFA Pension har registreret ønsket om udbetalingssikring, bliver der tilknyttet udbetalingssikring svarende til $(10-X)/10$ af opsparingsens værdi i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer på dette tidspunkt, hvor X er antallet af hele år til den ønskede udbetalingsstart. Herefter vil der, hver gang der er et helt antal år til den ønskede udbetalingsstart, blive tilknyttet udbetalingssikring svarende til $1/(X+1)$ af værdien af den resterende opsparing uden udbetalingssikring i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, hvor X er antal år til den ønskede udbetalingsstart. Det vil ske hvert efterfølgende år frem til tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart. Dette betyder, at på tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart bliver der tilknyttet udbetalingssikring for den resterende opsparing uden udbetalingssikring i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer.

Den nævnte værdi af opsparingen henholdsvis værdien af den resterende opsparing opgøres efter fradrag af udgifter til forsikringer og service og rådgivning og andre omkostninger og skyldige skatter og afgifter.

Hvis der, som en del af den forsikredes pensionsopsparing, er opsparing for livspension, vil der i den nævnte værdi af opsparingen for (fortrinsvis) ratepension henholdsvis værdien af den resterende opsparing for (fortrinsvis) ratepension, der anvendes ved beregning og indfasning af udbetalingssikring, som er tilknyttet opsparing for (fortrinsvis) ratepension, fragå udgift til en rateforsikring, der så vidt muligt sikrer opsparingen for livspensionen ved den forsikredes død før den ønskede udbetalingsstart.

2.3.5.3 Udbetalingssikring for livspension

For udbetalingssikring, der er tilknyttet indbetalinger og opsparing for livspension i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, gælder der som udgangspunkt det samme, som nævnt ovenfor om udbetalingssikring, der er tilknyttet indbetalinger og opsparing for kapitalpension og ratepension i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer.

For udbetalingssikring, der er tilknyttet indbetalinger og opsparing for livspension i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, beregner PFA Pension dog kun det sikrede niveau for udbetalinger for en periode ad gangen. På det tidspunkt, hvor udbetalinger fra livspension skal begynde, bliver det sikrede niveau for udbetalinger kun beregnet for de første 10 år. 5 år efter, at udbetalingerne er begyndt, beregner PFA Pension det sikrede niveau for udbetalinger for den 5-års periode, der vil følge umiddelbart efter den nævnte 10-års periode, hvilket betyder, at beregningen gælder for den 5-års periode, der begynder 5 år efter, at beregningen foretages. Herefter beregner PFA Pension på tilsvarende måde det sikrede

niveau for udbetalinger hvert 5. år for en yderligere 5-års periode, der begynder 5 år efter, at beregningen foretages, og som følger efter den 5-års periode, for hvilken der tidligere blev beregnet et sikret niveau.

For en livspension med en tidsbegrænset udbetalingsperiode vil der på denne måde kun blive beregnet et sikret niveau for udbetalinger, indtil den tidsbegrænsede periode ophører. For en livsvarig livspension vil beregningerne ophøre, når den forsikrede dør, og udbetalingerne dermed ophører.

2.3.5.4 Opgørelsesrente ved beregning af det sikrede niveau for udbetalingssikring

For udbetalingssikring, der er tilknyttet kapitalpension henholdsvis ratopension i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, bliver det sikrede niveau for udbetalinger beregnet på grundlag af den til enhver tid gældende opgørelsesrente for investeringsprofil A henholdsvis investeringsprofil B, som gælder ved tilknytning af de enkelte dele af udbetalingssikringen.

For udbetalingssikring, der er tilknyttet livspension i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, bliver det sikrede niveau for udbetalinger beregnet for den første 10-års udbetalingsperiode på grundlag af den til enhver tid gældende opgørelsesrente for investeringsprofil A henholdsvis investeringsprofil B og de til enhver tid anvendte forudsætninger om levetider, som gælder ved tilknytning af de enkelte dele af udbetalingssikringen. For hver af de efterfølgende 5-års udbetalingsperioder for livspension bliver det sikrede niveau beregnet på grundlag af den til enhver tid gældende opgørelsesrente for investeringsprofil A henholdsvis investeringsprofil B og de til enhver tid anvendte forudsætninger om levetider, som gælder på beregningstidspunktet.

Opgørelsesrenten for investeringsprofil A henholdsvis investeringsprofil B og de til enhver tid anvendte forudsætninger om levetider følger det til enhver tid gældende tekniske grundlag, som PFA Pension har anmeldt til Finansilsynet. Opgørelsesrenten for investeringsprofil B er for tiden nul procent.

2.3.5.5 Andel af opsparing i Høj risiko fond i forbindelse med udbetalingssikring

I forbindelse med tilknytning af udbetalingssikring omlægges en del af den forsikredes opsparing i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, således at den til sikring af udbetalingerne nødvendige andel af denne opsparing placeres i garantifonde. Dette kan afhængigt af markedsforsholdene betyde, at andelen i Høj risiko fonden af opsparingen i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer kommer under det tilsligede niveau.

Hvis den forsikrede fravælger udbetalingssikringen, efter at denne er begyndt at blive tilknyttet, vil opsparingen, der er placeret i garantifonde, blive geninvesteret i overensstemmelse med den andel i Høj risiko fonden, der gælder på det pågældende tidspunkt for den valgte investeringsprofil.

2.3.5.6 Udbetalingssikring for opsparing, der bliver overført

Vælger den forsikrede at overføre opsparing til investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, efter at indfasningen af udbetalingssikringen er påbegyndt, vil der umiddelbart efter overførslen blive tilknyttet udbetalingssikring svarende til $(10-X)/10$ af det overførte beløb, hvor X er antallet af hele år til den ønskede udbetalingsstart. Herefter vil der, hver gang der er et helt antal år til den ønskede udbetalingsstart, blive tilknyttet udbetalingssikring svarende til $1/(X+1)$ af den resterende del af det overførte beløb uden udbetalingssikring, hvor X er antal år til den ønskede udbetalingsstart. Det vil ske hvert efterfølgende år frem til tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart. Dette betyder, at på tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart bliver der tilknyttet udbetalingssikring for den resterende opsparing uden udbetalingssikring i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer.

2.3.5.7 Ændring eller bortfald af udbetalingssikring

2.3.5.7.1 Udgangspunktet for udbetalingssikring

For udbetalingssikring tilknyttet kapitalpension og ratepension kan det sikrede niveau for udbetalinger, som PFA Pension har oplyst til den forsikrede, som udgangspunkt ikke ændres uden den forsikredes accept. Dette udgangspunkt gælder også for udbetalingssikring tilknyttet livspension inden for den første 10-års periode og inden for hver af de eventuelt følgende 5-års perioder, hvorimod størrelsen af det sikrede niveau kan være forskellig for alle disse perioder, når perioderne sammenlignes.

Dette udgangspunkt for udbetalingssikring for kapitalpension, ratepension og livspension bliver modificeret i det følgende.

2.3.5.7.2 Ændring af beskatning eller anden lovgivning

Det sikrede niveau af udbetalinger, der er omfattet af udbetalingssikring, vil kunne blive nedsat, hvis beskatningen af pensionsafkast ændres, eller der indføres anden form for skat eller afgift af afkastet, eller der sker en anden ændring af lovgivningen, der påvirker udbetalingssikring eller størrelsen af det sikrede niveau. Hvis der sker en ændring af skat eller afgift eller anden form for lovændring, vil PFA Pension beregne et nyt sikret niveau for udbetalinger, hvilket om fornødent vil ske, efter at PFA Pension har ændret det tekniske grundlag, som PFA Pension til enhver tid har anmeldt til Finanstilsynet.

2.3.5.7.3 Indbetalinger er ikke tilstrækkelige

Hvis indbetalingerne ikke er tilstrækkelige til at dække udgifter til forsikring, service og rådgivning samt eventuelle andre omkostninger, nedsættes det sikrede niveau for udbetalinger, der er omfattet af udbetalingssikring, svarende til den del af udgiften, som indbetalingerne ikke dækker. Dette gælder også, hvis indbetalingerne bliver nedsat eller ophører.

2.3.5.7.4 Den forsikrede ophæver opsparingen helt eller delvist

Det sikrede niveau vil blive nedsat forholdsmæssigt, hvis den forsikrede delvist ophæver sin opsparing i Investeringsprofil A eller B i PFA Investorer. Det sikrede niveau vil bortfalde, hvis den forsikrede fuldt ud ophæver sin opsparing i disse Investeringsprofiler.

2.3.5.7.5 Ændret tidspunkt for ønsket udbetalingsstart eller udbetalingsperiode

Hvis der sker en ændring af tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart eller en ændring af længden af udbetalingsperioden, efter at indfasningen af udbetalingssikringen er påbegyndt, vil udbetalingssikringen bortfalde. I så fald vil der, efter at PFA Pension har registreret ændringen, blive tilknyttet udbetalingssikring på tilsvarende måde, som nævnt ovenfor i det 2. afsnit af punktet "Opsparing som grundlag for udbetalingssikring", der vedrører tilfælde, hvor indfasning af udbetalingssikringen begynder mindre end 10 år før den ønskede udbetalingsstart.

2.3.5.7.6 Ændret investeringsprofil

Vælger den forsikrede at skifte mellem investeringsprofilerne i PFA Investorer, efter at indfasningen af udbetalingssikringen er påbegyndt, vil udbetalingssikringen bortfalde.

Hvis den forsikrede skifter over i eller på ny vælger investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, vil der, efter at PFA Pension har registreret skiftet, blive tilknyttet udbetalingssikring på tilsvarende måde, som nævnt ovenfor i det 2. afsnit af punktet "Opsparing som grundlag for udbetalingssikring", der vedrører tilfælde, hvor indfasning af udbetalingssikringen begynder mindre end 10 år før den ønskede udbetalingsstart.

Desuden vil der blive tilknyttet udbetalingssikring for indbetalinger på den nye investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, der sker, efter at udbetalingssikringen er blevet tilknyttet og frem til tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart.

2.4 Du Investorer

2.4.1 Generelt om Du Investorer

I Du Investorer foretager den forsikrede selv sine egne investeringsvalg ud fra de udbudte fonde.

Den forsikrede foretager investeringsvalg for henholdsvis indbetalingerne og den bestående opsparing i Du Investorer. Den forsikrede kan til enhver tid angive et nyt investeringsvalg for henholdsvis indbetalingerne og den bestående opsparing i Du Investorer.

2.4.2 Fondsudbud

PFA Pension stiller en række interne og eksterne fonde til rådighed i Du Investorer. Interne fonde forvaltes af PFA Pension. Eksterne fonde forvaltes af andre fondsforvaltere.

En eksterne fond administreres af PFA Pension, og den består af en eller flere underliggende fonde samt kontanter. Den eksterne fond har indre værdier, som beregnes af PFA Pension. De indre værdier, som PFA Pension beregner, er forskellige fra de officielle indre værdier for de underliggende fonde.

Opsparingen i PFA Plus opgøres på baggrund af de indre værdier, som PFA Pension beregner, og handler i PFA Plus sker med udgangspunkt i de indre værdier, som PFA Pension beregner, dog inklusiv et kurstillæg ved køb og et kursfradrag ved salg.

Eksterne fonde i Du Investorer kan præsenteres af en ekstern udbyder af informations- og analysetjenester, som kan basere sin rapportering på enten de officielle indre værdier for de underliggende fonde eller på de indre værdier, som PFA Pension beregner.

2.4.3 Ændring af fondsudbuddet

PFA Pension kan til enhver tid udvide fondsudbuddet i Du Investorer.

PFA Pension kan lukke, sammenlægge eller erstatte en eller flere fonde i Du Investorer med en måneds varsel. PFA Pension varsler forsikringstageren om dette. PFA Pension meddeler herefter de berørte forsikrede, hvordan sammensætningen af investeringerne vil være efter fristens udløb. Ønsker den forsikrede ikke den sammensætning af investeringerne, som PFA Pension har meddelt, skal den forsikrede ændre investeringsvalget. Har den forsikrede ikke ændret sine investeringer inden udløbet af fristen, vil PFA Pension automatisk foretage handlen på den dato, som PFA Pension har oplyst overfor den forsikrede.

PFA Pension kan lukke, sammenlægge eller erstatte en eller flere eksterne fonde i Du Investorer med kortere varsel end en måned, hvis det kan begrundes i forhold, som PFA Pension er uden indflydelse på. PFA Pension varsler forsikringstageren og meddeler herefter de berørte forsikrede, hvilken sammensætning af investeringer de forsikrede vil få, hvis de forsikrede ikke selv ændrer investerings sammensætning inden fristen udløb.

PFA Pension kan lukke, sammenlægge eller erstatte en eller flere fonde i Du Investorer uden varsel, når PFA Pension vurderer, at det forventes at være til gavn for de forsikrede eller nødvendigt, for at PFA Pension eller de fondsforvaltere, der er udpeget af PFA Pension, til enhver tid opfylder

gældende lovgivning. Hvis PFA Pension uden varsel ændrer den sammensætning af investeringer, som de forsikrede har, skal PFA Pension meddele de berørte forsikrede, hvordan investeringssammensætningen vil være fremover.

2.4.4 Indbetalinger

I Du Investerer kan den forsikrede på minpension.pfa.dk vælge mellem automatisk investering eller manuel investering af løbende indbetalinger og engangsindbetalinger.

Ved at vælge automatisk investering kan den forsikrede oprette en automatisk regel for, hvordan indbetalinger løbende skal investeres i de ønskede fonde. Den forsikrede har mulighed for at ændre den automatiske regel.

Ved at vælge manuel investering placerer PFA Pension indbetalingerne i en pengemarkedsfond, der indeholder aktiver med lav risiko og med et forventet stabilt afkast. Pengene fra indbetalingerne bliver stående i pengemarkedsfonden, indtil den forsikrede selv investerer dem i andre fonde.

2.4.5 Køb og salg af fondsandele

Køb og salg af fondsandele i Du Investerer sker snarest muligt efter, at den forsikrede har anmodet om dette på minpension.pfa.dk eller snarest muligt efter, at PFA Pension har modtaget indbetalinger, der skal gå til Du Investerer.

Hvis et køb eller salg af fondsandele sker mere end fem handelsdage efter, at PFA Pension har fået en sådan anmodning eller indbetaling, får den forsikrede en kompensasjon. Denne kompensasjon svarer til det afkast for den eller de pågældende fonde, som den forsikrede ville have fået fra og med den 6. handelsdag efter anmodningen eller indbetalingen, hvis købet eller salget af fondsandele var sket ved afslutningen af den 5. handelsdag efter anmodningen eller indbetalingen.

En sådan kompensasjon med hensyn til en indbetaling forudsætter, at PFA Pension har modtaget de informationer sammen med indbetalingen, der er nødvendige, for at PFA Pension kan fordele indbetalingen.

Den forsikrede har ikke ret til en kompensasjon, hvis PFA Pension kan udskyde eller undlade at foretage et køb eller salg af fondsandele ifølge andre bestemmelser i disse pensionsvilkår for PFA Plus.

I PFA Pension er de følgende dage ikke at betragte som handelsdage: lørdage, søndage, helligdage, fredagen efter Kr. Himmelfartsdag, grundlovsdag den 5. juni, juleaftensdag den 24. december og nytårsaftensdag den 31. december. I fonde, der forudsætter eller involverer handel i udlandet, vil dage, hvor der er lukket for sådan handel i udlandet, ikke blive betragtet som handelsdage for sådanne fonde, selvom sådanne dage betragtes som handelsdage for andre fonde.

2.4.6 Gennemførelse af en handel

Den forsikrede kan på minpension.pfa.dk afgive en ordre om en handel, der indebærer en oplysning til PFA Pension om, hvordan indbetaling og/eller opsparing skal investeres i fonde i Du Investerer. PFA Pension fastlægger et handelsvindue med de åbningstider, der fremgår af minpension.pfa.dk.

PFA Pension publicerer købs- og salgskurser for de enkelte fonde i forbindelse med, at handelsvinduet åbner. PFA Pension fastsætter selv købskursen og salgskursen, og herunder differencen mellem disse, for den enkelte fond. PFA Pension kan når som helst publicere nye købskurser og salgskurser, og herunder ændre differencen mellem disse, og de nye kurser vil gælde for alle handler foretaget efter publiceringen. PFA Pension kan, såfremt det skønnes nødvendigt, suspendere al fremtidig handel i en given fond, indtil PFA Pension åbner den igen.

Hvis den forsikrede afgiver en handelsordre inden for åbningsstidene for handelsvinduet, bliver handlen effektueret umiddelbart derefter til de senest publicerede kurser.

Hvis den forsikrede afgiver en handelsordre uden for åbningsstidene for handelsvinduet, bliver handlen effektueret, når handelsvinduet åbner igen, og til de kurser, vinduet åbner med. Den forsikrede kan annullere sine ordrer om handel, som er fremsat uden for åbningsstiden for handelsvinduet, forudsat at annulleringen sker inden det tidspunkt, som PFA Pension til enhver tid har fastsat.

PFA Pension forbeholder sig ret til at begrænse gennemførelsen af ordrer for en eller flere fonde, hvis PFA Pension på samme tidspunkt modtager et større antal ordrer på den samme fond fra en eller flere forsikrede.

Hvis der opstår en særlig markedssituation, har PFA Pension ret til ikke at effektuere en ordre.

Hvis der opstår forhindringer, uanset arten af disse, så handlerne ikke umiddelbart kan gennemføres, effektueres den forsikredes ordre om at handle, når forhindringerne er ophørt.

PFA Pension hæfter ikke for økonomiske tab, som den forsikrede måtte pådrage sig som følge af, at den forsikredes ordre om at handle ikke gennemføres.

2.4.7 Udbytte

Værdien af eventuelt udbytte indgår ved kursfastsættelsen på de enkelte fonde.

2.5 Indbetaling til opsparing

PFA Pension anvender alle indbetalinger til den valgte investeringsprofil i PFA Investorer og/eller til køb af fondsandele ifølge investeringsvalget i Du Investerer.

Inden indbetalingerne fordeles til opsparingen, fratrækkes eventuelt arbejdsmarkedsbidrag og betaling for forsikringer, service og rådgivning samt eventuelle andre omkostninger.

Er indbetalingerne ikke tilstrækkelige til at dække betaling for forsikringer, service og rådgivning samt eventuelle andre omkostninger, bliver det resterende trukket i opsparingen efter nærmere regler, som fremgår af det tekniske grundlag, som PFA Pension til enhver tid har udformet. En del af det samlede tekniske grundlag vil til enhver tid være anmeldt til Finanstilsynet. PFA Pension kan foretage ændringer i det samlede tekniske grundlag uden varsel.

PFA Pension kan fastsætte minimumskrav til størrelsen af indbetalinger.

2.6 Skatter og afgifter

Der betales skatter og afgifter, herunder pensionsafkastskat, efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Pensionsafkastskat opgøres mindst en gang årligt.

Positiv pensionsafkastskat bliver fratrukket opsparingen ved salg af fondsandele og/eller ved fradrag i indbetalingerne.

Negativ pensionsafkastskat registreres til modregning i eventuelt fremtidig positiv pensionsafkastskat.

Pensionsafkastskat indgår ved beregning af udbetalingsssikring. Dette kan medføre, at den forsikrede ikke vil modtage et særskilt beløb for eventuel negativ pensionsafkastskat ved ophør af en pensionsordning med udbetalingsssikring, fordi beløbet er indregnet i udbetaling fra pensionsordningen som led i udbetalingsssikringen.

2.7 Den forsikrede kan ikke have Du Investerer, hvis den forsikrede bor i USA

Hvis den forsikrede har fast bopæl i USA eller på USAs besiddelser eller territorier, kan den forsikrede ikke have Du Investerer, fordi dette kan være i strid med reglerne for udenlandske fonde. Hvis den forsikrede får fast bopæl i USA eller på USAs besiddelser eller territorier efter, at den forsikrede har fået Du Investerer, skal den forsikrede straks oplyse dette til PFA Pension. Herefter vil PFA Pension ændre den forsikredes pensionsordning, så den stemmer med reglerne for udenlandske fonde. Dette vil PFA Pension også gøre, hvis PFA Pension erfarer, efter at den forsikrede har fået Du Investerer, at den forsikrede havde fast bopæl i USA eller på USA's besiddelser eller territorier på det tidspunkt, hvor den forsikrede fik Du Investerer.

2.8 Investering efter den forsikredes død

2.8.1 Opsparing

2.8.1.1 Kapitalpension og ratepension

Opsparing som kapitalpension og ratepension i Investeringsprofil C eller D og i Du Investerer bliver ændret til Investeringsprofil B i PFA Investerer ved den forsikredes død. Har den forsikrede valgt Investeringsprofil A i PFA Investerer, bliver opsparing i Du Investerer ændret til Investeringsprofil A i PFA Investerer. Indplaceringen i Investeringsprofilen sker i forhold til den andel i Høj risiko fonden, der gælder ved den ønskede udbetalingsstart.

Opsparingen vil forblive investeret på denne måde, indtil den er fuldt udbetalt. Opsparingen tilskrives løbende afkast og fratrækkes de omkostninger mv., der gælder for pensioner under udbetaling i henhold til de til enhver tid gældende regler, som PFA Pension har anmeldt til Finanstilsynet. Indtil opsparingen er fuldt udbetalt, fastsættes udbetalingsstørrelse ud fra den tilknyttede opsparing og vil kunne stige eller falde.

Hvis det var valgt inden dødsfaldet, at der skulle være knyttet udbetalingsssikring til opsparing i investeringsprofil A eller B i PFA Investerer, bliver der i forbindelse med dødsfaldet tilknyttet udbetalingsssikring til en eventuelt resterende opsparing uden udbetalingsssikring i disse investeringsprofiler.

2.8.1.2 Livspension

Opsparing som livspension bortfalder ved den forsikredes død. Indtil udbetalingerne fra livspensionen til den forsikrede begynder, er denne opsparing så vidt muligt sikret ved en rateforsikring, der bliver udbetalt, hvis den forsikrede dør, inden udbetalingerne til den forsikrede er begyndt. Rateforsikringen ophører, når udbetalingerne til den forsikrede begynder, og derefter er opsparingen ikke længere sikret. En udbetaling fra rateforsikringen sker i overensstemmelse med reglerne om udbetaling af kapitalværdi af livsforsikring ved død, som er nævnt nedenfor.

2.8.2 Kapitalværdi af livsforsikring

Ved den forsikredes død overføres kapitalværdien af en livsforsikring til investeringsprofil B i PFA Investorer. Kapitalværdien overføres dog til investeringsprofil A i PFA Investorer, hvis opsparingen er i denne investeringsprofil. Indplaceringen i investeringsprofilen sker i forhold til den andel i Høj risiko fonden, der gælder ved den ønskede udbetalingsstart.

Kapitalværdien vil forblive investeret på denne måde, indtil den er fuldt udbetalt. Opsparingen tilskrives løbende afkast og fratrækkes de omkostninger mv., der gælder for livsforsikringer under udbetaling i henhold til de til enhver tid gældende regler, som PFA Pension har anmeldt til Finanstilsynet. Indtil opsparingen er fuldt udbetalt, fastsættes udbetalingsens størrelse ud fra den tilknyttede kapitalværdi og vil kunne stige eller falde.

Hvis kapitalværdien ikke skal udbetales som et engangsbeløb, fastsættes udbetalingsens størrelse en gang årligt ud fra den tilknyttede opsparing og vil kunne stige eller falde i forhold til året før. Hvis der inden dødsfaldet var tilknyttet udbetalingsssikring til opsparing i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, bliver der i forbindelse med dødsfaldet tilknyttet udbetalingsssikring til kapitalværdien fra livsforsikringen.

2.9 Investering efter den ønskede udbetalingsstart

Fra tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart og indtil opsparingen er udbetalt, vil opsparingen fortsætte med den allokering, der var gældende på tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart. Har den forsikrede valgt Du Investorer, vil den forsikrede fortsat kunne foretage investeringsvalg efter tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart.

Udbetalingen fastsættes årligt ud fra opsparingens aktuelle niveau og ud fra en eventuel udbetalingsssikring, der er knyttet til opsparing i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer.

2.10 KundeKapital

2.10.1 Pensionsordninger, der har tilknyttet KundeKapital, og mulighed for fravalg

Den forsikrede har tilknyttet Individuel KundeKapital til eventuel opsparing i PFA Investorer, medmindre den forsikrede fravælger dette. PFA Pension orienterer den forsikrede om denne mulighed. Fravalget skal ske på den måde og inden for den frist, som PFA Pension angiver. Et senere fravalg vil betyde, at der derefter ikke opbygges Individuel KundeKapital, mens den allerede opbyggede Individuelle KundeKapital vil blive bevaret.

Individuel KundeKapital fra en tidligere pensionsordning i PFA Pension, som den forsikrede har, overføres til den nye pensionsordning i PFA Plus, hvis der er knyttet Individuel KundeKapital til denne, og den forsikrede vælger at overføre opsparingen fra den tidligere pensionsordning i PFA Pension til opsparing i PFA Investorer i den nye pensionsordning i PFA Plus.

2.10.2 Generelt om KundeKapital

KundeKapital består af Individuel KundeKapital og Kollektiv KundeKapital. Individuel KundeKapital er den del af KundeKapital, som er knyttet til den forsikredes opsparing i PFA Investorer, mens Kollektiv KundeKapital er beløb, som PFA Pension har overført fra egenkapitalen til KundeKapital.

KundeKapital indgår på lige fod med egenkapitalen i PFA Pensions basiskapital, som er den kapital, der skal dække eventuelle tab i PFA Pension. KundeKapital kan derfor bl.a. blive reduceret ved dækning af tab på forsikringsdriften. Individuel KundeKapital får mindst samme afkast som egenkapitalen i PFA Pension.

2.10.3 Opbygning af Individuel KundeKapital

PFA Pension opbygger Individuel KundeKapital, der er knyttet til den forsikredes eventuelle opsparing i PFA Investorer. Opbygningen sker ved, at der beregnes et realiseret resultat, som udgør en vis procentdel af indbetalingen (efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag) til opsparing i PFA Investorer på den forsikredes pensionsordning, og det realiserede resultat overføres til opsparingen i PFA Investorer på den forsikredes pensionsordning.

Den procentsats for opbygning af Individuel KundeKapital, som PFA Pension til enhver tid anvender, vil PFA Pension til enhver tid anmelde til Finanstilsynet. PFA Pension kan uden varsel ændre satsen, herunder sætte den til nul, ved at anmelde det til Finanstilsynet.

Der bliver opbygget Individuel KundeKapital i forbindelse med indbetalinger til PFA Investorer og overførsel af opsparing fra en anden pensionsleverandør til PFA Investorer. Der bliver også opbygget Individuel KundeKapital, hvis PFA Pension i en periode yder indbetalingssikring og dermed overtager indbetalingen til PFA Investorer.

Hvis den forsikrede ændrer investeringskoncept fra PFA Investorer til Du Investorer, bortfalder muligheden for yderligere opbygning af Individuel KundeKapital. Det beløb for Individuel KundeKapital, der er opbygget, bliver bevaret.

Ved overførsel af opsparing fra Du Investorer til PFA Investorer opbygges der ikke Individuel KundeKapital.

2.10.4 Forrentning af KundeKapital

I løbet af et kalenderår bliver Individuel KundeKapital forrentet med en foreløbig rente, som fastsættes månedligt forud. Den endelige forrentning af KundeKapital opgøres årligt og svarer mindst til den årlige forrentning af egenkapitalen i PFA Pension. Forrentningen af egenkapitalen kan være positiv eller negativ.

Den endelige forrentning af KundeKapital tilskrives omkring maj måned i det følgende år. Ved udbetaling eller overførsel af Individuel KundeKapital, inden den endelige rente er tilskrevet til Individuel KundeKapital, vil den endelige rente ikke blive tilskrevet det udbetalte eller overførte beløb.

2.10.5 Kollektiv KundeKapital

PFA Pension har overført et beløb fra egenkapitalen til Kollektiv KundeKapital. Kollektiv KundeKapital, inklusiv forrentning og eventuelle nye overførsler fra egenkapitalen, fordeles til de pensionsordninger med opsparing i PFA Investorer, der til enhver tid er tilknyttet Individuel KundeKapital. Det sker i hovedtræk ved at sikre en mindste forrentning af Individuel KundeKapital og ved at dække eventuelle tab, som Individuel KundeKapital påføres. Den mindste forrentning fastsættes således, at Kollektiv KundeKapital forventes at blive udloddet over en årrække.

PFA Pension kan beslutte en endelig fordeling af Kollektiv KundeKapital.

2.10.6 Udbetaling af Individuel KundeKapital ved pensionering

Individuel KundeKapital udbetales samtidig med udbetaling af opsparingen i PFA Investorer på den følgende måde.

Individuel KundeKapital, der er knyttet til opsparing til kapitalpension i PFA Investorer, bliver udbetalt sammen med kapitalpensionen som et engangsbeløb med fradrag af den afgift, der er fastsat i lovgivningen.

Individuel KundeKapital, der er knyttet til opsparing til ratepension i PFA Investorer, bliver udbetalt løbende sammen med ratepensionen med fradrag af den skat eller afgift, der er fastsat i lovgivningen.

Individuel KundeKapital, der er knyttet til opsparing til livspension i PFA Investorer, bliver udbetalt løbende sammen med livspensionen i løbet af de første 10 år efter den forsikredes pensionering med fradrag af den skat, der er fastsat i lovgivningen. Ved den forsikredes død inden for de første 10 år efter pensionering bliver den resterende Individuelle KundeKapital, der er knyttet til opsparing til livspension i PFA Investorer, udbetalt som et engangsbeløb med fradrag af den afgift, der er fastsat i lovgivningen.

2.10.7 Udbetaling af Individuel KundeKapital ved den forsikredes død

Ved den forsikredes død udbetaler PFA Pension Individuel KundeKapital, der er knyttet til livspension og kapitalpension i PFA Investorer, som et engangsbeløb med fradrag af den afgift, der er fastsat i lovgivningen. Ved den forsikredes død udbetaler PFA Pension Individuel KundeKapital, der er knyttet til ratepension i PFA Investorer, løbende sammen med opsparingen i ratepensionen. Hvis PFA Pension udbetaler opsparingen i ratepension i PFA Investorer som et engangsbeløb, vil Individuel KundeKapital, der er knyttet til ratepensionen, også blive udbetalt som et engangsbeløb med fradrag af den afgift, der er fastsat i lovgivningen.

2.10.8 Ophævelse af pensionsordning

Ved ophævelse af en pensionsordning udbetaler PFA Pension Individuel KundeKapital sammen med værdien af opsparingen i PFA Investorer, såfremt PFA Pension opfylder det lovmæssige solvenskrav.

PFA Pension fastsætter, hvor stor en procentdel som Individuel KundeKapital, der er knyttet til opsparing i PFA Investorer, maksimalt kan udgøre af den resterende opsparing i PFA Investorer ved ophævelse af en del af opsparingen i PFA Investorer. Eventuel overskydende Individuel KundeKapital vil blive overført til opsparingen i PFA Investorer.

Den forsikrede kan ikke disponere særskilt over Individuel KundeKapital.

2.10.9 Regler for KundeKapital kan ændres

PFA Pension kan til enhver tid ændre de regler om KundeKapital, der er nævnt ovenfor.

Der er nærmere regler for KundeKapital i PFA Pensions til enhver tid gældende "Regulativ for beregning og fordeling af realiseret resultat til pensionsordninger i PFA Plus med investeringskonceptet PFA Investorer". PFA Pension har til enhver tid anmeldt de detaljerede regler for KundeKapital til Finanstilsynet. PFA Pension kan til enhver tid uden varsel ændre regulativet og de regler, der er anmeldt til Finanstilsynet. KundeKapital skal til enhver tid opfylde kravene for særlige bonusansættelser (type B) i lov om finansiel virksomhed.

2.11 Tab, som PFA Pension ikke er ansvarlig for

PFA Pension er ikke ansvarlig for udviklingen i den forsikredes opsparing.

PFA Pension er ikke ansvarlig for tab, der påføres den forsikrede, hvis sådant tab pådrages som følge af force majeure lignende begivenheder, der indbefatter, men ikke er begrænset til, naturkatastrofer, terrorhandling, krig, oprør, borgerlige uroligheder, uforudsete forbud eller påbud udstedt af

en offentlig myndighed, brand, eksplosion, epidemier, strejke, lockout, manglende forsyning af elektricitet eller netværksforbindelser, eller forsynings- eller kommunikationsafbrydelser eller teknologinedbrud, uanset om dette skyldes hacking, virus eller andre årsager, og uanset om dette sker uden for eller i PFA Pension.

PFA Pension er ikke ansvarlig for den forsikredes indirekte tab eller følgeskader.

3 Generelle pensionsvilkår for forsikringer

3.1 Hvornår gruppeforsikringen dækker

En del af gruppepensionsordningen består af gruppeforsikringer. Gruppeforsikringene begynder på det tidspunkt, der følger af samarbejdsaftalen mellem forsikringstager og PFA Pension.

Når arbejdsgiveren har tilmeldt den enkelte forsikrede til gruppepensionsordningen, opretter PFA Pension den eller de forsikringer, som den forsikrede skal have. PFA Pension forpligter den forsikrede til at give PFA Pension besked, hvis bestemte angivne forhold, der kan have betydning for den forsikredes helbred, gør sig gældende.

Hvis den forsikrede ikke giver PFA Pension en sådan besked, dækker forsikringene fra det tidspunkt, der er angivet i pensionsbeviset. Forsikringene bliver dog oprettet med et generelt forbehold for de tilfælde, hvor den forsikrede skulle have givet PFA Pension en sådan besked.

Hvis den forsikrede derimod giver PFA Pension en sådan besked om forhold, der kan have betydning for den forsikredes helbred, vurderer PFA Pension om og i givet fald på hvilke betingelser, at forsikringerne kan oprettes.

Ved forhøjelser af dækninger, herunder forhøjelser der skyldes stigning i indbetalingen, kan PFA Pension kræve helbredsoplysninger, der efter PFA Pensions vurdering er tilfredsstillende.

Det er en betingelse for at opnå ret til en forsikringsydelse, at forsikringsbegivenheden sker i forsikringstiden.

3.2 Hvornår forsikringen generelt ikke dækker

3.2.1 Hvis forsikringstager eller andre afgiver urigtige eller mangelfulde oplysninger

Hvis forsikringstager afgiver urigtige eller mangelfulde oplysninger i forbindelse med forsikringens oprettelse, kan forsikringen bortfalde helt eller delvist efter reglerne i lov om forsikringsaftaler.

Afgiver andre end forsikringstageren urigtige eller mangelfulde oplysninger, har dette forhold samme virkning, som hvis oplysningerne var afgivet af forsikringstager.

3.2.2 Selvmord

Forsikringen skal have bestået uafbrudt i et år for at dække dødsfald, der skyldes selvmord.

3.2.3 Selvmordsforsøg

Forsikringen skal have bestået uafbrudt i et år for at dække forsikringsbegivenheder, der er en følge af selvmordsforsøg. Dette gælder dog ikke PFA Kritisk sygdom.

3.2.4 Deltagelse i krig uden for dansk område

Forsikringsbegivenheder, der er en følge af krigsdeltagelse eller deltagelse i eller bekæmpelse af oprør eller andre borgerlige uroligheder uden for dansk område, er ikke dækket, medmindre forsikringen har bestået uafbrudt det sidste år før krigen/konflikten. Ved krigsdeltagelse eller deltagelse i eller bekæmpelse af oprør eller andre borgerlige uroligheder forstås deltagelse i væbnede konflikter i form af deltagelse i våbenbærende styrker, herunder politistyrker samt deltagelse i freds- og observatørkorps og lignende indsat i et krigs- eller konfliktområde enten efter ordre fra den danske regering eller i form af frivillig deltagelse.

Deltagelse i fremmedmagters styrker er aldrig dækket.

3.2.5 Krigstilstand eller lignende på dansk område

For de forsikrede, der deltager i Hæren, Søværnet, Flyvevåbnet, Hjemmeværnet, Beredskabskorpset og lignende i forbindelse med krig, krigslignende tilstand eller anden fareforøgelse af tilsvarende art på dansk område, eller i forbindelse med at følgerne af en fareforøgelse rammer dansk område, omfattes krigsrisikoen under forsikringen. Det er dog en forudsætning, at forsikringen ved krigstilstandens (fareforøgelens) indtræden har været uafbrudt i kraft i mindst 1 år. Har forsikringen endnu ikke været i kraft i mindst 1 år ved krigstilstandens (fareforøgelens) indtræden, skal den forsikrede straks gøre anmeldelse til PFA Pension om deltagelse for at opnå afklaring af, hvorvidt og på hvilke vilkår PFA Pension vil overtage risikoen.

Under krig, krigslignende tilstand eller anden fareforøgelse af tilsvarende art på dansk område, eller hvor følgerne af en fareforøgelse rammer dansk område, gælder der for alle forsikrede, herunder også civile, særlige regler. Disse regler vedrører prisberegning, forsikringer, ophævelse af pensionsordning og ændringer af pensionsordningen, herunder fx ændring til indbetalingsfri pensionsordning. Reglerne findes i PFA Pensions til enhver tid gældende krigsregulativ, der er anmeldt til statens tilsynsmyndighed.

Fra fareforøgelens indtræden kan der således for eksempel ske prisforhøjelser. Størrelserne af de forhøjede priser anmeldes til statens tilsynsmyndighed ved fareforøgelens indtræden og kan løbende reguleres.

PFA Kritisk sygdom bortfalder under krig, krigslignende tilstand eller anden fareforøgelse af tilsvarende art på dansk område, eller hvor følgerne af en fareforøgelse rammer dansk område.

Ved krig, krigslignende tilstand eller anden fareforøgelse af tilsvarende art forstås væbnede konflikter eller andre handlinger, der beror på anvendelse af magt mellem Danmark og en fremmed magt eller mellem fremmede magter indbyrdes samt borgerkrige, oprør eller borgerlige uroligheder.

Det tidspunkt, hvorfra krigstilstandens (fareforøgelens) indtræden og ophør skal regnes, fastsættes af brancheorganisationen for forsikrings- og pensionsselskaber eventuelt i samråd med myndighederne.

3.2.6 Forsæt

Der er ikke ret til ydelser, når den forsikrede har fremkaldt forsikringsbegivenheden med vilje (forsæt).

3.2.7 Grov uagtsomhed, selvforskyldt beruselse, påvirkning af euforiserende stoffer, giftstoffer af enhver art, medicin, rusmidler og lignende

Der kan ikke ske udbetaling fra PFA Kritisk sygdom på grundlag af en skade, der:

- a. Er fremkaldt af den forsikrede ved grov uagtsomhed uanset den forsikredes sindstilstand på skadelidspunktet
- b. Er opstået som følge af selvforskyldt beruselse, påvirkning af euforiserende stoffer, giftstoffer af enhver art, medicin, rusmidler og lignende.

3.2.8 Udløsning af atomenergi eller radioaktive kræfter

Der kan ikke ske udbetaling fra PFA Kritisk sygdom på grundlag af en skade, der er en direkte følge af udløsning af atomenergi eller radioaktive kræfter.

3.3 Forsikringstiden

Forsikringstiden er perioden fra, at den forsikrede er dækket af forsikringen, og frem til forsikringen ophører. Forsikringen ophører senest på det tidspunkt, der fremgår af pensionsbeviset.

3.4 Den dækningsgivende løn

Den dækningsgivende løn er den løn, som dækningen beregnes ud fra.

3.5 Fastsættelse af prisen

Priserne for forsikringerne beregnes solidarisk.

Prisen for hver forsikring fastsættes som en gennemsnitspris for de forsikrede, der indgår i gruppen til beregning af den solidariske pris for den pågældende forsikring.

PFA Pension fastsætter den solidariske pris for et år ad gangen. Prisen fastsættes på grundlag af gruppens sammensætning med hensyn til aldre, køn og erhverv, forventninger til udbetalingerne i gruppen, forventninger til udbetalingerne generelt i PFA Pension, markedsmæssige korrektioner og den renteforudsætning, der kan ligge til grund for prisen. Denne årlige ændring i prisen sker uden varsel. PFA Pension giver besked til forsikringstageren.

Endvidere har PFA Pension ret til at ændre den solidariske pris i løbet af året, hvis ovennævnte forudsætninger udvikler sig væsentligt anderledes end forudsat i grundlaget for prisberegningen. I denne situation varsler PFA Pension forsikringstageren med 30 dages varsel til udgangen af en kalendermåned, hvis der er tale om en forhøjelse af prisen.

3.6 Anmeldelse

En begivenhed, som kan give ret til udbetaling, skal anmeldes til PFA Pension på en måde, som fastsættes af PFA Pension.

Ved ophør af en forsikring skal krav om udbetaling være fremsat over for PFA Pension inden seks måneder efter forsikringens ophør. Ved udløbet af denne frist bortfalder retten til udbetaling.

3.7 Dokumentation

PFA Pension kan til enhver tid kræve dokumentation for, at forsikringsbegivenheden er indtrådt, og at betingelserne for ret til ydelser fortsat er opfyldt, og kan forlange de oplysninger, som PFA Pension vurderer, er nødvendige for bedømmelse heraf.

Den forsikrede er forpligtet til at lade sig undersøge af læger, som anvises af PFA Pension.

Hvis udgifterne til dette ikke dækkes af en anden forsikring, betaler PFA Pension alle udgifter i forbindelse med helbredsundersøgelser, der efter PFA Pensions skøn er nødvendige for at kunne afgøre sin betalingspligt.

Den forsikrede har pligt til at afgive de oplysninger og give de tilladelser til at indhente de lægelige oplysninger mv., som PFA Pension anser for nødvendige for at kunne afgøre sin betalingspligt.

3.8 Rådighedsforhold

Forsikringer har ingen værdi ved opsigelse, ophævelse eller andet ophør af pensionsordningen eller forsikringer.

Forsikringer kan ikke afhændes, pantsættes eller på anden måde gøres til genstand for omsætning.

4 Særlige pensionsvilkår for PFA Kritisk sygdom

4.1 Dækning

Forsikringen dækker med en engangsudbetaling, hvis den forsikrede får stillet en af de diagnoser, der er nævnt i punktet "Kritiske sygdomme", og de øvrige betingelser for dækningen er opfyldt.

4.2 Kritiske sygdomme

De følgende diagnoser anses for kritiske sygdomme, som kan give ret til udbetaling.

1. Større blodprop i hjertet (akut myokardieinfarkt)
2. Hjerterkaroperation på grund af svær kranspulsåreforkalkning (by-pass/PCI)
3. Kronisk hjertesvigt med svære symptomer og nedsat funktionsevne
4. Livstruende rytmeforstyrrelser med indoperation af ICD-enhed
5. Hjerterklapoperation på grund af hjerteklapfejl
6. Hjemmeblødning/blodprop i hjernen (apopleksi)
7. Sækformet udvidelse af hjemens pulsårer (aneurisme) eller intrakraniell arteriovenøs karmisdannelse (AV-malformation)
8. Svær sygdom i aorta (hovedpulsåren)
9. Cancer (kræft)
10. Visse godartede svulster i hjerne eller rygmarv med behov for operation
11. Dissemineret sklerose (DS)
12. Amyotrofisk lateralsklerose (ALS) eller motorisk neuronsygdom (MND)
13. Kronisk nyresvigt med behov for varig dialysebehandling
14. Større organtransplantation
15. AIDS
16. HIV-infektion ved blodtransfusion eller arbejdsbetinget smitte
17. Muskelsvind
18. Myasthenia gravis
19. Praktisk blindhed
20. Total døvhed
21. Parkinsons sygdom (paralysis agitans, rystelammelse)
22. Creutzfeldt-Jakobs sygdom
23. Blivende og betydelige følger efter hjerne- eller hjernehindebetændelse
24. Blivende og betydelige følger efter Borrelia og Tick-Born-Encephalitis (TBE) i nervesystemet efter flåttbid
25. Større forbrænding (ambustio)

1. Større blodprop i hjertet (akut myokardieinfarkt)

Større blodprop i hjertet (akut myokardieinfarkt) definerer PFA Pension som akut opstået henfald af en del af hjertets muskelvæv, som følge af pludseligt ophørt blodtilførsel til den pågældende del af hjertet. Diagnosen skal være baseret på en typisk stigning og fald af blodets indhold af biokemiske markører (troponin TnT eller kreatinkinase MB), sammen med mindst ét af følgende kriterier:

- a. Sygehistorie med pludseligt opståede vedvarende brystmerter (symptomer på myokardieiskæmi)

- b. Elektrokardiogramforandringer der tyder på iskæmi (ST-stigning eller fald)
- c. Udvikling af patologiske Q-takker på elektrokardiogram.

Diagnosen skal være stillet på hospital eller af kardiologisk speciallæge, og den forsikrede skal være i live mindst 30 dage efter, diagnosen er stillet.

2. Hjertekaroperation på grund af svær kranspulsåreforkalkning (by-pass/PCI)

Hjertekaroperation på grund af svær kranspulsåreforkalkning (by-pass/PCI) definerer PFA Pension som revaskulariserende behandling ved kranspulsåreforkalkning af et eller flere af hjertets kar, som ikke kan behandles tilfredsstillende medicinsk. Herunder regner PFA Pension:

- a. Planlagt eller gennemført ballonudvidelse af en eller flere hjertepulsårer (PCI), evt. med indlæggelse af stent, eller
- b. Planlagt eller gennemført åben hjertekirurgisk revaskularisering (by-pass operation) af en eller flere hjertepulsårer.

Ved planlagt operation skal den forsikrede være optaget på venteliste.

Den forsikrede skal være i live 30 dage efter operationen. Ved optagelse på venteliste skal den forsikrede være i live 30 dage efter optagelse på ventelisten.

3. Kronisk hjertesvigt med svære symptomer og nedsat funktionsevne

Kronisk hjertesvigt med svære symptomer og nedsat funktionsevne definerer PFA Pension som kronisk hjerteinsufficiens med en uddrivningsfraktion (EF) i ventriklerne på 30 % eller derunder, som medfører begrænsning i hvile (fx dyspnø, træthed og/eller palpitationer) og som forværres ved enhver form for aktivitet (jf. New York Heart Associations klassifikation (NYHA) gruppe III eller IV).

Diagnosen skal være stillet på en kardiologisk afdeling eller af kardiologisk speciallæge, og den forsikrede skal være i live mindst 30 dage efter, diagnosen er stillet.

4. Livstruende rytmeforstyrrelser med indoperation af ICD-enhed

Livstruende rytmeforstyrrelser med indoperation af ICD-enhed definerer PFA Pension som planlagt eller gennemført implantation af implanterbar cardioverter defibrillator (ICD) på grund af livstruende hjerterytmeforstyrrelse.

Ved planlagt operation skal den forsikrede være optaget på venteliste.

Udbetaling forudsætter, at den forsikrede er i live 30 dage efter operationen eller i tilfælde af optagelse på venteliste 30 dage efter optagelsen.

5. Hjerteklapoperation på grund af hjerteklapfejl

Hjerteklapoperation på grund af hjerteklapfejl definerer PFA Pension som planlagt eller gennemført hjertekirurgisk behandling for hjerteklapfejl (forsnævring eller utæthed), med indsættelse af kunstig mekanisk eller biologisk hjerteklapprotese samt homeografit eller klappplastik.

Ved planlagt operation skal den forsikrede være optaget på venteliste.

Udbetaling forudsætter, at den forsikrede er i live 30 dage efter operationen eller i tilfælde af optagelse på venteliste 30 dage efter optagelsen.

6. Hjerneblødning/blodprop i hjernen (apopleksi)

Hjerneblødning/blodprop i hjernen (apopleksi) definerer PFA Pension som en beskadigelse af hjernen eller hjernestammen, der medfører objektive udfaldssymptomer fra nervesystemet af mere end 24 timers varighed, og som enten skyldes:

- a. En spontant eller traumatisk opstået blodansamling i eller udenpå hjernen, som følge af en bristet pulsåre eller en misdannelse i hjernens kar, eller
- b. En forsnævring eller tillukning af en pulsåre i hjernen.

Hjernebeskadigelsen skal have medført blivende neurologiske udfald og være påvist ved en hjernescanning (CT/MR).

Hvis blodprop i hjernen ikke er bekræftet ved en CT/MR-scanning, er tilfældet omfattet af forsikringen, hvis samtlige klassiske kliniske tegn på blodprop i hjernen er opfyldt, og der er vedvarende objektive udfaldssymptomer fra nervesystemet af mere end 24 timers varighed.

Undtaget fra dækningen er:

- a. Transitorisk cerebral iskæmi (TCI)/transitorisk iskæmisk attack (TIA).
- b. Tidligere hjerneinfarkter påvist tilfældigt ved hjernescanning (CT/MR).

Diagnosen skal være stillet på en neurologisk eller neurokirurgisk afdeling, eller være bekræftet af en neurologisk speciallæge. Den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

7. Sækformet udvidelse af hjemens pulsårer (aneurisme) eller intrakranieel arteriovenøs karmisdannelse (AV-malformation)

Sækformet udvidelse af hjemens pulsårer (aneurisme) eller intrakranieel arteriovenøs karmisdannelse (AV-malformation) definerer PFA Pension som operation eller behandling for en defekt i hjemens kar, med en eller flere sækformede udvidelser af hjemens pulsårer eller arteriovenøse karmisdannelser (inkl. kavemøst angiom), som skal være påvist ved røntgen af hjemens pulsåre (angiografi) eller CT-scanning. Forsikringen omfatter også tilfælde, hvor operation eller behandling ikke kan gennemføres af tekniske grunde.

Defekten skal være diagnosticeret på en neurologisk eller neurokirurgisk afdeling. Ved planlagt operation skal den forsikrede være optaget på venteliste. Den forsikrede skal være i live 30 dage efter operationen eller behandlingen er tilendebragt eller 30 dage efter optagelse på venteliste. Kan behandlingen ikke gennemføres, skal den forsikrede være i live 30 dage efter, dette er endeligt konstateret.

8. Svær sygdom i aorta (hovedpulsåren)

Svær sygdom i aorta (hovedpulsåren) definerer PFA Pension som en bristning (ruptur) eller lokal udvidelse af aorta (aortaaneurisme) til over 5 cm i diameter, en tillukning af aorta (aortaokklusion) eller en aortadissektion med ruptur i aortas indre lag og blødning ind i aortavæggen. Benævnelsen aorta inkluderer både den thorakale og abdominale aorta, men ikke deres forgreninger.

Diagnosen aortaaneurisme eller aortadissektion skal være stillet ved ultralyd af abdomen, ekkokardiografi, CT-scanning, MR-scanning eller evt. aortografi. Aortaokklusion skal være diagnosticeret ud fra kliniske fund samt en aortagrafi eller MR-angiografi. Den forsikrede skal være i live 30 dage efter, at diagnosen er stillet.

9. Cancer (kræft)

Cancer (kræft) definerer PFA Pension som en ondartet (malign) svulst (tumor), der er karakteriseret ved ukontrolleret vækst med infiltration af omkringliggende væv og tendens til lokalt recidiv og spredning til regionale lymfeknuder og andre organer (metastaser).

Desuden dækkes akut leukæmi, behandlingskrævende kronisk lymfatisk leukæmi stadie III og IV (high risk CLL/stadie B og C), lymfomer (lymfeknudekræft) og Hodgkin's sygdom.

Undtaget fra forsikringen er:

- a. Ikke-infiltrerende forstadier til kræft (præmaligne) som fx alle former for "in situ cancer" og dysplasi.
- b. Alle former for hudkræft. Modermærkekræft (malignt melanom) er dog dækket, med mindre der er tale om malignt melanom in situ.
- c. Kronisk lymfalisk leukæmi stadie I og II og blærepapillomer.

Diagnosen skal være baseret på histologisk eller cytologisk undersøgelse af fjernet svulst eller biopsi heraf foretaget af speciallæge i vævs- og celleundersøgelser (patologisk anatomi). Den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

10. Visse godartede svulster i hjerne eller rygmarv med behov for operation

Visse godartede svulster i hjerne eller rygmarv med behov for operation definerer PFA Pension som godartede (benigne) svulster opstået i hjerne, hjemestamme, rygmarv eller disse organers hinder, som ikke har kunnet fjernes helt ved operation, eller som efter operation efterlader følgetilstande i nervesystemet, der medfører en méngrad på mindst 15% fastsat efter Arbejdsskadestyrelsens méntabel. Forsikringen omfatter også tilfælde, hvor operation ikke kan gennemføres af tekniske grunde.

Undtaget fra forsikringen er cyster, granulomer og hypofyseadenomer.

Udbetaling forudsætter, at den forsikrede er i live 30 dage efter operationen og i tilfælde af, at operation ikke har kunnet gennemføres, 30 dage efter dette er endeligt konstateret. Er svulsten fjernet, men efterlader den følgetilstande, kan PFA Pension først foretage udbetaling, når følgetilstanden kan vurderes.

11. Dissemineret sklerose (DS)

Dissemineret sklerose (DS) definerer PFA Pension som en kronisk sygdom i centralnervesystemet, der har vist sig ved

- a. Én eller flere episoder af neurologiske udfaldssymptomer fra forskellige dele af nervesystemet, som er efterfulgt af hel eller delvis remission eller
- b. Et hastigt fremadskridende forløb af progressiv MS med vedvarende neurologiske udfaldssymptomer fra forskellige dele af centralnervesystemet.

Diagnosen skal være stillet af en speciallæge i neurologi og være bekræftet ved typiske forandringer af hjernens hvide substans ved MR-scanning, eventuelt suppleret med fund af typiske oligoklonale bånd i spinalvæsken (Intralækal antistof produktion). Ved udtalte læsioner kan hypodense bånd på CT-scanning bekræfte diagnosen, ligesom forlænget latenstid ved neurofysiologiske undersøgelser/evoked potentials (især VEP) også kan støtte diagnosen.

Det er ikke tilstrækkeligt med synsnerveudfald (opticusneurit) alene.

Den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

12. Amyotrofisk lateralsklerose (ALS) eller motorisk neuronsygdom (MND)

Amyotrofisk lateralsklerose (ALS) eller motorisk neuronsygdom (MND) definerer PFA Pension som en kronisk sygdom af ukendt årsag med fremadskridende nedbrydning (degeneration) af nervesystemets motoriske celler i rygmarv, hjemestamme og hjerne, der medfører lammelser, muskelsvind og spasticitet.

Diagnosen skal være stillet på en neurologisk afdeling og være bekræftet ved elektromyografi (EMG). Den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

13. Kronisk nyresvigt med behov for varig dialysebehandling

Kronisk nyresvigt med behov for varig dialysebehandling definerer PFA Pension som dobbeltsidig nyresvigt, hvor begge nyrer kronisk og uligenkaldeligt er holdt op med at fungere, hvilket medfører behov for varig dialysebehandling.

Forsikrede skal være i live 30 dage efter, dialysebehandlingen er påbegyndt.

14. Større organtransplantation

Større organtransplantation definerer PFA Pension som den situation, hvor forsikrede pga. organsvigt modtager organtransplantat. Nedenstående transplantater er omfattet af forsikringen:

- a. hjerte
- b. lunge
- c. lever
- d. hjerte-lunge
- e. hjerte-lunge-lever
- f. nyre
- g. bugspytkirtel
- h. knoglemarv

Ved planlagt transplantation skal den forsikrede være optaget på venteliste.

Den forsikrede skal være i live 30 dage efter, transplantationen er foretaget. Ved optagelse på venteliste, skal den forsikrede være i live 30 dage efter optagelse på venteliste.

15. AIDS

AIDS definerer PFA Pension som AIDS i udbrud. Hvis forsikrede allerede var HIV-positiv, da den forsikrede blev omfattet af forsikringen, dækkes AIDS i udbrud kun, hvis denne diagnose stilles mere end fem år efter, at den forsikrede blev omfattet af forsikringen.

Diagnosen skal være stillet af en speciallæge i infektionsmedicin, og den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

16. HIV-infektion ved blodtransfusion eller arbejdsbelaget smitte

HIV-infektion ved blodtransfusion eller arbejdsbelaget smitte definerer PFA Pension som

- a. Infektion med HIV som følge af blodtransfusion eller anden lægelig behandling modtaget efter den forsikrede blev omfattet af forsikringen. Udbetaling forudsætter, at den forsikrede er berettiget til godtgørelse for transfusionsoverført HIV-infektion af Sundhedsstyrelsen.
- b. Infektion med HIV som følge af en arbejdsbelaget læsion eller smitteudsættelse på slimhindene under udførelse af forsikredes professionelle erhverv. Udbetaling forudsætter, at den forsikrede er blevet smittet med HIV efter, at den forsikrede blev omfattet af forsikringen. Til dokumentation af smitteoverførslen kræves, at uheldet er anmeldt som arbejdsskade, og at der foreligger en negativ HIV-test udført inden for den første uge efter smitte-udsættelsen, efterfulgt af en positiv HIV-test inden for de næste tolv måneder.

Udbetaling forudsætter, at den forsikrede er i live 30 dage efter, at den forsikrede af Sundhedsstyrelsen er fundet berettiget til godtgørelse, eller i tilfælde af arbejdsbelaget smitte 30 dage efter, at resultatet af den positive HIV-test foreligger.

17. Muskelsvind

Muskelsvind definerer PFA Pension som progressiv muskeldystrofi af enten facio-skapulo-humeral typen, limp-girdle muskeldystrofi, Dystrofia myotonica, Beckers muskeldystrofi eller anden muskeldystrofi med betydeligt muskelsvind.

Diagnosen skal være stillet på neurologisk afdeling eller af neurologisk speciallæge, og den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

18. Myasthenia gravis

Myasthenia gravis definerer PFA Pension som en autoimmun neuromuskulær sygdom kendetegnet ved kraftnedsættelse og hurtig udtrætning.

Diagnosen skal være bekræftet ved mindst to af følgende kriterier:

- a. EMG der viser defekt neuromuskulær transmission
- b. Acetylcholinreceptorantistoffer i blodet
- c. Klart behandlingsrespons på relevant medicinsk behandling

Desuden skal diagnosen være stillet på neurologisk afdeling eller af neurologisk speciallæge, og den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

19. Praktisk blindhed

Praktisk blindhed definerer PFA Pension som permanent synstab på begge øjne, hvor synsstyrken på bedste øje er 1/60 (0,01666) eller derunder samt synsfeltindskrænkning til under 10% (kikkertsyn).

Diagnosen skal være stillet af en øjenlæge, og den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

20. Total døvhed

Total døvhed definerer PFA Pension som totalt permanent høreløb på begge ører, med en hørelærskel på 100dB eller derover.

Diagnosen skal være stillet af en ørelæge, og den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

21. Parkinsons sygdom (paralysis agitans, rystelammelse)

Parkinsons sygdom (paralysis agitans, rystelammelse) definerer PFA Pension som kronisk sygdom kendetegnet ved øget muskelstivhed (rigiditet), rysten (tremor) og nedsættelse af de spontane bevægelser (oligokinesi).

Diagnosen skal være stillet på en neurologisk afdeling eller af en speciallæge i neurologi på baggrund af de klassiske symptomer. Den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

22. Creutzfeldt-Jakobs sygdom

Creutzfeldt-Jakobs sygdom definerer PFA Pension som spastisk pseudosklerose kendetegnet ved hurtig udviklende demens, ufrivillig muskellrækninger og karakteristiske elektroencefalografiske forandringer.

Diagnosen skal være stillet på en neurologisk afdeling eller af en speciallæge i neurologi. Den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

23. Blivende og betydelige følger efter hjerne- eller hjernehindebetændelse

Blivende og betydelige følger efter hjerne- eller hjernehindebetændelse definerer PFA Pension som vedvarende betydelige neurologiske følger efter infektion i hjerne, hjemenerverødder eller hjernehinder, forårsaget af bakterier, vira, svampe m.v.

Beskædigelsen skal have medført blivende neurologiske udfald og dokumenteres ved:

- a. Påvisning af mikrober i spinalvæsken (eller eventuelt i blod), eller
- b. En rygmærsvæskeundersøgelse med påvisning af tydelig inflammatorisk reaktion (pleocytose), herunder forhøjet antal hvide blodlegemer og protein, og evt. suppleret med MR-/CT-scanning.

Diagnosen skal være stillet på en neurologisk eller medicinsk afdeling, og de blivende neurologiske udfald skal være vurderet og bekræftet af en neurologisk speciallæge. Den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

24. Blivende og betydelige følger efter Borrelia og Tick-Born-Encephalitis (TBE) i nervesystemet efter flåtbid

Blivende og betydelige følger efter Borrelia og Tick-Born-Encephalitis (TBE) i nervesystemet efter flåtbid definerer PFA Pension som vedvarende betydelige neurologiske følger forårsaget af Borrelia-bakterie eller TBE-virus påført ved flåtbid. De neurologiske følger skal have været til stede tre måneder eller mere.

Diagnosen skal være påvist ved relevante specifikke antistoffer i serum og spinalvæske.

Diagnosen skal være stillet på en neurologisk eller medicinsk afdeling, og de blivende neurologiske følger skal være vurderet og bekræftet af en neurologisk speciallæge. Den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

25. Større forbrænding (ambustio)

Større forbrænding (ambustio) definerer PFA Pension som brandsår (inkl. forfrysninger eller ætsninger) af tredje grad, der dækker 20% eller mere af kroppens overflade.

Diagnosen skal fremgå af journaludskrift eller epikrise fra en brandsårsafdeling. Den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

4.3 Diagnostisering

Diagnosen skal være stillet af en af Sundhedsstyrelsen autoriseret læge med virke i Danmark. PFA Pension kan dog i konkrete tilfælde dispensere fra dette krav.

4.4 Betaling af lægeundersøgelser mv.

PFA Pension betaler udgifterne til de lægeundersøgelser, attester mv., som PFA Pension kræver for at kunne konstatere, om der er en dækningsberettiget diagnose.

4.5 Undtagelser fra dækning

4.5.1 Frivillig dækning

For den frivillige del af dækningen kan der ikke ske udbetaling for diagnoser, der direkte eller indirekte har sammenhæng med en tilstand, som den forsikrede har modtaget behandling for, inden den frivillige dækning blev valgt til. Dette gælder dog kun frem til den dato, der står i pensionsbeviset.

4.5.2 Flere samtidige kritiske sygdomme

Hvis den forsikrede samtidigt eller i forbindelse med hinanden (fx under samme hospitalsindlæggelse) får stillet flere diagnoser, der er nævnt i punktet "Kritiske sygdomme", vil engangsudbetalingen ikke ske flere gange. Det samme gælder, hvis den forsikrede bliver sygemeldt på grund af en diagnose, der er nævnt i punktet "Kritiske sygdomme", og der i tiden, indtil den forsikrede igen bliver raskmeldt og igen er begyndt at arbejde, bliver stillet flere diagnoser, der er nævnt i punktet "Kritiske sygdomme". Diagnoser, der er nævnt i punktet "Kritiske sygdomme", og som stilles, efter at den forsikrede igen er raskmeldt og har genoptaget sit hidtidige arbejde, kan igen give ret til udbetaling.

4.5.3 Samme kritiske sygdom

Hver af de diagnoser, der er nævnt i punktet "Kritiske sygdomme", kan kun give én udbetaling til den forsikrede.

4.5.4 Betydningen af en udbetaling for en diagnose

Hvis der allerede er sket udbetaling for en diagnose, der er nævnt i punktet "Kritiske sygdomme", kan der ikke på et senere tidspunkt ske udbetaling for samme type diagnose eller for en diagnose i samme kategori.

Følgende diagnoser anser PFA Pension for at være i samme kategori (numre i parentes henviser til tilsvarende numre i punktet "Kritiske sygdomme"):

- (1) Større blodprop i hjertet (akut myokardieinfarkt), (2) Hjerterkeoperation på grund af svær kranspulsåreforkalkning (by-pass/PCI), (3) Kronisk hjertesvigt med svære symptomer og nedsat funktionsevne og (4) Livstruende rytmeforstyrrelser med indoperation af ICD-enhed.
- (6) Hjemmeblødning og (6) Blodprop i hjernen.
- (7) Sækformet udvidelse af hjernens pulsårer (aneurisme) og (7) Intrakraniell arteriovenøs karmisdannelse (AV-malformation).
- (11) Dissemineret sklerose (DS), (12) Amyotrofisk lateralsklerose (ALS) og (12) Motorisk neuronsygdom (MND).
- (13) Kronisk nyresvigt med behov for varig dialysebehandling og (14) Større organtransplantation (dog kun for så vidt angår nyretransplantation).
- (15) AIDS og (16) HIV-infektion ved blodtransfusion eller arbejdsbetinget smitte.
- (17) Muskelsvind og (18) Myasthenia gravis.
- (23) Blivende og betydelige følger efter hjerne- eller hjemehindebetændelse og (24) Blivende og betydelige følger efter Borrelia og Tick-Born-Encephalitis (TBE) i nervesystemet efter flåtbid.

Der gælder særlige regler for cancer – se punktet "Særligt ved cancer".

4.5.5 Diagnoser, der har sammenhæng med en tidligere diagnose stillet i forsikringstiden

Hvis den forsikrede i forsikringstiden har fået stillet en diagnose, der opfylder betingelserne for at være dækningsberettiget, kan der ikke ske udbetaling for diagnoser, der ganske vist er omfattet af en anden bestemmelse i punktet "Kritiske sygdomme", men som har en direkte eller indirekte sammenhæng med den tidligere stillede diagnose.

4.5.6 Betydningen af en diagnose stillet inden forsikringen begyndte

Hvis den forsikrede inden forsikringstidens begyndelse har fået stillet en diagnose, der er omfattet af en bestemmelse i punktet "Kritiske sygdomme", kan der ikke ske udbetaling efter den pågældende bestemmelse for diagnoser, der stilles i forsikringstiden. Dette gælder, selvom den diagnose, den forsikrede får stillet i forsikringstiden, lægeligt set ikke har sammenhæng med den diagnose, der blev stillet inden forsikringstidens begyndelse. Der gælder særlige regler for cancer – se punktet "Særligt ved cancer".

Hvis den forsikrede inden forsikringstidens begyndelse har fået stillet en diagnose, der er omfattet af en bestemmelse i punktet "Kritiske sygdomme", kan der ikke ske udbetaling for diagnoser, der ganske vist er omfattet af en anden bestemmelse i punktet "Kritiske sygdomme", men som har direkte eller indirekte sammenhæng med den diagnose, den forsikrede fik stillet inden forsikringstidens begyndelse.

4.6 Særligt ved cancer

Den forsikrede kan få udbetaling for op til to cancerlidelser, der diagnosticeres i forsikringstiden, og som opfylder betingelserne for at være dækningsberettigede i underpunktet "Cancer (kræft)" i punktet "Kritiske sygdomme". Den forsikrede kan kun få udbetaling den anden gang, hvis den nye diagnose er stillet mindst syv år efter, at behandlingen af den første cancerlidelse er afsluttet.

Har den forsikrede inden forsikringstidens begyndelse fået diagnosticeret cancer, der opfylder betingelserne i underpunktet "Cancer (kræft)" i punktet "Kritiske sygdomme", kan den forsikrede kun få én udbetaling, og kun hvis den nye diagnose er stillet mindst syv år efter, at behandlingen af den første cancerlidelse er afsluttet.

Udbetaling for en cancerlidelse kan aldrig finde sted, hvis der er tale om metastaser eller tilbagefald (recidiv) fra en tidligere diagnosticeret cancerlidelse.

4.7 Udbetaling

Udbetaling kan tidligst ske, når den forsikrede har fremsat krav om engangsudbetalingen, og PFA Pension har modtaget de oplysninger, som er nødvendige for at afgøre, om alle betingelser for udbetaling er opfyldte. Udbetaling sker til den forsikrede.

4.8 Frist for fremsættelse af krav om udbetaling

Fremsættelse af krav om engangsudbetaling skal ske til PFA Pension.

Krav på engangsudbetaling, som ikke er fremsat inden den forsikredes død, betragtes som bortfaldet på dødstidspunktet.

5 Særlige pensionsvilkår for PFA Erhvervsevne

5.1 Løbende udbetaling af erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring

PFA Pension udbetaler løbende erhvervsevneforsikring og yder indbetalingssikring, hvis den forsikrede uafbrudt i mindst 3 måneder (karensperioden) har nedsat erhvervsevnen i dækningsberettiget grad som følge af sygdom eller ulykkestilfælde.

5.1.1 Definition af erhvervsevnenedsættelsen

5.1.1.1 Nedsættelse i dækningsberettiget grad

Erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettiget grad, hvis den forsikrede - efter PFA Pensions skøn - ikke længere er i stand til at tjene mere end 50 procent af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til den forsikredes helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse.

Den forsikrede har ikke ret til løbende erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring under ansættelse i en stilling, der finansieres helt eller delvist af det offentlige som følge af nedsat erhvervsevne, medmindre den generelle erhvervsevne er nedsat til 50 procent eller mindre af den fulde erhvervsevne, og den forsikredes indtjening (summen af arbejdsindtægt og eventuelle sociale og andre offentlige ydelser og tilskud) er nedsat til 50 procent eller mindre af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder.

5.1.1.2 Subjektive klager over smerter og lignende, stress, depression og lignende samt afhængighed

Subjektive klager over smerter og lignende, stress, depression, diffuse psykiske lidelser og lignende berettiger ikke til udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring, hvis der ikke ved en helbredsmæssig undersøgelse kan påvises objektive tegn på, at erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettiget grad.

Afhængighed af alkohol, medicin eller andre rusmidler, ludomani, patologisk spillelidenskab eller lignende spilleafhængighed, Internet eller andre lignende medier, købmani (shopaholic) og anden afhængighed af at købe ting, afhængighed af sex samt enhver anden afhængighed berettiger heller ikke til udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring.

PFA Pension kan dog ud fra en konkret vurdering beslutte at yde fuld eller delvis støtte til helbedsfremmende behandlinger og foranstaltninger i sådanne tilfælde.

5.1.1.3 Omskoling/uddannelse/revalidering

Hvis PFA Pension skønner, at den forsikrede er egnet til omskoling, uddannelse eller revalidering, anses erhvervsevnen ikke for at være nedsat.

5.1.1.4 Vanskeligheder ved at få arbejde

Ved vurderingen af erhvervsevnenedsættelsen tillægges det ikke betydning, om den forsikrede har vanskeligt ved at få arbejde fx som følge af beskæftigelsessituationen.

5.1.1.5 Forsikringsbegivenhedens indtræden

Forsikringsbegivenheden, som er den dækningsberettigede nedsættelse af erhvervsevnen, skal ske i forsikringstiden.

5.1.2 Helbredsfræmmende behandlinger og foranstaltninger

PFA Pension kan gøre udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring betinget af, at den forsikrede deltager i helbredsfræmmende behandlinger og foranstaltninger, som PFA Pension skønner relevante.

5.1.3 Påbegyndelse af udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring

Udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og ydelse af indbetalingssikring har virkning fra den 1. i måneden efter, at erhvervsevnen uafbrudt i 3 måneder (karensperioden) har været nedsat i tilstrækkelig grad som følge af samme sygdom eller ulykkestilfælde.

5.1.4 Tilkendelsesperiode

PFA Pension tilkender udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og yder indbetalingssikring for en periode, der fastsættes af PFA Pension. Hvis erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettiget grad ved periodens udløb, tilkender PFA Pension udbetaling og indbetalingssikring for en ny periode, hvis betingelse herfor er opfyldt, og så fremdeles.

5.1.5 Anmeldelse af nedsættelse af erhvervsevnen

Den forsikrede skal indsende en ansøgning, og den behandlende læge skal udlede og indsende en attest. Begge dele udfærdiges på blanketter, der udleveres af PFA Pension.

PFA Pension kan ved ansøgning om udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring kræve, at der udfyldes en revisorerklæring mv., hvis den forsikrede har indflydelse på fastsættelsen af sin egen dækningsgivende løn. Hvis den dækningsgivende løn på revisorerklæringen mv. er lavere end den dækningsgivende løn, som PFA Pension har fået oplyst, så vil en eventuel udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring tage udgangspunkt i den dækningsgivende løn ifølge revisorerklæringen mv.

5.1.6 Den forsikredes oplysningspligt

Den forsikrede har pligt til at orientere PFA Pension, hvis der sker ændringer i den forsikredes helbredsstatus eller arbejdssituation. Hvis den forsikrede ikke efterkommer dette, kan det medføre, at den forsikrede er forpligtet til at tilbagebetale beløb, som PFA Pension har ydet.

5.1.7 Erhvervsevnen genvindes

Genvindes erhvervsevnen i en sådan grad, at betingelse for udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og ydelse af indbetalingssikring ikke længere er til stede, ophører udbetalingen af løbende erhvervsevneforsikring og ydelse af indbetalingssikring.

Hvis den forsikrede genvinder erhvervsevnen, men inden for 1 år herefter får nedsat erhvervsevnen igen i dækningsberettiget grad, og dette skyldes samme lidelse, beregnes der ikke en ny karensperiode.

5.1.8 Beløb, der bliver udbetalt fra løbende erhvervsevneforsikring

Udbetalingen vil blive reguleret en gang om året med den reguleringsats, der til enhver tid gælder for pensionsordningen. Reguleringsatsen er 2 procent p.a., og PFA Pension kan ændre denne uden varsel og herunder sætte den til nul. En eventuel ændring af satsen vil dog ikke gælde for en erhvervsevneforsikring, der allerede udbetales på det tidspunkt, hvor satsen ændres.

5.1.9 Betydningen af indbetalingssikringen

PFA Pension indbetaler løbende de beløb til opsparingen, som ville være blevet indbetalt til opsparingen, hvis erhvervsevnen ikke havde været nedsat. Det er størrelsen af indbetalingen til opsparingen (efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag) umiddelbart inden, at erhvervsevnen blev nedsat i dækningsberettiget grad, der er afgørende. Der tages således ikke hensyn til de eventuelle forhøjelser af indbetalingen, som der ville have været, hvis erhvervsevnen ikke havde været nedsat. Indbetalingssikringen vil dog blive reguleret en gang om året med den reguleringsats, der til enhver tid gælder for pensionsordningen. Reguleringsatsen er 2 procent p.a., og PFA Pension kan ændre denne uden varsel og herunder sætte den til nul. En eventuel ændring af satsen vil dog ikke gælde for en indbetalingssikring, der allerede er trådt i kraft på det tidspunkt, hvor satsen ændres.

Det fremgår af pensionsbeviset, hvis indbetalingssikringen for opsparingen ikke omfatter eventuel frivillig indbetaling. Det fremgår af pensionsbeviset, hvad indbetalingssikring betyder for forsikringer.

5.2 Engangsudbetaling ved nedsat erhvervsevne

For at engangsudbetaling ved nedsat erhvervsevne kan udbetales, skal erhvervsevnen være nedsat til en tredjedel eller derunder som følge af sygdom eller ulykkesilfælde, og nedsættelsen skal efter PFA Pensions skøn være varig.

5.2.1 Definition af erhvervsevnenedsættelsen

Erhvervsevnen er nedsat til en tredjedel eller derunder, hvis den forsikrede - efter PFA Pensions skøn - ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til den forsikredes helbreds tilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse.

Nedsættelsen af erhvervsevnen anses for varig, hvis det er overvejende sandsynligt, at erhvervsevnen - trods lægelig eller anden helbreds fremmende behandling, omskoling, revalidering, genoptræning eller uddannelse - er og fortsat må anses for at ville være nedsat til en tredjedel eller derunder.

Udbetaling kan tidligst ske et år efter, at erhvervsevnen blev nedsat i tilstrækkelig grad. Erhvervsevnenedsættelsen skal have været uafbrudt i et år, og den forsikrede skal være i live et år efter, at erhvervsevnen blev nedsat i tilstrækkelig grad.

5.2.2 Forsikringsbegivenhedens indtræden

Forsikringsbegivenheden, som er den varige dækningsberettigede nedsættelse af erhvervsevnen, skal ske i forsikringstiden.

5.2.3 Øvrige bestemmelser

Følgende ovenstående punkter finder tilsvarende anvendelse for engangsudbetaling ved nedsat erhvervsevne:

"Subjektive klager over smerter og lignende, stress, depression og lignende samt afhængighed"

"Omskoling/uddannelse/revalidering"

Bilag 7 til Samarbejdsaftale om PFA Plus mellem TDC A/S, Lederforeningen i TDC (LTD),
Dansk Metal og PFA Pension, forsikringsaktieselskab, der gælder fra 1. marts 2011

Vanskeligheder ved at få arbejde

Anmeldelse af nedsættelse af erhvervsevnen.

6 Særlige pensionsvilkår for PFA Liv

6.1 Udbetaling ved død

PFA Pension udbetaler livsforsikring, hvis den forsikrede dør inden det tidspunkt, der er anført i pensionsbeviset.

6.2 Begunstiget

Ved en begunstiget forstås den, som ved den forsikredes død overtager rettighederne herunder modtager forsikringsydelsen, medmindre der er truffet bestemmelse om andet – se herunder punktet "Investering efter den forsikredes død" i hovedafsnittet "Særlige pensionsvilkår for investering".

Er der ikke aftalt andet med PFA Pension, er det den forsikredes "nærmeste pårørende", jævnfør lov om forsikringsaftaler, der er begunstigede.

Ved "nærmeste pårørende" forstås herefter:

- a. den forsikredes ægtefælle/registrerede partner; eller hvis en sådan ikke efterlades
- b. samlever i ægteskabslignende forhold, hvis den forsikrede og samleveren ved dødsfaldet bor sammen og enten har/venter/har haft barn sammen eller har boet sammen i de sidste to år før dødsfaldet; eller hvis en sådan ikke efterlades
- c. livsarvinger (børn eller disses efterkommere); eller hvis sådanne heller ikke efterlades
- d. arvinger ifølge testamente; eller hvis et sådan ikke findes
- e. arvinger ifølge loven.

6.3 Løbende udbetaling til børn ved død

Hvis den forsikrede dør inden det i pensionsbeviset angivne tidspunkt, sker der løbende udbetaling til børn. Det er en forudsætning, at den forsikrede efterlader sig et eller flere pensionsberettigede børn, som ved dødsfaldet endnu ikke har opnået den alder, der fremgår af pensionsbeviset.

Pensionsberettigede børn er:

- a. den forsikredes biologiske børn
- b. den forsikredes stedbørn (dvs. ægtefælles/registreret partners børn)
- c. den forsikredes adoptivbørn.

Bortadopterede børn og en samlevers børn er ikke berettigede til udbetaling til børn.

Løbende udbetaling fortsætter indtil, det pensionsberettigede barn opnår den alder, der fremgår af pensionsbeviset, eller afgår ved døden forinden.

Pensionsvilkår for PFA Plus pr. 18. marts 2011

Indholdsfortegnelse

1	Generelle pensionsvilkår for PFA Plus	6
1.1	Pensionsvilkår for PFA Plus	6
1.2	Gruppepensionsordningen og aftaleforholdet, som pensionsordningen er en del af	6
1.3	Den forsikrede	6
1.4	Optagelse af den forsikrede i gruppepensionsordningen	6
1.5	Pensionsoversigt og pensionsbevis	6
1.6	PFA Pensions kommunikation med den forsikrede	7
1.7	Sikkerhedsmæssige krav, den forsikrede skal lagttage ved selvbetjening	7
1.8	Løbende indbetalinger	7
1.9	Manglende løbende indbetalinger	7
1.10	Særligt om forsikringer ved ophør af indbetalinger eller udtrædelse af gruppepensionsordningen	8
1.10.1	Ophør af forsikringer ved ophør eller ændring af ansættelse eller ved ændret samarbejdsaftale	8
1.10.2	Retmæssig orlov	8
1.10.3	Ikke-retmæssig orlov	8
1.10.4	En retmæssig orlov, der følger efter en ikke-retmæssig orlov	9
1.10.5	Indbetalingspause	9
1.11	Løbende indbetalinger, der ikke skal foretages ifølge pensionsvilkårene	9
1.12	Genoptagelse af løbende indbetalinger som led i gruppepensionsordningen	9
1.13	Forsikrede, der ikke længere kan være med i gruppepensionsordningen	9
1.14	Den forsikredes muligheder, hvis den forsikrede ikke længere kan være med i gruppepensionsordningen	10
1.15	Omkostninger	10
1.16	Skatter og afgifter	11
1.17	Disposition over pensionsordningen	11
1.18	Klage over PFA Pensions afgørelser	11
1.19	Forældelse	11
1.20	Danske lovregler gælder for pensionsordningen	11

1.21	Ændring af disse pensionsvilkår for PFA Plus	11
1.22	Den forsikredes opsigelse af en frivillig forsikringsdækning.....	12
1.23	Ophævelse af pensionsordningen	12
1.23.1	Den forsikredes ophævelse af pensionsordningen.....	12
1.23.2	PFA Penslons ophævelse af en indbetalingsfri pensionsordning med ingen eller lille værdi	12
1.24	PFA Penslons eller forsikringstagerens opsigelse af pensionsordningen.....	12
1.25	Ophør af gruppepensionsordningen eller gruppeforsikringer	13
2	Særlige pensionsvilkår for investering	14
2.1	Opsparing og KundeKapital	14
2.2	Investering af opsparing.....	14
2.2.1	Investeringskoncepter	14
2.2.2	Ændring mellem Investeringskoncepter.....	14
2.2.3	Afkast og værdi af opsparing.....	14
2.3	PFA Investorer	15
2.3.1	Generelt om PFA Investorer	15
2.3.2	Fonde og varighedsfonde.....	15
2.3.2.1	Fonde i PFA Investorer.....	15
2.3.2.2	Varighedsfonde for opsparing med udbetalingssikring i PFA Investorer	15
2.3.3	Investeringstilpasning	15
2.3.4	Ændring og lukning af Investeringsprofil.....	16
2.3.5	Udbetalingssikring i PFA Investorer.....	16
2.3.5.1	Udbetalingssikring er afhængig af Investeringsprofil.....	16
2.3.5.2	Udbetalingssikring for kapitalpension og ratepension	16
2.3.5.2.1	Indbetaling som grundlag for udbetalingssikring	17
2.3.5.2.2	Opsparing som grundlag for udbetalingssikring.....	17
2.3.5.3	Udbetalingssikring for livspension	18
2.3.5.4	Opgørelsesrente ved beregning af det sikrede niveau for udbetalingssikring	18
2.3.5.5	Andel af opsparing i Høj risiko fond i forbindelse med udbetalingssikring.....	18
2.3.5.6	Udbetalingssikring for opsparing, der bliver overført.....	19
2.3.5.7	Ændring eller bortfald af udbetalingssikring	19
2.3.5.7.1	Udgangspunktet for udbetalingssikring	19
2.3.5.7.2	Ændring af beskatning eller anden lovgivning.....	19

2.3.5.7.3	Indbetalinger er ikke tilstrækkelige	19
2.3.5.7.4	Den forsikrede ophæver opsparingen helt eller delvist	19
2.3.5.7.5	Ændret tidspunkt for ønsket udbetalingsstart eller udbetalingsperiode	19
2.3.5.7.6	Ændret investeringsprofil	20
2.4	Du Investerer	20
2.4.1	Generelt om Du Investerer	20
2.4.2	Fondsudbud	20
2.4.3	Ændring af fondsudbuddet	20
2.4.4	Indbetalinger	21
2.4.5	Køb og salg af fondsandele	21
2.4.6	Gennemførelse af en handel	22
2.4.7	Udbytte	22
2.5	Indbetaling til opsparing	22
2.6	Skatter og afgifter	23
2.7	Den forsikrede kan ikke have Du Investerer, hvis den forsikrede bor i USA	23
2.8	Investering efter den forsikredes død	23
2.8.1	Opsparing	23
2.8.1.1	Kapitalpension og ratepension	23
2.8.1.2	Livspension	24
2.8.2	Kapitalværdi af livsforsikring	24
2.9	Investering efter den ønskede udbetalingsstart	24
2.10	KundeKapital	24
2.10.1	Pensionsordninger, der har tilknyttet KundeKapital	24
2.10.2	Generelt om KundeKapital	25
2.10.3	Opbygning af Individuel KundeKapital	25
2.10.4	Forrentning af KundeKapital	25
2.10.5	Kollektiv KundeKapital	25
2.10.6	Udbetaling af Individuel KundeKapital ved pensionering	26
2.10.7	Udbetaling af Individuel KundeKapital ved den forsikredes død	26
2.10.8	Ophævelse af pensionsordning	26
2.10.9	Opbygget Individuel KundeKapital under et vist niveau	26
2.10.10	Regler for KundeKapital kan ændres	26

2.11	Tab, som PFA Pension ikke er ansvarlig for	27
3	Generelle pensionsvilkår for forsikringer	28
3.1	Hvornår gruppeforsikringen dækker	28
3.2	Hvornår forsikringen generelt ikke dækker	28
3.2.1	Hvis forsikringstager eller andre afgiver urigtige eller mangelfulde oplysninger	28
3.2.2	Selv mord	28
3.2.3	Selv mordsforsøg	28
3.2.4	Deltagelse i krig uden for dansk område	29
3.2.5	Krigstilstand eller lignende på dansk område	29
3.2.6	Forsæt	29
3.2.7	Grov uagtsomhed, selvforskyldt beruselse, påvirkning af euforiserende stoffer, giftstoffer af enhver art, medicin, rusmidler og lignende	29
3.2.8	Udløsning af atomenergi eller radioaktive kræfter	30
3.3	Forsikringstiden	30
3.4	Den dækningsgivende løn	30
3.5	Fastsættelse af prisen	30
3.6	Anmeldelse	30
3.7	Dokumentation	31
3.8	Rådighedsforhold	31
4	Særlige pensionsvilkår for PFA Kritisk sygdom	32
4.1	Dækning	32
4.2	Kritiske sygdomme	32
4.3	Diagnostisering	38
4.4	Betaling af lægeundersøgelser mv.	38
4.5	Undtagelser fra dækning	39
4.5.1	Frivillig dækning	39
4.5.2	Flere samtidige kritiske sygdomme	39
4.5.3	Samme kritiske sygdom	39
4.5.4	Betydningen af en udbetaling for en diagnose	39
4.5.5	Diagnoser, der har sammenhæng med en tidligere diagnose stillet i forsikringstiden	40
4.5.6	Betydningen af en diagnose stillet inden forsikringen begynder	40
4.6	Særligt ved cancer	40

4.7	Udbetaling	40
4.8	Frist for fremsættelse af krav om udbetaling	40
5	Særlige pensionsvilkår for PFA Erhvervsevne	41
5.1	Løbende udbetaling af erhvervsevneforsikring og indbetalingskring	41
5.1.1	Definition af erhvervsevnenedsættelsen	41
5.1.1.1	Nedsættelse i dækningsberettiget grad	41
5.1.1.2	Subjektive klager over smerter og lignende, stress, depression og lignende samt afhængighed	41
5.1.1.3	Omskoling/uddannelse/revalidering	41
5.1.1.4	Vanskeligheder ved at få arbejde	41
5.1.1.5	Forsikringsbegivenhedens indtræden	42
5.1.2	Helbredsfræmmende behandlinger og foranstaltninger	42
5.1.3	Påbegyndelse af udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og indbetalingskring	42
5.1.4	Tilkendelsesperiode	42
5.1.5	Anmeldelse af nedsættelse af erhvervsevnen	42
5.1.6	Den forsikredes oplysningspligt	42
5.1.7	Erhvervsevnen genvindes	42
5.1.8	Beløb, der bliver udbetalt fra løbende erhvervsevneforsikring	43
5.1.9	Betydningen af indbetalingskringen	43
5.1.9.1	For opsparing	43
5.1.9.2	For forsikring	43
5.2	Engangsudbetaling ved nedsat erhvervsevne	43
5.2.1	Definition af erhvervsevnenedsættelsen	43
5.2.2	Forsikringsbegivenhedens indtræden	44
5.2.3	Øvrige bestemmelser	44
6	Særlige pensionsvilkår for PFA Liv	45
6.1	Udbetaling ved død	45
6.2	Begunstiget	45
6.3	Løbende udbetaling til børn ved død	45

1 Generelle pensionsvilkår for PFA Plus

1.1 Pensionsvilkår for PFA Plus

"Pensionsvilkår for PFA Plus pr. 18. marts 2011" (herefter betegnet "disse pensionsvilkår for PFA Plus") gælder fra den 18. marts 2011 for de pensionsordninger med PFA Plus i PFA Pension, forsikringsaktieselskab (herefter betegnet "PFA Pension"), der er nævnt nedenfor i punktet "Gruppepensionsordningen og aftaleforholdet, som pensionsordningen er en del af".

1.2 Gruppepensionsordningen og aftaleforholdet, som pensionsordningen er en del af

Den forsikredes pensionsordning er oprettet som led i en gruppepensionsordning, der er omfattet af en samarbejdsaftale om PFA Plus mellem TDC A/S, Lederforeningen i TDC (LTD), Dansk Metal og PFA Pension.

TDC A/S betegnes som forsikringstager.

Gruppepensionsordningen begynder på det tidspunkt, der følger af samarbejdsaftalen. Gruppepensionsordningen omfatter de gruppemedlemmer, der fremgår af samarbejdsaftalen, og som arbejdsgiveren har tilmeldt hos PFA Pension. PFA Pension kan træffe aftale med TDC A/S, Lederforeningen i TDC (LTD) og Dansk Metal for alle gruppemedlemmerne om alle forhold og ændringer af disse, der vedrører samarbejdsaftalen, og som dermed vedrører gruppepensionsordningen.

1.3 Den forsikrede

Et gruppemedlem, der er omfattet af gruppepensionsordningen, bliver betegnet som den forsikrede. Den forsikrede er den person, på hvis liv og/eller helbred pensionsordningen er oprettet.

1.4 Optagelse af den forsikrede i gruppepensionsordningen

Arbejdsgiveren skal tilmelde den forsikrede til gruppepensionsordningen i PFA Pension. Hvis arbejdsgiveren ikke har tilmeldt et gruppemedlem til gruppepensionsordningen, vil gruppemedlemmet ikke være dækket af en pensionsordning under gruppepensionsordningen.

Den forsikredes optagelse i gruppepensionsordningen sker i henhold til samarbejdsaftalen og eventuelle andre aftaler, der er indgået mellem TDC A/S, Lederforeningen i TDC (LTD), Dansk Metal og PFA Pension.

Den forsikredes pensionsordning begynder på det tidspunkt, der fremgår af pensionsbeviset. I hovedafsnittet "Generelle pensionsvilkår for forsikringer", se nedenfor, er der betingelser, der skal opfyldes, for at forsikringer begynder at dække.

1.5 Pensionsoversigt og pensionsbevis

Som dokumentation for, at den forsikrede har en pensionsordning, der er omfattet af gruppepensionsordningen, udsleder PFA Pension en kortfattet pensionsoversigt og et længere pensionsbevis. Den forsikrede får tilsendt pensionsoversigten, og der er i denne henvist til den forsikredes pensionsbevis og til disse pensionsvilkår for PFA Plus, som begge er på minpension.pfa.dk.

Pensionsoversigten giver et overblik over de typer af opsparing og forsikringer, der gælder for den forsikrede. Pensionsbeviset har mere præcise oplysninger om opsparing og forsikringer for den forsikrede, og giver et overblik over reglerne for pensionsordningen.

I pensionsoversigten og pensionsbeviset er der henvist til disse pensionsvilkår for PFA Plus med detaljerede regler for pensionsordningen.

1.6 PFA Pensions kommunikation med den forsikrede

Den forsikrede skal holde oplysningen om sin postadresse opdateret hos PFA Pension. PFA Pension får ikke altid adresseændring oplyst af CPR registret.

PFA Pension kan ikke holdes ansvarlig for tab, der opstår, fordi den forsikrede ikke overfor PFA Pension har holdt oplysningerne om postadresse opdaterede.

1.7 Sikkerhedsmæssige krav, den forsikrede skal lagttage ved selvbetjening

Uanset hvilken elektronisk signeringsform den forsikrede anvender ved selvbetjening på minpension.pfa.dk, må den forsikrede ikke udlevere den personlige adgangskode til tredjemand.

PFA Pension kan ikke holdes ansvarlig for de dispositioner, som bliver foretaget, fordi den forsikrede direkte eller indirekte har udleveret den personlige adgangskode til tredjemand.

1.8 Løbende indbetalinger

Arbejdsgiveren skal foretage løbende månedlige indbetalinger til PFA Pension på den måde, der er fastlagt i samarbejdsaftalen mellem forsikringstageren og PFA Pension. En løbende månedlig indbetaling til forsikring forfalder til betaling den 1. dag i måneden med sidste rettidige betalingsdag den sidste hverdag i måneden.

1.9 Manglende løbende indbetalinger

Betaler arbejdsgiveren ikke den første løbende indbetaling for en ny forsikret, som skal omfattes af gruppepensionsordningen, vil den forsikrede ikke være dækket af pensionsordningen i PFA Pension.

Hvis en senere løbende indbetaling ikke betales, som aftalt, og PFA Pension ikke har fået besked på, at den forsikrede er udtrådt af gruppepensionsordningen, sender PFA Pension en rykkermeddelelse til arbejdsgiveren. Hvis en sådan senere løbende indbetaling fortsat udebliver, giver PFA Pension besked til forsikrede om, at betalingen er udeblevet, og at den forsikredes pensionsordning vil blive ændret til indbetalingsfri pensionsordning uden forsikringsdækninger – som kan være ophørt inden da i overensstemmelse med punktet "Særligt om forsikringer ved ophør af indbetalinger eller udtrædelse af gruppepensionsordningen", se nedenfor.

Hvis den løbende indbetaling ophører, fordi den forsikrede er udtrådt af gruppepensionsordningen, vil forsikringer blive opretholdt i overensstemmelse med punktet "Særligt om forsikringer ved ophør af indbetalinger eller udtrædelse af gruppepensionsordningen", se nedenfor, hvorefter den forsikredes pensionsordning vil blive ændret til indbetalingsfri pensionsordning uden forsikringsdækninger.

Hvis der ikke er knyttet udbetalingssikring til opsparingen, eller der ikke er en anden forsikringsmæssig risiko ved pensionsordningen på tidspunktet for ændringen til indbetalingsfri pensionsordning, vil den indbetalingsfri pensionsordning blive etableret med en livsforsikring med den minimumsdækning ved død, som PFA Pension til enhver tid har anmeldt til Finansilsynet. Den forsikrede kan ikke fravælge en sådan livsforsikring.

Hvis den forsikrede har to investeringsprofiler i PFA Investorer, vil forsikrede ved ændringen til indbetalingsfri pensionsordning kun have én investeringsprofil i PFA Investorer, idet kun den af de investeringsprofiler, som hele indbetalingen til opsparingen kan anvendes til, bevares. Opsparingen på forsikredes anden investeringsprofil i PFA Investorer bliver ved ændringen til indbetalingsfri pensionsordning overført til den investeringsprofil, som bevares.

En indbetalingsfri pensionsordning vil blive omfattet af de pensionsvilkår for PFA Plus, som til enhver tid gælder for en sådan pensionsordning.

1.10 Særligt om forsikringer ved ophør af indbetalinger eller udtrædelse af gruppepensionsordningen

1.10.1 Ophør af forsikringer ved ophør eller ændring af ansættelse eller ved ændret samarbejdsaftale

Forsikringer ophører 3 måneder efter forfaldsdatoen, og pensionsordningen vil herefter blive omskrevet til en indbetalingsfri pensionsordning uden forsikringer. Hvis der ikke er knyttet udbetalingssikring til opsparingen, eller der ikke er en anden forsikringsmæssig risiko ved pensionsordningen på tidspunktet for ændringen til indbetalingsfri pensionsordning, vil den indbetalingsfri pensionsordning dog blive etableret med en livsforsikring med den minimumsdækning ved død, som PFA Pension til enhver tid har anmeldt til Finansilsynet. Den forsikrede kan ikke fravælge denne livsforsikring.

Betalingen for den periode, som en eller flere af sådanne forsikringer opretholdes, vil blive trukket i opsparingen.

1.10.2 Retmæssig orlov

Under den forsikredes retmæssige orlov fra den stilling, der er omfattet af den forsikredes pensionsordning, gælder forsikringer fortsat. Betaling for sådanne forsikringer under en retmæssig orlov vil blive dækket på en af følgende to måder:

- a. Forsikringer, der skattemæssigt kan betales med den opsparingsform, opsparingen har, vil blive betalt ved løbende træk i opsparingen i den forsikredes pensionsordning, så længe opsparingen er tilstrækkelig heril.
- b. Er opsparingen ikke tilstrækkelig, eller er der forsikringer, der skattemæssigt ikke kan betales med den opsparingsform, opsparingen har, vil manglende betaling herfor forudsat blive dækket af indbetalingerne fra arbejdsgiveren, når indbetalingerne genoplages efter den retmæssige orlov.

Ved retmæssig orlov forstås en orlov, som den forsikrede har ret til ifølge lovgivningen eller en kollektiv overenskomst, og som arbejdsgiveren derfor ikke kan modsætte sig, og som ikke kræver, at de nærmere forhold ved orloven bliver aftalt mellem den forsikrede og arbejdsgiveren.

Modtager PFA Pension besked om, at den forsikrede afholder orlov, behandles pensionsordningen som ved retmæssig orlov, medmindre PFA Pension specifikt har fået oplyst, at orloven ikke er retmæssig.

1.10.3 Ikke-retmæssig orlov

Under den forsikredes ikke-retmæssige orlov fra den stilling, der er omfattet af den forsikredes pensionsordning, gælder forsikringer fortsat. Betaling for sådanne forsikringer under en ikke-retmæssig orlov vil blive dækket på en af følgende to måder:

- a. Forsikringer, der skattemæssigt kan betales med den opsparingsform, opsparingen har, vil blive betalt ved løbende træk i opsparingen i den forsikredes pensionsordning.
- b. For forsikringer, der skattemæssigt ikke kan betales med den opsparingsform, opsparingen har, vil manglende betaling forudsat blive dækket af indbetalingerne fra arbejdsgiveren, når indbetalingerne genoptages efter den ikke-retmæssige orlov.

Alle forsikringer ophører på det tidspunkt, hvor den manglende indbetaling for forsikringer og omkostninger, der skal betales ved løbende træk i opsparingen, i den kommende måned oversliger opsparingen i den forsikredes pensionsordning. Forsikringer opretholdes dog uanset ovenstående altid i mindst 3 måneder under ikke-retmæssig orlov.

1.10.4 En retmæssig orlov, der følger efter en ikke-retmæssig orlov

Hvis en retmæssig orlov følger umiddelbart efter en ikke-retmæssig orlov, vil forsikringer – der måtte gælde, når den ikke-retmæssige orlov ophører - fortsat gælde under den retmæssige orlov, og den manglende betaling for forsikringerne vil blive behandlet, som det er nævnt ovenfor med hensyn til retmæssig og ikke-retmæssig orlov. Forsikringer, der er ophørt under en ikke-retmæssig orlov, vil heller ikke gælde under en retmæssig orlov, der følger umiddelbart efter den ikke-retmæssige orlov.

1.10.5 Indbetalingspause

Hvis arbejdsgiveren oplyser til PFA Pension, at indbetalingerne til pensionsordningen stopper i en periode, mens den forsikrede fortsat er ansat i den samme stilling hos arbejdsgiveren, og at dette ikke skyldes, at den forsikrede har retmæssig orlov, vil forsikringer blive behandlet på samme måde som ved ikke-retmæssig orlov.

1.11 Løbende indbetalinger, der ikke skal foretages ifølge pensionsvilkårene

Arbejdsgiveren skal ikke længere foretage løbende indbetalinger til den forsikredes pensionsordning:

- a. fra det tidspunkt, som er angivet i pensionsbeviset, eller
- b. i den periode, hvor PFA Pension yder indbetalingssikring, eller
- c. ved udgangen af den måned, hvori den forsikrede dør.

1.12 Genoptagelse af løbende indbetalinger som led i gruppepensionsordningen

Hvis arbejdsgiveren er ophørt med at indbetale til den forsikredes pensionsordning, mens den forsikrede fortsat er ansat hos arbejdsgiveren, kan arbejdsgiveren og den forsikrede senere anmode PFA Pension om, at arbejdsgiveren genoptager de løbende indbetalinger til den forsikredes pensionsordning som led i gruppepensionsordningen.

Dette vil kræve, at den forsikrede fortsat er med i gruppen for gruppepensionsordningen, og at arbejdsgiveren, den forsikrede og pensionsordningen opfylder de betingelser for genoptagelse af løbende indbetalinger, som PFA Pension til enhver tid har fastsat. Det kan blandt andet være et krav, at den forsikrede kan aflevere de helbredsoplysninger, helbredserklæringer og helbredsattester, som PFA Pension til enhver tid måtte kræve, og at PFA Pension vurderer, at disse er tilfredsstillende.

1.13 Forsikrede, der ikke længere kan være med i gruppepensionsordningen

Den forsikrede kan ikke længere være med i gruppepensionsordningen:

- a. hvis gruppepensionsordningen ophører som følge af opsigelse, eller

- b. hvis de løbende indbetalinger ophører, og dette ikke sker i overensstemmelse med disse pensionsvilkår for PFA Plus, eller
- c. tre måneder efter, at den forsikrede ikke længere er ansat i en stilling, der er omfattet af gruppepensionsordningen.

Den forsikredes pensionsordning vil herefter blive ændret til en indbetalingsfri pensionsordning uden forsikringsdækninger på tilsvarende måde, som nævnt ovenfor i det 5. og 6. afsnit af punktet "Manglende løbende indbetalinger".

Hvis der ikke er knyttet udbetalingsssikring til opsparingen, eller der ikke er en anden forsikringsmæssig risiko ved pensionsordningen på tidspunktet for ændringen til indbetalingsfri pensionsordning, vil den indbetalingsfri pensionsordning dog blive etableret med en livsforsikring med den minimumsdækning ved død, som PFA Pension til enhver tid har anmeldt til Finanstilsynet. Den forsikrede kan ikke fravælge en sådan livsforsikring.

Hvis den forsikrede bliver omfattet af en ny gruppepensionsordning i PFA Plus, inden forsikredes pensionsordning bliver ændret til en indbetalingsfri pensionsordning uden forsikringsdækninger, og den forsikrede har to investeringsprofiler i PFA Investorer i sin nuværende pensionsordning, vil den forsikrede, efter at være blevet omfattet af den nye gruppepensionsordning, hvor der ikke er mulighed for bevarelse af begge profiler, kun have én investeringsprofil i PFA Investorer. Det er kun den af de to investeringsprofiler, som hele indbetalingen til opsparingen kan anvendes til, der bevares. Opsparingen på forsikredes anden investeringsprofil i PFA Investorer bliver, efter den forsikrede er blevet omfattet af den nye gruppepensionsordning, overført til den investeringsprofil, som bevares.

1.14 Den forsikredes muligheder, hvis den forsikrede ikke længere kan være med i gruppepensionsordningen

Hvis den forsikrede ikke længere kan være med i gruppepensionsordningen, kan den forsikrede ikke selv fortsætte med pensionsordningen.

Hvis den forsikrede fortsat ønsker en pensionsordning i PFA Pension, skal forsikrede rette henvendelse til PFA Pension, inden den forsikredes pensionsordning bliver ændret til indbetalingsfri pensionsordning.

Den forsikrede kan anmode PFA Pension om en ny pensionsordning med private indbetalinger eller indbetalinger via en ny arbejdsgiver. PFA Pension vil vurdere, om PFA Pension kan tilbyde en ny pensionsordning. I så fald vil den nye pensionsordning blive etableret med de muligheder for opsparing, forsikringer, pensionsvilkår, priser og omkostninger, som PFA Pension til enhver tid tilbyder i sådanne tilfælde.

1.15 Omkostninger

PFA Pension fastsætter for et år ad gangen strukturen for og størrelsen af priser for service og rådgivning, der fremgår af en prisliste fra PFA Pension. PFA Pension kan årligt uden varsel ændre strukturen for og størrelsen af priser for service og rådgivning. PFA Pension giver forsikringstageren besked om sådanne årlige ændringer.

Endvidere har PFA Pension ret til at ændre strukturen for og størrelsen af priser for service og rådgivning i løbet af året. I denne situation varsler PFA Pension forsikringstageren med 30 dages varsel til udgangen af en kalendermåned, hvis der er tale om forhøjelse af priser.

Ud over de priser for service og rådgivning, der fremgår af PFA Pensions nævnte prisliste, kan der være omkostninger forbundet med andre serviceydelser fra PFA Pension. PFA Pension fastsætter løbende sådanne omkostninger, og PFA Pension kan løbende ændre disse uden varsel.

PFA Pension fastsætter løbende omkostninger, der er knyttet til investering af opsparing, og PFA Pension kan løbende ændre disse uden varsel. Nogle af disse omkostninger kan fremgå af den nævnte prisliste fra PFA Pension.

Priser for service og rådgivning samt andre omkostninger følger det tekniske grundlag, som PFA Pension til enhver tid har udformet. En del af det samlede tekniske grundlag vil til enhver tid være anmeldt til Finanstilsynet. PFA Pension kan uden varsel foretage ændringer i det samlede tekniske grundlag.

Priser for service og rådgivning samt andre omkostninger kan blive fratrukket i indbetalinger, opsparing og Individuel KundeKapital, afkast af opsparing og Individuel KundeKapital, eller udbetalinger.

1.16 Skatter og afgifter

De skatter og afgifter, som PFA Pension skal opkræve og afregne, trækker PFA Pension så vidt muligt i indbetalinger, opsparing og Individuel KundeKapital, afkast af opsparing og Individuel KundeKapital, eller udbetalinger.

1.17 Disposition over pensionsordningen

Den forsikredes pensionsordning kan ikke afhændes, belånes, pantsættes eller på anden måde gøres til genstand for omsætning.

Forsikringsaftalelovens bestemmelser om livsforsikrings omsættelighed finder ikke anvendelse på den forsikredes pensionsordning. Pensionsoversigten eller pensionsbeviset er ikke et værdipapir, og tredjemands ihændehavelse af pensionsoversigten eller pensionsbeviset giver ikke rettigheder mod PFA Pension.

1.18 Klage over PFA Pensions afgørelser

Hvis den forsikrede bliver uenig med PFA Pension om afgørelser vedrørende pensionsordningen, beder PFA Pension om, at den forsikrede kontakter PFA Pensions klageafdeling først. Opnår den forsikrede ikke et tilfredsstillende resultat, kan den forsikrede klage over PFA Pensions afgørelse til Ankenævnet for Forsikring. Klagen skal indsendes på et særligt skema, som den forsikrede kan få hos PFA Pension, Ankenævnets sekretariat eller Forbrugerrådet.

1.19 Forældelse

Den forsikredes krav på udbetalinger fra pensionsordningen forældes i medfør af reglerne i lovgivningen om forældelse.

1.20 Danske lovregler gælder for pensionsordningen

Reglerne i den danske lovgivning gælder for den forsikredes pensionsordning.

1.21 Ændring af disse pensionsvilkår for PFA Plus

PFA Pension kan ændre disse pensionsvilkår for PFA Plus med 30 dages varsel til udgangen af en kalendermåned. PFA Pension varslar forsikringstageren og meddeler herefter de berørte forsikrede om ændringen.

PFA Pension forbeholder sig i øvrigt ret til at ændre hele eller dele af disse pensionsvilkår for PFA Plus med øjeblikkelig virkning, hvis PFA Pension skønner, at det er nødvendigt som følge af ny eller ændret lovgivning eller som følge af forhold, som PFA Pension ikke har indflydelse på.

En ændring af disse pensionsvilkår for PFA Plus indebærer en tilsvarende ændring af pensionsoversigt og pensionsbevis - se punktlet "Pensionsoversigt og pensionsbevis" ovenfor.

1.22 Den forsikredes opsigelse af en frivillig forsikringsdækning

Den forsikrede kan opsigte en frivillig forsikringsdækning eller en frivillig forhøjelse af en dækning med 30 dages varsel til udgangen af en kalendermåned.

1.23 Ophævelse af pensionsordningen

1.23.1 Den forsikredes ophævelse af pensionsordningen

Som udgangspunkt kan den forsikrede ikke ophæve pensionsordningen og få værdien af opsparingen udbetalt. Hvis den forsikrede ikke længere er ansat hos arbejdsgiveren, kan den forsikrede ophæve pensionsordningen og få værdien af opsparingen udbetalt med de fradrag, der er nævnt nedenfor, hvis den forsikrede tager varigt ophold i udlandet uden tilknytning til en dansk virksomhed, eller hvis den forsikrede er udenlandsk statsborger og bosætter sig i sit hjemland. Den forsikrede skal kunne fremvise den fornødne dokumentation.

Værdien af opsparingen beregnes efter de til enhver tid gældende regler, som PFA Pension har anmeldt til Finanstilsynet.

I værdien af opsparingen fratrækkes PFA Pensions til enhver tid gældende omkostning for service ved ophævelse og den afgift til staten, der er fastsat i lovgivningen.

Ved ophævelsen bortfalder pensionsordningen, og alle forsikringer ophører straks. Efter ophævelsen dækker de forsikringer, der indgik i pensionsordningen, ikke længere, hverken for forsikringsbegivenheder, der var indtrådt før ophævelsen, eller for forsikringsbegivenheder, der indtræder samtidig med eller efter ophævelsen.

Hvis den forsikrede vil ophæve en pensionsordning med opsparing til livspension, kan PFA Pension kræve, at ophævelsen kun kan ske, hvis PFA Pension først får oplysninger om den forsikredes helbredstilstand, som er tilfredsstillende for PFA Pension.

1.23.2 PFA Pensions ophævelse af en indbetalingsfri pensionsordning med ingen eller lille værdi

Når en indbetalingsfri pensionsordning ikke længere har nogen værdi ved ophævelse af pensionsordningen, vil den blive ophævet uden udbetaling af beløb.

PFA Pension forbeholder sig ret til at tvangsophæve pensionsordninger, hvis værdi ved ophævelse kommer under et vist niveau, som fremgår af det til enhver tid gældende tekniske grundlag, som PFA Pension har anmeldt til Finanstilsynet.

1.24 PFA Pensions eller forsikringstagerens opsigelse af pensionsordningen

PFA Pension eller forsikringstageren kan opsigte den forsikredes pensionsordning med tre måneders varsel til udgangen af en kalendermåned. Den forsikredes pensionsordning vil herefter blive ændret til indbetalingsfri pensionsordning uden forsikringsdækninger på tilsvarende måde, som nævnt ovenfor i del 5. og 6. afsnit af punktlet "Manglende løbende indbetalinger". Hvis der ikke er knyttet udbetalingsssikring til opsparingen, eller der ikke er en anden forsikringsmæssig risiko ved pensionsordningen på tidspunktet for ændringen til indbetalingsfri pensionsordning, vil den indbetalingsfri

pensionsordning dog blive etableret med en livsforsikring med den minimumsdækning ved død, som PFA Pension til enhver tid har anmeldt til Finanstilsynet. Den forsikrede kan ikke fravælge denne livsforsikring.

PFA Pension eller forsikringstageren kan opsige en del af den forsikredes pensionsordning med tre måneders varsel til udgangen af en kalendermåned. Efter opsigelsen vil de opsagte dele af pensionsordningen bortfalde, mens den resterende del af pensionsordningen så vidt muligt vil fortsætte med uændrede regler. Der er dog særlige regler i hovedafsnittet "Særlige pensionsvilkår for investering".

PFA Pensions eller forsikringstagerens opsigelse påvirker ikke en løbende udbetaling fra en forsikring, der er i gang, når opsigelsen sker.

1.25 Ophør af gruppepensionsordningen eller gruppeforsikringer

Hvis gruppepensionsordningen ophører – uanset årsagen her til – vil den forsikredes pensionsordning blive ændret til indbetalingsfri pensionsordning uden forsikringer med virkning fra det tidspunkt, hvor gruppepensionsordningen ophører på tilsvarende måde, som nævnt ovenfor i det 5. og 6. afsnit af punktet "Manglende løbende indbetalinger".

Hvis en gruppeforsikring under gruppepensionsordningen ophører – uanset årsagen her til – vil den forsikredes forsikringer under gruppeforsikringen ophøre med virkning fra det tidspunkt, hvor gruppeforsikringen ophører.

2 Særlige pensionsvilkår for investering

2.1 Opsparing og KundeKapital

I dette hovedafsnit "Særlige pensionsvilkår for investering" er der regler om investering af den forsikredes opsparing i PFA Plus. Dog gælder punktet "KundeKapital" for den forsikredes Individuelle KundeKapital, der eventuelt er knyttet til den forsikredes opsparing i PFA Investorer. Punktet "KundeKapital" gælder ikke for investering af den forsikredes opsparing, og de forudgående punkter gælder ikke for den forsikredes Individuelle KundeKapital. Punktet "Tab, som PFA Pension ikke er ansvarlig for" gælder både for den forsikredes opsparing og Individuelle KundeKapital.

Forsikringstageren kan have fastsat begrænsninger for forsikredes valgmuligheder i forhold til det beskrevne i dette hovedafsnit "Særlige pensionsvilkår for investering".

2.2 Investering af opsparing

2.2.1 Investeringskoncepter

Der er de følgende Investeringskoncepter for opsparingen i PFA Plus:

- a. PFA Investorer – hvor den forsikrede overlader investeringsvalget til PFA Pension, men den forsikrede kan eventuelt vælge mellem forskellige Investeringsprofiler med forskellige risikoniveauer
- b. Du Investorer – hvor den forsikrede selv foretager investeringsvalget mellem forskellige fonde.

Hvis den forsikrede har mulighed for flere investeringskoncepter, kan den forsikrede fordele sine indbetalinger mellem Investeringskoncepterne og vælge om mellem disse. Valg og omvalg af investeringskoncept og investeringsprofil foretages elektronisk via minpension.pfa.dk på den måde, som PFA Pension til enhver tid foreskriver. De valg, den forsikrede foretager, er blindende.

Det fremgår af den forsikredes pensionsbevis, hvilke investeringskoncepter den forsikrede er omfattet af.

2.2.2 Ændring mellem investeringskoncepter

Den forsikrede kan se den til enhver tid gældende pris for omvalg af investeringskoncept og investeringsprofil på minpension.pfa.dk.

Hvis den forsikrede har en del af opsparingen placeret i både PFA Investorer og Du Investorer, kan der ske overførsel mellem investeringskoncepterne, medmindre forsikringstageren har fastsat begrænsninger herfor.

2.2.3 Afkast og værdi af opsparing

PFA Pension ejer aktiverne, som opsparingen er placeret i. Opsparingen tilskrives afkast på grundlag af udviklingen i de underliggende fonde. Afkastet kan være positivt eller negativt, og den forsikrede bærer således den fulde investeringsrisiko. Risikoen i PFA Investorer afhænger af den pågældende Investeringsprofil.

Den forsikrede kan følge værdien af opsparingen på minpension.pfa.dk.

2.3 PFA Investorer

2.3.1 Generelt om PFA Investorer

PFA Investorer er en livscyklus-opsparing, hvor PFA Pension forestår investeringen for den forsikrede.

Den forsikredes pensionsordning tilknyttes som udgangspunkt én investeringsprofil i PFA Investorer. I PFA Plus er disse for tiden henholdsvis investeringsprofil A, B, C og D. Disse investeringsprofiler afspejler stigende risiko og højere forventninger til afkast, hvor investeringsprofil A har den laveste risiko og de laveste forventninger til afkast.

Forsikringstageren kan have fastsat begrænsninger for den forsikredes valg af investeringsprofiler.

I alle investeringsprofiler sker der en omlægning til mindre risikofyldte investeringer, jo nærmere den forsikrede kommer på den ønskede udbetalingsstart. PFA Pension omlægger investeringsprofilen for indbetalinger og opsparingen ud fra den forsikredes ønskede udbetalingsstart, der fremgår af pensionsbeviset.

Hvis den ønskede udbetalingsstart ændres, vil investeringssammensætningen blive ændret.

2.3.2 Fonde og varighedsfonde

2.3.2.1 Fonde i PFA Investorer

I PFA Investorer er der de følgende typer af fonde:

- a. En Høj risiko fond, der indeholder aktiver med høj risiko.
- b. En Lav risiko fond, der indeholder aktiver med lav risiko.

PFA Pension vil i disse to fonde foretage investeringer i de typer af aktiver, som PFA Pension til enhver tid finder hensigtsmæssige. I hver af de to fonde kan investeringerne være sammensat af forskellige typer af aktiver. I hver af de to fonde kan der blandt andet være investeret i børsnoterede aktier, aktie- og renterelaterede finansielle instrumenter, noterede investeringer, ejdomsinvesteringer, forskellige obligationstyper og obligationsbaserede finansielle instrumenter med forskellig risiko og varighed.

2.3.2.2 Varighedsfonde for opsparing med udbetalingsssikring i PFA Investorer

Hvis der er knyttet udbetalingsssikring til opsparing i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, vil en del af opsparingen, der er omfattet af udbetalingsssikringen, blive placeret i varighedsfonde med forskellig varighed og følsomhed over for rente.

2.3.3 Investeringstilpasning

Værdien af andele i Høj risiko fonden for de enkelte investeringsprofiler i PFA Investorer vil svinge i takt med den løbende udvikling på finansmarkederne.

PFA Pension foretager en investeringstilpasning af den forsikredes opsparing i PFA Investorer to gange om året, således at opsparingens fordeling så vidt muligt svarer til den til enhver tid tilsligede andel i Høj risiko fonden for investeringsprofilen.

Det er PFA Pension, der afgør, hvornår dette sker, og PFA Pension kan ikke holdes ansvarlig for tidspunktet. Hvis PFA Pension vurderer, at det er hensigtsmæssigt, kan PFA Pension dog foretage en eller flere ekstraordinære justeringer årligt. Den forsikrede kan ikke kræve, at der sker en investeringstilpasning.

2.3.4 Ændring og lukning af investeringsprofil

PFA Pension kan til enhver tid tilbyde nye investeringsprofiler og ændre og lukke bestående investeringsprofiler for nyilmelding. PFA Pension giver forsikringstageren besked om dette. PFA Pension offentliggør det over for de forsikrede, hvilket kan ske på minpension.pfa.dk.

PFA Pension kan helt lukke en bestående investeringsprofil med tre måneders varsel. PFA Pension varsler forsikringstageren og meddeler herefter de berørte forsikrede, hvilken investeringsprofil de vil blive placeret i. Hvis de forsikrede har mulighed for flere investeringsprofiler, vil PFA Pension give forsikrede mulighed for selv at ændre investeringsprofil inden en fastsat frist. Den forsikrede kan ændre investeringsprofil via minpension.pfa.dk. Har den forsikrede ikke ændret sin investeringsprofil inden udløbet af fristen, vil PFA Pension automatisk foretage ændringen på den dato, som PFA Pension har oplyst til den forsikrede.

2.3.5 Udbetalingssikring i PFA Investorer

2.3.5.1 Udbetalingssikring er afhængig af investeringsprofil

Det fremgår af den forsikredes pensionsbevis, hvilken investeringsprofil i PFA Investorer den forsikrede er omfattet af, og om den forsikrede har udbetalingssikring i PFA Investorer. Punktet "Udbetalingssikring i PFA Investorer" gælder derfor kun for de forsikrede, som har tilknyttet udbetalingssikring.

En forsikret med investeringsprofil A eller B i PFA Investorer kan have udbetalingssikring, medmindre forsikringstageren har fastsat begrænsninger for dette.

En forsikret med investeringsprofil C eller D i PFA Investorer har ingen udbetalingssikring.

Der kan ikke knyttes udbetalingssikring til Individuel KundeKapital, der er tilknyttet opsparing i PFA Investorer. Der kan heller ikke knyttes udbetalingssikring til opsparing i Du Investorer.

2.3.5.2 Udbetalingssikring for kapitalpension og ratepension

Udbetalingssikring tilknyttes gradvist og særskilt for kapitalpension henholdsvis ratepension. Udbetalingssikring betyder, at når udbetalingssikringen er tilknyttet fuldt ud, kan udbetalingerne af opsparing for kapitalpension henholdsvis ratepension i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer ikke falde under det sikrede niveau for kapitalpension henholdsvis ratepension – dog med de forbehold, der er nævnt nedenfor.

Det sikrede niveau på tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart er først endeligt kendt, når hele opsparingen for kapitalpension henholdsvis ratepension i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer er tilknyttet udbetalingssikring.

2.3.5.2.1 Indbetaling som grundlag for udbetalingsssikring

Ved den første indbetaling 10 år før den ønskede udbetalingsstart tilknyttes der udbetalingsssikring for indbetalingen til investeringsprofil A eller B i PFA Investorer. Herefter sker det for alle indbetalinger til investeringsprofil A eller B i PFA Investorer frem til den ønskede udbetalingsstart.

Hvis der er mindre end 10 år til den ønskede udbetalingsstart, når udbetalingsssikringen begynder at blive tilknyttet den pågældende investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, vil der blive tilknyttet udbetalingsssikring for alle de indbetalinger, der sker efter, at udbetalingsssikringen er begyndt at blive tilknyttet investeringsprofil A eller B i PFA Investorer og frem til den ønskede udbetalingsstart.

De nævnte indbetalinger er nettobeløb efter fradrag af udgifter til forsikringer og service og rådgivning og andre omkostninger.

En overførsel af pensionsopsparing til investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, efter at indfasningen af udbetalingsssikring er begyndt, bliver ikke betragtet som en indbetaling i denne henseende. Ved en sådan overførsel vil der ikke blive tilknyttet udbetalingsssikring for hele den overførte opsparing, men tilknytningen af udbetalingsssikring vil ske på den måde, der er anført nedenfor i punktet "Udbetalingsssikring for opsparing, der bliver overført".

2.3.5.2.2 Opsparing som grundlag for udbetalingsssikring

Hvis udbetalingsssikring i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer tilknyttes inden 10 år før den ønskede udbetalingsstart, vil PFA Pension 9 år før den ønskede udbetalingsstart tilknytte udbetalingsssikring svarende til 1/10 af opsparingsens værdi i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer på dette tidspunkt. 8 år før den ønskede udbetalingsstart tilknyttes udbetalingsssikring svarende til 1/9 af den resterende opsparing uden udbetalingsssikring i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer. Hvert efterfølgende år frem til tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart vil der blive tilknyttet udbetalingsssikring svarende til $1/(X+1)$ af den resterende opsparing uden udbetalingsssikring i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, hvor X er antal år før den ønskede udbetalingsstart. Dette betyder, at på tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart bliver der tilknyttet udbetalingsssikring for den resterende opsparing uden udbetalingsssikring i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer.

Hvis der er mindre end 10 år til den ønskede udbetalingsstart, når udbetalingsssikringen begynder at blive tilknyttet den pågældende investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, bliver udbetalingsssikringen indfaset over en tilsvarende kortere periode. På det tidspunkt udbetalingsssikringen begynder at blive tilknyttet, bliver der tilknyttet udbetalingsssikring svarende til $(10-X)/10$ af opsparingsens værdi i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer på dette tidspunkt, hvor X er antallet af hele år til den ønskede udbetalingsstart. Herefter vil der, hver gang der er et helt antal år til den ønskede udbetalingsstart, blive tilknyttet udbetalingsssikring svarende til $1/(X+1)$ af værdien af den resterende opsparing uden udbetalingsssikring i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, hvor X er antal år til den ønskede udbetalingsstart. Det vil ske hvert efterfølgende år frem til tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart. Dette betyder, at på tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart bliver der tilknyttet udbetalingsssikring for den resterende opsparing uden udbetalingsssikring i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer.

Den nævnte værdi af opsparingen henholdsvis værdien af den resterende opsparing opgøres efter fradrag af udgifter til forsikringer og service og rådgivning og andre omkostninger og skyldige skatter og afgifter.

Hvis der, som en del af den forsikredes pensionsopsparing, er opsparing for livspension, vil der i den nævnte værdi af opsparingen for (fortrinsvis) ratepension henholdsvis værdien af den resterende opsparing for (fortrinsvis) ratepension, der anvendes ved beregning og indfasning af udbetalingsssikring, som er tilknyttet opsparing for (fortrinsvis) ratepension, fragå udgift til en rateforsikring, der så vidt muligt sikrer opsparingen for livspensionen ved den forsikredes død før den ønskede udbetalingsstart.

2.3.5.3 Udbetalingssikring for livspension

For udbetalingssikring, der er tilknyttet indbetalinger og opsparing for livspension i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, gælder der som udgangspunkt det samme, som nævnt ovenfor om udbetalingssikring, der er tilknyttet indbetalinger og opsparing for kapitalpension og ratepension i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer.

For udbetalingssikring, der er tilknyttet indbetalinger og opsparing for livspension i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, beregner PFA Pension dog kun det sikrede niveau for udbetalinger for en periode ad gangen. På det tidspunkt, hvor udbetalinger fra livspension skal begynde, bliver det sikrede niveau for udbetalinger kun beregnet for de første 10 år. 5 år efter, at udbetalingerne er begyndt, beregner PFA Pension det sikrede niveau for udbetalinger for den 5-års periode, der vil følge umiddelbart efter den nævnte 10-års periode, hvilket betyder, at beregningen gælder for den 5-års periode, der begynder 5 år efter, at beregningen foretages. Herefter beregner PFA Pension på tilsvarende måde det sikrede niveau for udbetalinger hvert 5. år for en yderligere 5-års periode, der begynder 5 år efter, at beregningen foretages, og som følger efter den 5-års periode, for hvilken der tidligere blev beregnet et sikret niveau.

For en livspension med en tidsbegrænset udbetalingsperiode vil der på denne måde kun blive beregnet et sikret niveau for udbetalinger, indtil den tidsbegrænsede periode ophører. For en livsvarig livspension vil beregningerne ophøre, når den forsikrede dør, og udbetalingerne dermed ophører.

2.3.5.4 Opgørelsesrente ved beregning af det sikrede niveau for udbetalingssikring

For udbetalingssikring, der er tilknyttet kapitalpension henholdsvis ratepension i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, bliver det sikrede niveau for udbetalinger beregnet på grundlag af den til enhver tid gældende opgørelsesrente for investeringsprofil A henholdsvis investeringsprofil B, som gælder ved tilknytning af de enkelte dele af udbetalingssikringen.

For udbetalingssikring, der er tilknyttet livspension i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, bliver det sikrede niveau for udbetalinger beregnet for den første 10-års udbetalingsperiode på grundlag af den til enhver tid gældende opgørelsesrente for investeringsprofil A henholdsvis investeringsprofil B og de til enhver tid anvendte forudsætninger om levetider, som gælder ved tilknytningen af de enkelte dele af udbetalingssikringen. For hver af de efterfølgende 5-års udbetalingsperioder for livspension bliver det sikrede niveau beregnet på grundlag af den til enhver tid gældende opgørelsesrente for investeringsprofil A henholdsvis investeringsprofil B og de til enhver tid anvendte forudsætninger om levetider, som gælder på beregningstidspunktet.

Opgørelsesrenten for investeringsprofil A henholdsvis investeringsprofil B og de til enhver tid anvendte forudsætninger om levetider følger det til enhver tid gældende tekniske grundlag, som PFA Pension har anmeldt til Finanstilsynet. Opgørelsesrenten for investeringsprofil B er for tiden nul procent.

2.3.5.5 Andel af opsparing i Høj risiko fond i forbindelse med udbetalingssikring

I forbindelse med tilknytning af udbetalingssikring omlægges en del af den forsikredes opsparing i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, således at den til sikring af udbetalingerne nødvendige andel af denne opsparing placeres i varighedsfonde. Dette kan afhængigt af markedsforholdene betyde, at andelen i Høj risiko fonden af opsparingen i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer kommer under det tilsligede niveau.

Hvis den forsikrede fravælger udbetalingssikringen, efter at denne er begyndt at blive tilknyttet, vil opsparingen, der er placeret i varighedsfonde, blive geninvesteret i overensstemmelse med den andel i Høj risiko fonden, der gælder på det pågældende tidspunkt for den valgte investeringsprofil.

2.3.5.6 Udbetalingssikring for opsparing, der bliver overført

Vælger den forsikrede at overføre opsparing til investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, efter at indfasningen af udbetalingssikringen er påbegyndt, vil der umiddelbart efter overførslen blive tilknyttet udbetalingssikring svarende til $(10-X)/10$ af det overførte beløb, hvor X er antallet af hele år til den ønskede udbetalingsstart. Herefter vil der, hver gang der er et helt antal år til den ønskede udbetalingsstart, blive tilknyttet udbetalingssikring svarende til $1/(X+1)$ af den resterende del af det overførte beløb uden udbetalingssikring, hvor X er antal år til den ønskede udbetalingsstart. Det vil ske hvert efterfølgende år frem til tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart. Dette betyder, at på tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart bliver der tilknyttet udbetalingssikring for den resterende opsparing uden udbetalingssikring i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer.

2.3.5.7 Ændring eller bortfald af udbetalingssikring

2.3.5.7.1 Udgangspunktet for udbetalingssikring

For udbetalingssikring tilknyttet kapitalpension og ratepension kan det sikrede niveau for udbetalinger, som PFA Pension har oplyst til den forsikrede, som udgangspunkt ikke ændres uden den forsikredes accept. Dette udgangspunkt gælder også for udbetalingssikring tilknyttet livspension inden for den første 10-års periode og inden for hver af de eventuelt følgende 5-års perioder, hvorimod størrelsen af det sikrede niveau kan være forskellig for alle disse perioder, når perioderne sammenlignes.

Dette udgangspunkt for udbetalingssikring for kapitalpension, ratepension og livspension bliver modificeret i det følgende.

2.3.5.7.2 Ændring af beskatning eller anden lovgivning

Det sikrede niveau af udbetalinger, der er omfattet af udbetalingssikring, vil kunne blive nedsat, hvis beskatningen af pensionsafkast ændres, eller der indføres anden form for skat eller afgift af alskindet, eller der sker en anden ændring af lovgivningen, der påvirker udbetalingssikring eller størrelsen af det sikrede niveau. Hvis der sker en ændring af skat eller afgift eller anden form for lovændring, vil PFA Pension beregne et nyt sikret niveau for udbetalinger, hvilket om fornødent vil ske, efter at PFA Pension har ændret det tekniske grundlag, som PFA Pension til enhver tid har anmeldt til Finanstilsynet.

2.3.5.7.3 Indbetalinger er ikke tilstrækkelige

Hvis indbetalingerne ikke er tilstrækkelige til at dække udgifter til forsikring, service og rådgivning samt eventuelle andre omkostninger, nedsættes det sikrede niveau for udbetalinger, der er omfattet af udbetalingssikring, svarende til den del af udgiften, som indbetalingerne ikke dækker. Dette gælder også, hvis indbetalingerne bliver nedsat eller ophører.

2.3.5.7.4 Den forsikrede ophæver opsparingen helt eller delvist

Det sikrede niveau vil blive nedsat forholdsmæssigt, hvis den forsikrede delvist ophæver sin opsparing i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer. Det sikrede niveau vil bortfalde, hvis den forsikrede fuldt ud ophæver sin opsparing i disse investeringsprofiler.

2.3.5.7.5 Ændret tidspunkt for ønsket udbetalingsstart eller udbetalingsperiode

Hvis der sker en ændring af tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart eller en ændring af længden af udbetalingsperioden, efter at indfasningen af udbetalingssikringen er påbegyndt, vil udbetalingssikringen bortfalde. I så fald vil der, efter at PFA Pension har registreret ændringen, blive

tilknyttet udbetalingssikring på tilsvarende måde, som nævnt ovenfor i det 2. afsnit af punktet "Opsparing som grundlag for udbetalingssikring", der vedrører tilfælde, hvor indfasning af udbetalingssikringen begynder mindre end 10 år før den ønskede udbetalingsstart.

2.3.5.7.6 Ændret investeringsprofil

Vælger den forsikrede at skifte mellem investeringsprofilerne i PFA Investorer, efter at indfasningen af udbetalingssikringen er påbegyndt, vil udbetalingssikringen bortfalde.

Hvis den forsikrede skifter over i eller på ny vælger investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, vil der kunne blive tilknyttet udbetalingssikring på tilsvarende måde, som nævnt ovenfor i det 2. afsnit af punktet "Opsparing som grundlag for udbetalingssikring", der vedrører tilfælde, hvor indfasning af udbetalingssikringen begynder mindre end 10 år før den ønskede udbetalingsstart.

Desuden vil der kunne blive tilknyttet udbetalingssikring for indbetalinger på den nye investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, der sker, efter at udbetalingssikringen er blevet tilknyttet og frem til tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart.

2.4 Du Investerer

2.4.1 Generelt om Du Investerer

I Du Investerer foretager den forsikrede selv sine egne investeringsvalg ud fra de udbudte fonde.

Den forsikrede foretager investeringsvalg for henholdsvis indbetalingerne og den bestående opsparing i Du Investerer. Den forsikrede kan til enhver tid angive et nyt investeringsvalg for henholdsvis indbetalingerne og den bestående opsparing i Du Investerer.

2.4.2 Fondsudbud

PFA Pension stiller en række interne og eksterne fonde til rådighed i Du Investerer. Interne fonde forvaltes af PFA Pension. Eksterne fonde forvaltes af andre fondsforvaltere.

En ekstern fond administreres af PFA Pension, og den består af en eller flere underliggende fonde samt kontanter. Den eksterne fond har indre værdier, som beregnes af PFA Pension. De indre værdier, som PFA Pension beregner, er forskellige fra de officielle indre værdier for de underliggende fonde.

Opsparingen i PFA Plus opgøres på baggrund af de indre værdier, som PFA Pension beregner, og handler i PFA Plus sker med udgangspunkt i de indre værdier, som PFA Pension beregner, dog inklusiv et kursstillæg ved køb og et kursfradrag ved salg.

Eksterne fonde i Du Investerer kan præsenteres af en ekstern udbyder af informations- og analysetjenester, som kan basere sin rapportering på enten de officielle indre værdier for de underliggende fonde eller på de indre værdier, som PFA Pension beregner.

2.4.3 Ændring af fondsudbuddet

PFA Pension kan til enhver tid udvide fondsudbuddet i Du Investerer.

PFA Pension kan lukke, sammenlægge eller erstatte en eller flere fonde i Du Investerer med en måneds varsel. PFA Pension varsler forsikringstageren om dette. PFA Pension meddeler herefter de berørte forsikrede, hvordan sammensætningen af investeringerne vil være efter fristens udløb. Ønsker den forsikrede ikke den sammensætning af investeringerne, som PFA Pension har meddelt, skal den forsikrede ændre investeringsvalget. Har den forsikrede ikke ændret sine investeringer inden udløbet af fristen, vil PFA Pension automatisk foretage handlen på den dato, som PFA Pension har oplyst overfor den forsikrede.

PFA Pension kan lukke, sammenlægge eller erstatte en eller flere eksterne fonde i Du Investerer med kortere varsel end en måned, hvis det kan begrundes i forhold, som PFA Pension er uden indflydelse på. PFA Pension varsler forsikringstageren og meddeler herefter de berørte forsikrede, hvilken sammensætning af investeringer de forsikrede vil få, hvis de forsikrede ikke selv ændrer investeringsammensætning inden fristen udløb.

PFA Pension kan lukke, sammenlægge eller erstatte en eller flere fonde i Du Investerer uden varsel, når PFA Pension vurderer, at det forventes at være til gavn for de forsikrede eller nødvendigt, for at PFA Pension eller de fondsforvaltere, der er udpeget af PFA Pension, til enhver tid opfylder gældende lovgivning. Hvis PFA Pension uden varsel ændrer den sammensætning af investeringer, som de forsikrede har, skal PFA Pension meddele de berørte forsikrede, hvordan investeringsammensætningen vil være fremover.

2.4.4 Indbetalinger

I Du Investerer kan den forsikrede på minpension.pfa.dk vælge mellem automatisk investering eller manuel investering af løbende indbetalinger og engangsindbetalinger.

Ved at vælge automatisk investering kan den forsikrede oprette en automatisk regel for, hvordan indbetalinger løbende skal investeres i de ønskede fonde. Den forsikrede har mulighed for at ændre den automatiske regel.

Ved at vælge manuel investering placerer PFA Pension indbetalingerne i en pengemarkedsfond, der indeholder aktiver med lav risiko og med et forventet stabilt afkast. Pengene fra indbetalingerne bliver stående i pengemarkedsfonden, indtil den forsikrede selv investerer dem i andre fonde.

2.4.5 Køb og salg af fondsandele

Køb og salg af fondsandele i Du Investerer sker snarest muligt efter, at den forsikrede har anmodet om dette på minpension.pfa.dk eller snarest muligt efter, at PFA Pension har modtaget indbetalinger, der skal gå til Du Investerer.

Hvis et køb eller salg af fondsandele sker mere end fem handelsdage efter, at PFA Pension har fået en sådan anmodning eller indbetaling, får den forsikrede en kompensation. Denne kompensation svarer til det afkast for den eller de pågældende fonde, som den forsikrede ville have fået fra og med den 6. handelsdag efter anmodningen eller indbetalingen, hvis købet eller salget af fondsandele var sket ved afslutningen af den 5. handelsdag efter anmodningen eller indbetalingen.

En sådan kompensation med hensyn til en indbetaling forudsætter, at PFA Pension har modtaget de informationer sammen med indbetalingen, der er nødvendige, for at PFA Pension kan fordele indbetalingen.

Den forsikrede har ikke ret til en kompensation, hvis PFA Pension kan udskyde eller undlade at foretage et køb eller salg af fondsandele ifølge andre bestemmelser i disse pensionsvilkår for PFA Plus.

I PFA Pension er de følgende dage ikke at betragte som handelsdage: lørdage, søndage, helligdage, fredagen efter Kr. Himmelfartsdag, grundlovsdag den 5. juni, juleaftensdag den 24. december og nytårsaftensdag den 31. december. I fonde, der forudsætter eller involverer handel i

udlandet, vil dage, hvor der er lukket for sådan handel i udlandet, ikke blive betragtet som handelsdage for sådanne fonde, selvom sådanne dage betragtes som handelsdage for andre fonde.

2.4.6 Gennemførelse af en handel

Den forsikrede kan på minpension.pfa.dk afgive en ordre om en handel, der indebærer en oplysning til PFA Pension om, hvordan indbetaling og/eller opsparing skal investeres i fonde i Du Investerer. PFA Pension fastlægger et handelsvindue med de åbningstider, der fremgår af minpension.pfa.dk.

PFA Pension publicerer købs- og salgskurser for de enkelte fonde i forbindelse med, at handelsvinduet åbner. PFA Pension fastsætter selv købskursen og salgskursen, og herunder differencen mellem disse, for den enkelte fond. PFA Pension kan når som helst publicere nye købskurser og salgskurser, og herunder ændre differencen mellem disse, og de nye kurser vil gælde for alle handler foretaget efter publiceringen. PFA Pension kan, såfremt det skønnes nødvendigt, suspendere al fremtidig handel i en given fond, indtil PFA Pension åbner den igen.

Hvis den forsikrede afgiver en handelsordre inden for åbningstiderne for handelsvinduet, bliver handlen effektueret umiddelbart derefter til de senest publicerede kurser.

Hvis den forsikrede afgiver en handelsordre uden for åbningstiderne for handelsvinduet, bliver handlen effektueret, når handelsvinduet åbner igen, og til de kurser, vinduet åbner med. Den forsikrede kan annullere sine ordrer om handel, som er fremsat uden for åbningstiden for handelsvinduet, forudsat at annulleringen sker inden det tidspunkt, som PFA Pension til enhver tid har fastsat.

PFA Pension forbeholder sig ret til at begrænse gennemførelsen af ordrer for en eller flere fonde, hvis PFA Pension på samme tidspunkt modtager et større antal ordrer på den samme fond fra en eller flere forsikrede.

Hvis der opstår en særlig markedssituation, har PFA Pension ret til ikke at effektuere en ordre.

Hvis der opstår forhindringer, uanset arten af disse, så handlerne ikke umiddelbart kan gennemføres, effektueres den forsikredes ordre om at handle, når forhindringerne er ophørt.

PFA Pension hæfter ikke for økonomiske tab, som den forsikrede måtte pådrage sig som følge af, at den forsikredes ordre om at handle ikke gennemføres.

2.4.7 Udbytte

Værdien af eventuelt udbytte indgår ved kursfastsættelsen på de enkelte fonde.

2.5 Indbetaling til opsparing

PFA Pension anvender alle indbetalinger til den valgte investeringsprofil i PFA Investerer og/eller til køb af fondsandele ifølge investeringsvalget i Du Investerer.

Inden indbetalingerne fordeles til opsparingen, fratrækkes eventuelt arbejdsmarkedsbidrag og betaling for forsikringer, service og rådgivning samt eventuelle andre omkostninger.

Er indbetalingerne ikke tilstrækkelige til at dække betaling for forsikringer, service og rådgivning samt eventuelle andre omkostninger, bliver det resterende trukket i opsparingen efter nærmere regler, som fremgår af det tekniske grundlag, som PFA Pension til enhver tid har udformet. En del af det samlede tekniske grundlag vil til enhver tid være anmeldt til Finanstilsynet. PFA Pension kan foretage ændringer i det samlede tekniske grundlag uden varsel.

PFA Pension kan fastsætte minimumskrav til størrelsen af indbetalinger.

2.6 Skatter og afgifter

Der betales skatter og afgifter, herunder pensionsafkastskat, efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Pensionsafkastskat opgøres mindst en gang årligt.

Positiv pensionsafkastskat bliver fratrukket opsparingen ved salg af fondsandele og/eller ved fradrag i indbetalingerne.

Negativ pensionsafkastskat registreres til modregning i eventuelt fremtidig positiv pensionsafkastskat.

Pensionsafkastskat indgår ved beregning af udbetalingssikring. Dette kan medføre, at den forsikrede ikke vil modtage et særskilt beløb for eventuel negativ pensionsafkastskat ved ophør af en pensionsordning med udbetalingssikring, fordi beløbet er indregnet i udbetaling fra pensionsordningen som led i udbetalingssikringen.

2.7 Den forsikrede kan ikke have Du Investorer, hvis den forsikrede bor i USA

Hvis den forsikrede har fast bopæl i USA eller på USAs besiddelser eller territorier, kan den forsikrede ikke have Du Investorer, fordi dette kan være i strid med reglerne for udenlandske fonde. Hvis den forsikrede får fast bopæl i USA eller på USAs besiddelser eller territorier efter, at den forsikrede har fået Du Investorer, skal den forsikrede straks oplyse dette til PFA Pension. Herefter vil PFA Pension ændre den forsikredes pensionsordning, så den stemmer med reglerne for udenlandske fonde. Dette vil PFA Pension også gøre, hvis PFA Pension erfarer, efter at den forsikrede har fået Du Investorer, at den forsikrede havde fast bopæl i USA eller på USA's besiddelser eller territorier på det tidspunkt, hvor den forsikrede fik Du Investorer.

2.8 Investering efter den forsikredes død

2.8.1 Opsparing

2.8.1.1 Kapitalpension og ratepension

Opsparing som kapitalpension og ratepension i PFA Investorer eller Du Investorer bliver ved den forsikredes død overført til en pengemarkedsfond, som er en fond med lavt positivt eller negativt afkast.

Hvis det inden dødsfaldet var valgt, at der skulle være knyttet udbetalingssikring til opsparing i investeringsprofil A eller B i PFA Investorer, bortfalder udbetalingssikringen ved dødsfaldet. Hvis der er placeret opsparing i varighedsfondene ved forsikredes død, vil denne opsparing blive overført til pengemarkedsfonden i forbindelse med dødsfaldet.

Opsparingen vil forblive placeret i pengemarkedsfonden, indtil den er fuldt udbetalt. Opsparingen tilskrives løbende afkast og fratrækkes de omkostninger mv., der gælder for pensioner under udbetaling i henhold til de til enhver tid gældende regler, som PFA Pension har anmeldt til Finansilsynet. Indtil opsparingen er fuldt udbetalt, fastsættes udbetalingens størrelse ud fra den tilknyttede opsparing og vil kunne stige eller falde.

2.8.1.2 Livspension

Opsparing som livspension bortfalder ved den forsikredes død. Indtil udbetalingerne fra livspensionen til den forsikrede begynder, er denne opsparing så vidt muligt sikret ved en rateforsikring, der bliver udbetalt, hvis den forsikrede dør, inden udbetalingerne til den forsikrede er begyndt. Rateforsikringen ophører, når udbetalingerne til den forsikrede begynder, og derefter er opsparingen ikke længere sikret. En udbetaling fra rateforsikringen sker i overensstemmelse med reglerne i punktet "Kapitalpension og ratepension", som er nævnt ovenfor.

2.8.2 Kapitalværdi af livsforsikring

Hvis kapitalværdien ikke skal udbetales som et engangsbeløb, placeres kapitalværdien ved forsikredes død i pengemarkedsfonden. Herefter fastsættes udbetalingens størrelse en gang årligt ud fra den tilknyttede kapitalværdi, og udbetalingen vil kunne stige eller falde i forhold til året før.

2.9 Investering efter den ønskede udbetalingsstart

Fra tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart og indtil opsparingen er udbetalt, vil opsparingen fortsætte med den allokering, der var gældende på tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart. Har den forsikrede valgt Du Investerer, vil den forsikrede fortsat kunne foretage investeringsvalg efter tidspunktet for den ønskede udbetalingsstart.

Udbetalingen fastsættes årligt ud fra opsparingens aktuelle niveau og ud fra en eventuel udbetalingsstrategi, der er knyttet til opsparing i investeringsprofil A eller B i PFA Investerer.

2.10 KundeKapital

2.10.1 Pensjonsordninger, der har tilknyttet KundeKapital

Det fremgår af den forsikredes pensionsbevis, om den forsikrede har tilknyttet Individuel KundeKapital til eventuel opsparing i PFA Investerer. Punktet "KundeKapital" gælder derfor kun for de forsikrede, som har tilknyttet KundeKapital.

Hvis der er mulighed for, at den forsikrede kan fravælge Individuel KundeKapital, orienterer PFA Pension den forsikrede om denne mulighed. Fravalget skal ske på den måde og inden for den frist, som PFA Pension angiver. Et senere fravalg vil betyde, at der derefter ikke opbygges Individuel KundeKapital, mens den allerede opbyggede Individuelle KundeKapital vil blive bevaret.

Individuel KundeKapital fra en tidligere pensjonsordning i PFA Pension, som den forsikrede har, overføres til den nye pensjonsordning i PFA Plus, hvis der er knyttet Individuel KundeKapital til denne, og opsparingen overføres fra den tidligere pensjonsordning i PFA Pension til opsparing i PFA Investerer i den nye pensjonsordning i PFA Plus.

2.10.2 Generelt om KundeKapital

KundeKapital består af Individuel KundeKapital og Kollektiv KundeKapital. Individuel KundeKapital er den del af KundeKapital, som er knyttet til den forsikredes opsparing i PFA Investorer, mens Kollektiv KundeKapital er beløb, som PFA Pension har overført fra egenkapitalen til KundeKapital.

KundeKapital indgår på lige fod med egenkapitalen i PFA Pensions basiskapital, som er den kapital, der skal dække eventuelle tab i PFA Pension. KundeKapital kan derfor bl.a. blive reduceret ved dækning af tab på forsikringsdriften. Individuel KundeKapital får mindst samme afkast som egenkapitalen i PFA Pension.

2.10.3 Opbygning af Individuel KundeKapital

PFA Pension opbygger Individuel KundeKapital, der er knyttet til den forsikredes eventuelle opsparing i PFA Investorer. Opbygningen sker ved, at der beregnes et realiseret resultat, som udgør en vis procentdel af indbetalingen (efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag) til opsparing i PFA Investorer på den forsikredes pensionsordning, og det realiserede resultat overføres til opsparingen i PFA Investorer på den forsikredes pensionsordning.

Den procentsats for opbygning af Individuel KundeKapital, som PFA Pension til enhver tid anvender, vil PFA Pension til enhver tid anmelde til Finanstilsynet. PFA Pension kan uden varsel ændre satsen, herunder sætte den til nul, ved at anmelde det til Finanstilsynet.

Der bliver opbygget Individuel KundeKapital i forbindelse med indbetalinger til PFA Investorer og overførsel af opsparing fra en anden pensionsleverandør til PFA Investorer. Der bliver også opbygget Individuel KundeKapital, hvis PFA Pension i en periode yder indbetalings sikring og dermed overlager indbetalingen til PFA Investorer.

Hvis den forsikrede ændrer investeringskoncept fra PFA Investorer til Du Investorer, bortfalder muligheden for yderligere opbygning af Individuel KundeKapital. Det beløb for Individuel KundeKapital, der er opbygget, bliver bevaret.

Ved overførsel af opsparing fra Du Investorer til PFA Investorer opbygges der ikke Individuel KundeKapital.

2.10.4 Forrentning af KundeKapital

I løbet af et kalenderår bliver Individuel KundeKapital forrentet med en foreløbig rente, som fastsættes månedligt forud. Den endelige forrentning af KundeKapital opgøres årligt og svarer mindst til den årlige forrentning af egenkapitalen i PFA Pension. Forrentningen af egenkapitalen kan være positiv eller negativ.

Den endelige forrentning af KundeKapital tilskrives omkring maj måned i det følgende år. Ved udbetaling eller overførsel af Individuel KundeKapital, inden den endelige rente er tilskrevet til Individuel KundeKapital, vil den endelige rente ikke blive tilskrevet det udbetalte eller overførte beløb.

2.10.5 Kollektiv KundeKapital

PFA Pension har overført et beløb fra egenkapitalen til Kollektiv KundeKapital. Kollektiv KundeKapital, inklusiv forrentning og eventuelle nye overførsler fra egenkapitalen, fordeles til de pensionsordninger med opsparing i PFA Investorer, der til enhver tid er tilknyttet Individuel KundeKapital. Det sker i hovedtræk ved at sikre en mindste forrentning af Individuel KundeKapital og ved at dække eventuelle tab, som Individuel KundeKapital påføres. Den mindste forrentning fastsættes således, at Kollektiv KundeKapital forventes at blive udloddet over en årrække.

PFA Pension kan beslutte en endelig fordeling af Kollektiv KundeKapital.

2.10.6 Udbetaling af Individuel KundeKapital ved pensionering

Individuel KundeKapital udbetales samtidig med udbetaling af opsparingen i PFA Investerer på den følgende måde.

Individuel KundeKapital, der er knyttet til opsparing til kapitalpension i PFA Investerer, bliver udbetalt sammen med kapitalpensionen som et engangsbeløb med fradrag af den afgift, der er fastsat i lovgivningen.

Individuel KundeKapital, der er knyttet til opsparing til ratepension i PFA Investerer, bliver udbetalt løbende sammen med ratepensionen med fradrag af den skat eller afgift, der er fastsat i lovgivningen.

Individuel KundeKapital, der er knyttet til opsparing til livspension i PFA Investerer, bliver udbetalt løbende sammen med livspensionen i løbet af de første 10 år efter den forsikredes pensionering med fradrag af den skat, der er fastsat i lovgivningen. Ved den forsikredes død inden for de første 10 år efter pensionering bliver den resterende Individuelle KundeKapital, der er knyttet til opsparing til livspension i PFA Investerer, udbetalt som et engangsbeløb med fradrag af den afgift, der er fastsat i lovgivningen.

2.10.7 Udbetaling af Individuel KundeKapital ved den forsikredes død

Ved den forsikredes død udbetaler PFA Pension Individuel KundeKapital, der er knyttet til livspension og kapitalpension i PFA Investerer, som et engangsbeløb med fradrag af den afgift, der er fastsat i lovgivningen. Ved den forsikredes død udbetaler PFA Pension Individuel KundeKapital, der er knyttet til ratepension i PFA Investerer, løbende sammen med opsparingen i ratepensionen. Hvis PFA Pension udbetaler opsparingen i ratepension i PFA Investerer som et engangsbeløb, vil Individuel KundeKapital, der er knyttet til ratepensionen, også blive udbetalt som et engangsbeløb med fradrag af den afgift, der er fastsat i lovgivningen.

2.10.8 Ophævelse af pensionsordning

Ved ophævelse af en pensionsordning udbetaler PFA Pension Individuel KundeKapital sammen med værdien af opsparingen i PFA Investerer, såfremt PFA Pension opfylder det lovmæssige solvenskrav.

PFA Pension fastsætter, hvor stor en procentdel som Individuel KundeKapital, der er knyttet til opsparing i PFA Investerer, maksimalt kan udgøre af den resterende opsparing i PFA Investerer ved ophævelse af en del af opsparingen i PFA Investerer. Eventuel overskydende Individuel KundeKapital vil blive overført til opsparingen i PFA Investerer.

Den forsikrede kan ikke disponere særskilt over Individuel KundeKapital.

2.10.9 Opbygget Individuel KundeKapital under et vist niveau

Hvis værdien af forsikredes Individuelle KundeKapital er under et vist niveau, og der ikke længere bliver opbygget Individuel KundeKapital, vil forsikredes eksisterende Individuelle KundeKapital blive ændret til opsparing, hvilket fremgår af det til enhver tid gældende tekniske grundlag, som PFA Pension har anmeldt til Finanstilsynet.

2.10.10 Regler for KundeKapital kan ændres

PFA Pension kan til enhver tid ændre de regler om KundeKapital, der er nævnt ovenfor.

Der er nærmere regler for KundeKapital i PFA Pensions til enhver tid gældende "Regulativ for beregning og fordeling af realiseret resultat til pensionsordninger i PFA Plus med investeringskonceptet PFA Investorer". PFA Pension har til enhver tid anmeldt de detaljerede regler for KundeKapital til Finanstilsynet. PFA Pension kan til enhver tid uden varsel ændre regulativet og de regler, der er anmeldt til Finanstilsynet. KundeKapital skal til enhver tid opfylde kravene for særlige bonushensættelser (type B) i lov om finansiel virksomhed.

2.11 Tab, som PFA Pension ikke er ansvarlig for

PFA Pension er ikke ansvarlig for udviklingen i den forsikredes opsparing.

PFA Pension er ikke ansvarlig for tab, der påføres den forsikrede, hvis sådant tab pådrages som følge af force majeure lignende begivenheder, der indbefaltes, men ikke er begrænset til, naturkatastrofe, terrorhandlinger, krig, oprør, borgerlige uroligheder, uforudsete forbud eller påbud udstedt af en offentlig myndighed, brand, eksplosion, epidemier, strejke, lockout, manglende forsyning af elektricitet eller netværksforbindelser, eller forsynings- eller kommunikationsafbrydelser eller teknologinedbrud, uanset om dette skyldes hacking, virus eller andre årsager, og uanset om dette sker uden for eller i PFA Pension.

PFA Pension er ikke ansvarlig for den forsikredes Indirekte tab eller følgeskader.

3 Generelle pensionsvilkår for forsikringer

3.1 Hvornår gruppeforsikringen dækker

En del af gruppepensionsordningen består af gruppeforsikringer. Gruppeforsikringerne begynder på det tidspunkt, der følger af samarbejdsaftalen mellem forsikringstager og PFA Pension.

Når arbejdsgiveren har tilmeldt den forsikrede til gruppepensionsordningen, opretter PFA Pension den eller de forsikringer, som den forsikrede skal have. PFA Pension forpligter den forsikrede til at give PFA Pension besked, hvis bestemte angivne forhold, der kan have betydning for den forsikredes helbred, gør sig gældende.

Hvis den forsikrede ikke giver PFA Pension en sådan besked, dækker forsikringerne fra det tidspunkt, der er angivet i pensionsbeviset. Forsikringerne bliver dog oprettet med et generelt forbehold for de tilfælde, hvor den forsikrede skulle have givet PFA Pension en sådan besked.

Hvis den forsikrede derimod giver PFA Pension en sådan besked om forhold, der kan have betydning for den forsikredes helbred, vurderer PFA Pension om og i givet fald på hvilke betingelser, at forsikringerne kan oprettes.

Ved forhøjelser af dækninger, herunder forhøjelser der skyldes stigning i indbetalingen, kan PFA Pension kræve helbredsoplysninger, der efter PFA Penslons vurdering er tilfredsstillende.

Det er en betingelse for at opnå ret til en forsikringsydelse, at forsikringsbegivenheden sker i forsikringstiden.

3.2 Hvornår forsikringen generelt ikke dækker

3.2.1 Hvis forsikringstager eller andre afgiver urigtige eller mangelfulde oplysninger

Hvis forsikringstager afgiver urigtige eller mangelfulde oplysninger i forbindelse med forsikringens oprettelse, kan forsikringen bortfalde helt eller delvist efter reglerne i lov om forsikringsaftaler.

Afgiver andre end forsikringstageren urigtige eller mangelfulde oplysninger, har dette forhold samme virkning, som hvis oplysningerne var afgivet af forsikringstager.

3.2.2 Selvmord

Forsikringen skal have bestået uafbrudt i et år for at dække dødsfald, der skyldes selvmord.

3.2.3 Selvmordsforsøg

Forsikringen skal have bestået uafbrudt i et år for at dække forsikringsbegivenheder, der er en følge af selvmordsforsøg. Dette gælder dog ikke PFA Kritisk sygdom.

3.2.4 Deltagelse i krig uden for dansk område

Forsikringsbegivenheder, der er en følge af krigsdeltagelse eller deltagelse i eller bekæmpelse af oprør eller andre borgerlige uroligheder uden for dansk område, er ikke dækket, medmindre forsikringen har bestået uafbrudt det sidste år før krigen/konflikten. Ved krigsdeltagelse eller deltagelse i eller bekæmpelse af oprør eller andre borgerlige uroligheder forstås deltagelse i væbnede konflikter i form af deltagelse i våbenbærende styrker, herunder politistyrker samt deltagelse i freds- og observatørkorps og lignende indsat i et krigs- eller konfliktområde enten efter ordre fra den danske regering eller i form af frivillig deltagelse.

Deltagelse i fremmedmagters styrker er aldrig dækket.

3.2.5 Krigstilstand eller lignende på dansk område

For de forsikrede, der deltager i Hæren, Søværnet, Flyvevåbnet, Hjemmeværnet, Beredskabskorpset og lignende i forbindelse med krig, krigslignende tilstand eller anden fareforøgelse af tilsvarende art på dansk område, eller i forbindelse med at følgerne af en fareforøgelse rammer dansk område, omfattes krigsrisikoen under forsikringen. Det er dog en forudsætning, at forsikringen ved krigstilstandens (fareforøgelens) indtræden har været uafbrudt i kraft i mindst 1 år. Har forsikringen endnu ikke været i kraft i mindst 1 år ved krigstilstandens (fareforøgelens) indtræden, skal den forsikrede straks gøre anmeldelse til PFA Pension om deltagelse for at opnå afklaring af, hvorvidt og på hvilke vilkår PFA Pension vil overtage risikoen.

Under krig, krigslignende tilstand eller anden fareforøgelse af tilsvarende art på dansk område, eller hvor følgerne af en fareforøgelse rammer dansk område, gælder der for alle forsikrede, herunder også civile, særlige regler. Disse regler vedrører prisberegningen, forsikringer, ophævelse af pensionsordning og ændringer af pensionsordningen, herunder fx ændring til indbetalingsfri pensionsordning. Reglerne findes i PFA Pensions til enhver tid gældende krigsregulativ, der er anmeldt til statens tilsynsmyndighed.

Fra fareforøgelens indtræden kan der således for eksempel ske prisforhøjelser. Størrelserne af de forhøjede priser anmeldes til statens tilsynsmyndighed ved fareforøgelens indtræden og kan løbende reguleres.

PFA Kritisk sygdom bortfalder under krig, krigslignende tilstand eller anden fareforøgelse af tilsvarende art på dansk område, eller hvor følgerne af en fareforøgelse rammer dansk område.

Ved krig, krigslignende tilstand eller anden fareforøgelse af tilsvarende art forstås væbnede konflikter eller andre handlinger, der beror på anvendelse af magt mellem Danmark og en fremmed magt eller mellem fremmede magter indbyrdes samt borgerkrige, oprør eller borgerlige uroligheder.

Det tidspunkt, hvorfra krigstilstandens (fareforøgelens) indtræden og ophør skal regnes, fastsættes af brancheorganisationen for forsikrings- og pensionsselskaber eventuelt i samråd med myndighederne.

3.2.6 Forsæt

Der er ikke ret til ydelser, når den forsikrede har fremkaldt forsikringsbegivenheden med vilje (forsæt).

3.2.7 Grov uagtsomhed, selvforskyldt beruselse, påvirkning af euforiserende stoffer, giftstoffer af enhver art, medicin, rusmidler og lignende

Der kan ikke ske udbetaling fra PFA Kritisk sygdom på grundlag af en skade, der:

- a. Er fremkaldt af den forsikrede ved grov uagtsomhed uanset den forsikredes sindstilstand på skadetidspunktet
- b. Er opstået som følge af selvforskyldt beruselse, påvirkning af euforiserende stoffer, giftstoffer af enhver art, medicin, rusmidler og lignende.

Ligeledes kan der ikke ske udbetaling fra PFA Helbredssikring på grundlag af skader på organer eller andre følger af misbrug af alkohol, medicin, rusmidler, euforiserende stoffer eller giftstoffer. Behandling af misbrug af alkohol, medicin og andre rusmidler er dog dækket – se punktet "Basisdækning" i hovedafsnittet "Særlige pensionsvilkår for PFA Helbredssikring".

3.2.8 Udløsning af atomenergi eller radioaktive kræfter

Der kan ikke ske udbetaling fra PFA Kritisk sygdom på grundlag af en skade, der er en direkte følge af udløsning af atomenergi eller radioaktive kræfter.

3.3 Forsikringstiden

Forsikringstiden er perioden fra, at den forsikrede er dækket af forsikringen, og frem til forsikringen ophører. Forsikringen ophører senest på det tidspunkt, der fremgår af pensionsbeviset.

3.4 Den dækningsgivende løn

Den dækningsgivende løn er den løn, som dækningen beregnes ud fra.

3.5 Fastsættelse af prisen

Priserne for forsikringerne beregnes solidarisk.

Prisen for hver forsikring fastsættes som en gennemsnitspris for de forsikrede, der indgår i gruppen til beregning af den solidariske pris for den pågældende forsikring.

PFA Pension fastsætter den solidariske pris for et år ad gangen. Prisen fastsættes på grundlag af gruppens sammensætning med hensyn til aldre, køn og erhverv, forventninger til udbetallingerne i gruppen, forventninger til udbetallingerne generelt i PFA Pension, markedsmæssige korrektioner og den renteforudsætning, der kan ligge til grund for prisen. Denne årlige ændring i prisen sker uden varsel. PFA Pension giver besked til forsikringstageren.

Endvidere har PFA Pension ret til at ændre den solidariske pris i løbet af året, hvis ovennævnte forudsætninger udvikler sig væsentligt anderledes end forudsat i grundlaget for prisberegningen. I denne situation varsler PFA Pension forsikringstageren med 30 dages varsel til udgangen af en kalendermåned, hvis der er tale om en forhøjelse af prisen.

3.6 Anmeldelse

En begivenhed, som kan give ret til udbetaling, skal anmeldes til PFA Pension på en måde, som fastsættes af PFA Pension.

Ved ophør af en forsikring skal krav om udbetaling være fremsat over for PFA Pension inden seks måneder efter forsikringens ophør. Ved udløb af denne frist bortfalder retten til udbetaling.

3.7 Dokumentation

PFA Pension kan til enhver tid kræve dokumentation for, at forsikringsbegivenheden er indtrådt, og at betingelserne for ret til ydelser fortsat er opfyldt, og kan forlange de oplysninger, som PFA Pension vurderer, er nødvendige for bedømmelse heraf.

Den forsikrede er forpligtet til at lade sig undersøge af læger, som anvises af PFA Pension.

Hvis udgifterne til dette ikke dækkes af en anden forsikring, betaler PFA Pension alle udgifter i forbindelse med helbredsundersøgelser, der efter PFA Pensions skøn er nødvendige for at kunne afgøre sin betalingspligt.

Den forsikrede har pligt til at afgive de oplysninger og give de tilladelser til at indhente de lægelige oplysninger mv., som PFA Pension anser for nødvendige for at kunne afgøre sin betalingspligt.

3.8 Rådighedsforhold

Forsikringer har ingen værdi ved opsigelse, ophævelse eller andet ophør af pensionsordningen eller forsikringer.

Forsikringer kan ikke afhændes, pantsættes eller på anden måde gøres til genstand for omsætning.

4 Særlige pensionsvilkår for PFA Kritisk sygdom

4.1 Dækning

Forsikringen dækker med en engangsudbetaling, hvis den forsikrede får stillet en af de diagnoser, der er nævnt i punktet "Kritiske sygdomme", og de øvrige betingelser for dækningen er opfyldt.

4.2 Kritiske sygdomme

De følgende diagnoser anses for kritiske sygdomme, som kan give ret til udbetaling.

1. Større blodprop i hjertet (akut myokardieinfarkt)
2. Hjerterkaroperation på grund af svær kranspulsåreforkalkning (by-pass/PCI)
3. Kronisk hjertersvigt med svære symptomer og nedsat funktionsevne
4. Livstruende rytmeforstyrrelser med indoperation af ICD-enhed
5. Hjerterklapoperation på grund af hjerteklapfejl
6. Hjerneblødning/blodprop i hjernen (apopleksi)
7. Sækformet udvidelse af hjemens pulsårer (aneurisme) eller intrakraniel arteriovenøs kammsdannelse (AV-malformation)
8. Svær sygdom i aorta (hovedpulsåren)
9. Cancer (kræft)
10. Visse godartede svulster i hjerne eller rygmarv med behov for operation
11. Dissemineret sklerose (DS)
12. Amyotrofisk lateralsklerose (ALS) eller motorisk neuronsygdom (MND)
13. Kronisk nyresvigt med behov for varig dialysebehandling
14. Større organtransplantation
15. AIDS
16. HIV-infektion ved blodtransfusion eller arbejdsbetinget smitte
17. Muskelsvind
18. Myasthenia gravis
19. Praktisk blindhed
20. Total døvhed
21. Parkinsons sygdom (paralysis agitans, rystelammelse)
22. Creutzfeldt-Jakobs sygdom
23. Blivende og betydelige følger efter hjerne- eller hjerneindebelændelse
24. Blivende og betydelige følger efter Borrelia og Tick-Born-Encephalitis (TBE) i nervesystemet efter flåtbid
25. Større forbrænding (ambustio)

1. Større blodprop i hjertet (akut myokardieinfarkt)

Større blodprop i hjertet (akut myokardieinfarkt) definerer PFA Pension som akut opstået henfald af en del af hjertets muskelvæv, som følge af pludseligt ophørt blodtilførsel til den pågældende del af hjertet. Diagnosen skal være baseret på en typisk stigning og fald af blodets indhold af blokemiske markører (troponin TnT eller kreatinkinase MB), sammen med mindst ét af følgende kriterier:

- a. Sygehistorie med pludseligt opståede vedvarende brystmerter (symptomer på myokardielskæmi)

- b. Elektrokardiogramforandringer der tyder på iskæmi (ST-stigning eller fald)
- c. Udvikling af patologiske Q-takker på elektrokardiogram.

Diagnosen skal være stillet på hospital eller af kardiologisk speciallæge, og den forsikrede skal være i live mindst 30 dage efter, diagnosen er stillet.

2. Hjerterkaroperation på grund af svær kranspulsåreforkalkning (by-pass/PCI)

Hjerterkaroperation på grund af svær kranspulsåreforkalkning (by-pass/PCI) definerer PFA Pension som revaskulariserende behandling ved kranspulsåreforkalkning af et eller flere af hjertets kar, som ikke kan behandles tilfredsstillende medicinsk. Herunder regner PFA Pension:

- a. Planlagt eller gennemført ballonudvidelse af en eller flere hjerterpulsårer (PCI), evt. med indlæggelse af stent, eller
- b. Planlagt eller gennemført åben hjerterkirurgisk revaskularisering (by-pass operation) af en eller flere hjerterpulsårer.

Ved planlagt operation skal den forsikrede være optaget på venteliste.

Den forsikrede skal være i live 30 dage efter operationen. Ved optagelse på venteliste skal den forsikrede være i live 30 dage efter optagelse på ventelisten.

3. Kronisk hjertesvigt med svære symptomer og nedsat funktionsevne

Kronisk hjertesvigt med svære symptomer og nedsat funktionsevne definerer PFA Pension som kronisk hjerteinsufficiens med en uddrivningsfraktion (EF) i ventriklene på 30 % eller derunder, som medfører begrænsning i hvile (fx dyspnø, træthed og/eller palpitationer) og som forværrer ved enhver form for aktivitet (jf. New York Heart Associations klassifikation (NYHA) gruppe III eller IV).

Diagnosen skal være stillet på en kardiologisk afdeling eller af kardiologisk speciallæge, og den forsikrede skal være i live mindst 30 dage efter, diagnosen er stillet.

4. Livstruende rytmeforstyrrelser med indoperation af ICD-enhed

Livstruende rytmeforstyrrelser med indoperation af ICD-enhed definerer PFA Pension som planlagt eller gennemført implantation af implanterbar cardioverter defibrillator (ICD) på grund af livstruende hjerterytmeforstyrrelse.

Ved planlagt operation skal den forsikrede være optaget på venteliste.

Udbetaling forudsætter, at den forsikrede er i live 30 dage efter operationen eller i tilfælde af optagelse på venteliste 30 dage efter optagelsen.

5. Hjerterklapoperation på grund af hjerterklapfejl

Hjerterklapoperation på grund af hjerterklapfejl definerer PFA Pension som planlagt eller gennemført hjerterkirurgisk behandling for hjerterklapfejl (forsnævring eller utæthed), med indsættelse af kunstig mekanisk eller biologisk hjerterklapprotese samt homeograft eller klapplastik.

Ved planlagt operation skal den forsikrede være optaget på venteliste.

Udbetaling forudsætter, at den forsikrede er i live 30 dage efter operationen eller i tilfælde af optagelse på venteliste 30 dage efter optagelsen.

6. Hjerneblødning/blodprop i hjernen (apopleksi)

Hjerneblødning/blodprop i hjernen (apopleksi) definerer PFA Pension som en beskadigelse af hjernen eller hjernestammen, der medfører objektive udfaldssymptomer fra nervesystemet af mere end 24 timers varighed, og som enten skyldes:

- a. En spontant eller traumatisk opstået blodansamling i eller udenpå hjernen, som følge af en bristet pulsårer eller en misdannelse i hjernens kar, eller
- b. En forsnævring eller tillukning af en pulsårer i hjernen.

Hjernebeskadigelsen skal have medført blivende neurologiske udfald og være påvist ved en hjernescanning (CT/MR).

Hvis blodprop i hjernen ikke er bekræftet ved en CT/MR-scanning, er tilfældet omfattet af forsikringen, hvis samtlige klassiske kliniske tegn på blodprop i hjernen er opfyldt, og der er vedvarende objektive udfaldssymptomer fra nervesystemet af mere end 24 timers varighed.

Undtaget fra dækningen er:

- a. Transitorisk cerebral iskæmi (TCI)/transitorisk iskæmisk attack (TIA).
- b. Tidligere hjernefarkter påvist tilfældigt ved hjernescanning (CT/MR).

Diagnosen skal være stillet på en neurologisk eller neurokirurgisk afdeling, eller være bekræftet af en neurologisk speciallæge. Den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

7. Sækformet udvidelse af hjemens pulsårer (aneurisme) eller intrakranieel arteriovenøs kamisdannelse (AV-malformation)

Sækformet udvidelse af hjemens pulsårer (aneurisme) eller intrakranieel arteriovenøs kamisdannelse (AV-malformation) definerer PFA Pension som operation eller behandling for en defekt i hjemens kar, med en eller flere sækformede udvidelser af hjemens pulsårer eller arteriovenøse kamisdannelser (inkl. kavemøst angiom), som skal være påvist ved røntgen af hjemens pulsårer (angiografi) eller CT-scanning. Forsikringen omfatter også tilfælde, hvor operation eller behandling ikke kan gennemføres af tekniske grunde.

Defekten skal være diagnosticeret på en neurologisk eller neurokirurgisk afdeling. Ved planlagt operation skal den forsikrede være optaget på venteliste. Den forsikrede skal være i live 30 dage efter operationen eller behandlingen er tilfændebragt eller 30 dage efter optagelse på venteliste. Kan behandlingen ikke gennemføres, skal den forsikrede være i live 30 dage efter, dette er endeligt konstateret.

8. Svær sygdom i aorta (hovedpulsårer)

Svær sygdom i aorta (hovedpulsårer) definerer PFA Pension som en bristning (ruptur) eller lokal udvidelse af aorta (aortaaneurisme) til over 5 cm i diameter, en tillukning af aorta (aortaokklusion) eller en aortadissektion med ruptur i aortas indre lag og blødning ind i aortavæggen. Benævnelser af aorta inkluderer både den thorakale og abdominale aorta, men ikke deres forgreninger.

Diagnosen aortaaneurisme eller aortadissektion skal være stillet ved ultralyd af abdomen, ekkokardiografi, CT-scanning, MR-scanning eller evt. aortografi. Aortaokklusion skal være diagnosticeret ud fra kliniske fund samt en aortagrafi eller MR-angiografi. Den forsikrede skal være i live 30 dage efter, at diagnosen er stillet.

9. Cancer (kræft)

Cancer (kræft) definerer PFA Pension som en ondartet (malign) svulst (tumor), der er karakteriseret ved ukontrolleret vækst med infiltration af omkringliggende væv og tendens til lokalt recidiv og spredning til regionale lymfeknuder og andre organer (metastaser).

Desuden dækkes akut leukæmi, behandlingskrævende kronisk lymfatisk leukæmi stadie III og IV (high risk CLL/stadie B og C), lymfomer (lymfeknudekræft) og Hodgkin's sygdom.

Undtaget fra forsikringen er:

- a. Ikke-infiltrerende forstadier til kræft (præmaligne) som fx alle former for "in situ cancer" og dysplasi.
- b. Alle former for hudkræft. Modermærkekræft (malignt melanom) er dog dækket, med mindre der er tale om malignt melanom in situ.
- c. Kronisk lymfatisk leukæmi stadie I og II og blærepapillomer.

Diagnosen skal være baseret på histologisk eller cytologisk undersøgelse af fjernet svulst eller biopsi heraf foretaget af speciallæge i vævs- og celleundersøgelser (patologisk anatomi). Den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

10. Visse godartede svulster i hjerne eller rygmarg med behov for operation

Visse godartede svulster i hjerne eller rygmarg med behov for operation definerer PFA Pension som godartede (benigne) svulster opstået i hjerne, hjernestamme, rygmarg eller disse organers hinder, som ikke har kunnet fjernes helt ved operation, eller som efter operation efterlader følgetilstande i nervesystemet, der medfører en méngrad på mindst 15% fastsat efter Arbejdsskadestyrelsens méntabel. Forsikringen omfatter også tilfælde, hvor operation ikke kan gennemføres af tekniske grunde.

Undtaget fra forsikringen er cyster, granulomer og hypofyseadenomer.

Udbetaling forudsætter, at den forsikrede er i live 30 dage efter operationen og i tilfælde af, at operation ikke har kunnet gennemføres, 30 dage efter dette er endeligt konstateret. Er svulsten fjernet, men efterlader den følgetilstande, kan PFA Pension først foretage udbetaling, når følgetilstanden kan vurderes.

11. Dissemineret sklerose (DS)

Dissemineret sklerose (DS) definerer PFA Pension som en kronisk sygdom i centralnervesystemet, der har vist sig ved

- a. En eller flere episoder af neurologiske udfaldssymptomer fra forskellige dele af nervesystemet, som er efterfulgt af hel eller delvis remission eller
- b. Et hastigt fremadskridende forløb af progressiv MS med vedvarende neurologiske udfaldssymptomer fra forskellige dele af centralnervesystemet.

Diagnosen skal være stillet af en speciallæge i neurologi og være bekræftet ved typiske forandringer af hjernens hvide substans ved MR-scanning, eventuelt suppleret med fund af typiske oligoklonale bånd i spinalvæsken (intrathekal antistof produktion). Ved udtalte læsioner kan hypodense bånd på CT-scanning bekræfte diagnosen, ligesom forlænget latensetid ved neurofysiologiske undersøgelser/evoked potentials (især VEP) også kan støtte diagnosen.

Det er ikke tilstrækkeligt med synsnerveudfald (opticusneurit) alene.

Den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

12. Amyotrofisk lateralsklerose (ALS) eller motorisk neuronsygdom (MND)

Amyotrofisk lateralsklerose (ALS) eller motorisk neuronsygdom (MND) definerer PFA Pension som en kronisk sygdom af ukendt årsag med fremadskridende nedbrydning (degeneration) af nervesystemets motoriske celler i rygmarg, hjernestamme og hjerne, der medfører lammelser, muskelsvind og spasticitet.

Diagnosen skal være stillet på en neurologisk afdeling og være bekræftet ved elektromyografi (EMG). Den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

13. Kronisk nyresvigt med behov for varig dialysebehandling

Kronisk nyresvigt med behov for varig dialysebehandling definerer PFA Pension som dobbeltsidig nyresvigt, hvor begge nyrer kronisk og uigenkaldeligt er holdt op med at fungere, hvilket medfører behov for varig dialysebehandling.

Forsikrede skal være i live 30 dage efter, dialysebehandlingen er påbegyndt.

14. Større organtransplantation

Større organtransplantation definerer PFA Pension som den situation, hvor forsikrede pga. organsvigt modtager organtransplantat. Nedenstående transplantater er omfattet af forsikringen:

- a. hjerte
- b. lunge
- c. lever
- d. hjerte-lunge
- e. hjerte-lunge-lever
- f. nyre
- g. bugspytkirtel
- h. knoglemarv

Ved planlagt transplantation skal den forsikrede være optaget på venteliste.

Den forsikrede skal være i live 30 dage efter, transplantationen er foretaget. Ved optagelse på venteliste, skal den forsikrede være i live 30 dage efter optagelse på venteliste.

15. AIDS

AIDS definerer PFA Pension som AIDS i udbrud. Hvis forsikrede allerede var HIV-positiv, da den forsikrede blev omfattet af forsikringen, dækkes AIDS i udbrud kun, hvis denne diagnose stilles mere end fem år efter, at den forsikrede blev omfattet af forsikringen.

Diagnosen skal være stillet af en speciallæge i infektionsmedicin, og den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

16. HIV-infektion ved blodtransfusion eller arbejdsbetinget smitte

HIV-infektion ved blodtransfusion eller arbejdsbetinget smitte definerer PFA Pension som

- a. Infektion med HIV som følge af blodtransfusion eller anden lægelig behandling modtaget efter den forsikrede blev omfattet af forsikringen. Udbetaling forudsætter, at den forsikrede er berettiget til godtgørelse for transfusionsoverført HIV-infektion af Sundhedsstyrelsen.
- b. Infektion med HIV som følge af en arbejdsbetinget læsion eller smitteudsættelse på slimhinderne under udførelse af forsikredes professionelle erhverv. Udbetaling forudsætter, at den forsikrede er blevet smittet med HIV efter, at den forsikrede blev omfattet af forsikringen. Til dokumentation af smitteoverførslen kræves, at uheldet er anmeldt som arbejdsskade, og at der foreligger en negativ HIV-test udført inden for den første uge efter smitte-udsættelsen, efterfulgt af en positiv HIV-test inden for de næste tolv måneder.

Udbetaling forudsætter, at den forsikrede er i live 30 dage efter, at den forsikrede af Sundhedsstyrelsen er fundet berettiget til godtgørelse, eller i tilfælde af arbejdsbetinget smitte 30 dage efter, at resultatet af den positive HIV-test foreligger.

17. Muskelsvind

Muskelsvind definerer PFA Pension som progressiv muskeldystrofi af enten facio-skapulo-humeral typen, limp-girdle muskeldystrofi, Dystrofia myotonica, Beckers muskeldystrofi eller anden muskeldystrofi med betydeligt muskelsvind.

Diagnosen skal være stillet på neurologisk afdeling eller af neurologisk speciallæge, og den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

18. Myasthenia gravis

Myasthenia gravis definerer PFA Pension som en autoimmun neuromuskulær sygdom kendetegnet ved kraftnedsættelse og hurtig udtrætning.

Diagnosen skal være bekræftet ved mindst to af følgende kriterier:

- a. EMG der viser defekt neuromuskulær transmission
- b. Acetylcholinreceptorantistoffer i blodet
- c. Klart behandlingsrespons på relevant medicinsk behandling

Desuden skal diagnosen være stillet på neurologisk afdeling eller af neurologisk speciallæge, og den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

19. Praktisk blindhed

Praktisk blindhed definerer PFA Pension som permanent synstab på begge øjne, hvor synsstyrken på bedste øje er 1/60 (0,01666) eller derunder samt synsføllindskrænkning til under 10% (kikkertsyn).

Diagnosen skal være stillet af en øjenlæge, og den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

20. Total døvhed

Total døvhed definerer PFA Pension som totalt permanent høretab på begge ører, med en høretærskel på 100dB eller derover.

Diagnosen skal være stillet af en ørelæge, og den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

21. Parkinsons sygdom (paralysis agitans, rystelammelse)

Parkinsons sygdom (paralysis agitans, rystelammelse) definerer PFA Pension som kronisk sygdom kendetegnet ved øget muskelstivhed (rigiditet), rysten (tremor) og nedsættelse af de spontane bevægelser (oligokines).

Diagnosen skal være stillet på en neurologisk afdeling eller af en speciallæge i neurologi på baggrund af de klassiske symptomer. Den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

22. Creutzfeldt-Jakobs sygdom

Creutzfeldt-Jakobs sygdom definerer PFA Pension som spastisk pseudosklerose kendetegnet ved hurtig udviklende demens, ufrivillig muskeltrækninger og karakteristiske elektroencefalografiske forandringer.

Diagnosen skal være stillet på en neurologisk afdeling eller af en speciallæge i neurologi. Den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

23. Blivende og betydelige følger efter hjerne- eller hjernehindebetændelse

Blivende og betydelige følger efter hjerne- eller hjernehindebetændelse definerer PFA Pension som vedvarende betydelige neurologiske følger efter infektion i hjerne, hjernenerverødder eller hjernehinder, forårsaget af bakterier, vira, svampe m.v.

Beskadigelsen skal have medført blivende neurologiske udfald og dokumenteres ved:

- a. Påvisning af mikrober i spinalvæsken (eller eventuelt i blod), eller
- b. En rygmarvsvæskeundersøgelse med påvisning af tydelig inflammatorisk reaktion (pleocytose), herunder forhøjet antal hvide blodlegemer og protein, og evt. suppleret med MR-/CT-scanning.

Diagnosen skal være stillet på en neurologisk eller medicinsk afdeling, og de blivende neurologiske udfald skal være vurderet og bekræftet af en neurologisk speciallæge. Den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

24. Blivende og betydelige følger efter Borrelia og Tick-Born-Encephalitis (TBE) i nervesystemet efter flåtbid

Blivende og betydelige følger efter Borrelia og Tick-Born-Encephalitis (TBE) i nervesystemet efter flåtbid definerer PFA Pension som vedvarende betydelige neurologiske følger forårsaget af Borrelia-bakterie eller TBE-virus påført ved flåtbid. De neurologiske følger skal have været til stede tre måneder eller mere.

Diagnosen skal være påvist ved relevante specifikke antistoffer i serum og spinalvæske.

Diagnosen skal være stillet på en neurologisk eller medicinsk afdeling, og de blivende neurologiske følger skal være vurderet og bekræftet af en neurologisk speciallæge. Den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

25. Større forbrænding (ambustio)

Større forbrænding (ambustio) definerer PFA Pension som brandsår (inkl. forfrysninger eller ætsninger) af tredje grad, der dækker 20% eller mere af kroppens overflade.

Diagnosen skal fremgå af journaludskrift eller epikrise fra en brandsårsklinik. Den forsikrede skal være i live 30 dage efter, diagnosen er stillet.

4.3 Diagnostisering

Diagnosen skal være stillet af en af Sundhedsstyrelsen autoriseret læge med virke i Danmark. PFA Pension kan dog i konkrete tilfælde dispensere fra dette krav.

4.4 Betaling af lægeundersøgelser mv.

PFA Pension betaler udgifterne til de lægeundersøgelser, attester mv., som PFA Pension kræver for at kunne konstatere, om der er en dækningsberettiget diagnose.

4.5 Undtagelser fra dækning

4.5.1 Frivillig dækning

For den frivillige del af dækningen kan der ikke ske udbetaling for diagnoser, der direkte eller indirekte har sammenhæng med en tilstand, som den forsikrede har modtaget behandling for, inden den frivillige dækning blev valgt til. Dette gælder dog kun frem til den dato, der står i pensionsbeviset.

4.5.2 Flere samtidige kritiske sygdomme

Hvis den forsikrede samtidigt eller i forbindelse med hinanden (fx under samme hospitalsindlæggelse) får stillet flere diagnoser, der er nævnt i punktet "Kritiske sygdomme", vil engangsudbetalingen ikke ske flere gange. Det samme gælder, hvis den forsikrede bliver sygemeldt på grund af en diagnose, der er nævnt i punktet "Kritiske sygdomme", og der i tiden, indtil den forsikrede igen bliver raskmeldt og igen er begyndt at arbejde, bliver stillet flere diagnoser, der er nævnt i punktet "Kritiske sygdomme". Diagnoser, der er nævnt i punktet "Kritiske sygdomme", og som stilles efter at den forsikrede igen er raskmeldt og har genoptaget sit hidtidige arbejde, kan igen give ret til udbetaling.

4.5.3 Samme kritiske sygdom

Hver af de diagnoser, der er nævnt i punktet "Kritiske sygdomme", kan kun give én udbetaling til den forsikrede.

4.5.4 Betydningen af en udbetaling for en diagnose

Hvis der allerede er sket udbetaling for en diagnose, der er nævnt i punktet "Kritiske sygdomme", kan der ikke på et senere tidspunkt ske udbetaling for samme type diagnose eller for en diagnose i samme kategori.

Følgende diagnoser anser PFA Pension for at være i samme kategori (numre i parentes henviser til tilsvarende numre i punktet "Kritiske sygdomme"):

- (1) Større blodprop i hjertet (akut myokardieinfarkt), (2) Hjertekaroperation på grund af svær kranspulsårforvaskning (by-pass/PCI), (3) Kronisk hjertesvigt med svære symptomer og nedsat funktionsevne og (4) Livstruende rytmeforstyrrelser med indoperation af ICD-enhed.
- (6) Hjerneblødning og (6) Blodprop i hjernen.
- (7) Sækformet udvidelse af hjemens pulsårer (aneurisme) og (7) Intrakraniell arteriovenøs karmisdannelse (AV-malformation).
- (11) Dissemineret sklerose (DS), (12) Amyotrofisk lateralsklerose (ALS) og (12) Motorisk neuronsygdom (MND).
- (13) Kronisk nyresvigt med behov for varig dialysebehandling og (14) Større organtransplantation (dog kun for så vidt angår nyretransplantation).
- (15) AIDS og (16) HIV-infektion ved blodtransfusion eller arbejdsbelinget smitte.
- (17) Muskelsvind og (18) Myasthenia gravis.
- (23) Blivende og betydelige følger efter hjerne- eller hjernehindebetændelse og (24) Blivende og betydelige følger efter Borrelia og Tick-Born-Encephalitis (TBE) i nervesystemet efter flåttbid.

Der gælder særlige regler for cancer – se punktet "Særligt ved cancer".

4.5.5 Diagnoser, der har sammenhæng med en tidligere diagnose stillet i forsikringstiden

Hvis den forsikrede i forsikringstiden har fået stillet en diagnose, der opfylder betingelserne for at være dækningsberettiget, kan der ikke ske udbetaling for diagnoser, der ganske vist er omfattet af en anden bestemmelse i punktet "Kritiske sygdomme", men som har en direkte eller indirekte sammenhæng med den tidligere stillede diagnose.

4.5.6 Betydningen af en diagnose stillet inden forsikringen begynder

Hvis den forsikrede inden forsikringstidens begyndelse har fået stillet en diagnose, der er omfattet af en bestemmelse i punktet "Kritiske sygdomme", kan der ikke ske udbetaling efter den pågældende bestemmelse for diagnoser, der stilles i forsikringstiden. Dette gælder, selvom den diagnose, den forsikrede får stillet i forsikringstiden, lægeligt set ikke har sammenhæng med den diagnose, der blev stillet inden forsikringstidens begyndelse. Der gælder særlige regler for cancer – se punktet "Særligt ved cancer".

Hvis den forsikrede inden forsikringstidens begyndelse har fået stillet en diagnose, der er omfattet af en bestemmelse i punktet "Kritiske sygdomme", kan der ikke ske udbetaling for diagnoser, der ganske vist er omfattet af en anden bestemmelse i punktet "Kritiske sygdomme", men som har direkte eller indirekte sammenhæng med den diagnose, den forsikrede fik stillet inden forsikringstidens begyndelse.

4.6 Særligt ved cancer

Den forsikrede kan få udbetaling for op til to cancerlidelser, der diagnosticeres i forsikringstiden, og som opfylder betingelserne for at være dækningsberettigede i underpunktet "Cancer (kræft)" i punktet "Kritiske sygdomme". Den forsikrede kan kun få udbetaling den anden gang, hvis den nye diagnose er stillet mindst syv år efter, at behandlingen af den første cancerlidelse er afsluttet.

Har den forsikrede inden forsikringstidens begyndelse fået diagnosticeret cancer, der opfylder betingelserne i underpunktet "Cancer (kræft)" i punktet "Kritiske sygdomme", kan den forsikrede kun få én udbetaling, og kun hvis den nye diagnose er stillet mindst syv år efter, at behandlingen af den første cancerlidelse er afsluttet.

Udbetaling for en cancerlidelse kan aldrig finde sted, hvis der er tale om metastaser eller tilbagefald (recidiv) fra en tidligere diagnosticeret cancerlidelse.

4.7 Udbetaling

Udbetaling kan tidligst ske, når den forsikrede har fremsat krav om engangsudbetalingen, og PFA Pension har modtaget de oplysninger, som er nødvendige for at afgøre, om alle betingelser for udbetaling er opfyldte. Udbetaling sker til den forsikrede.

4.8 Frist for fremsættelse af krav om udbetaling

Fremsættelse af krav om engangsudbetaling skal ske til PFA Pension.

Krav på engangsudbetaling, som ikke er fremsat inden den forsikredes død, betragtes som bortfaldet på dødstidspunktet.

5 Særlige pensionsvilkår for PFA Erhvervsevne

5.1 Løbende udbetaling af erhvervsevneforsikring og indbetalingsikring

PFA Pension udbetaler løbende erhvervsevneforsikring og yder indbetalingsikring, hvis den forsikrede uafbrudt i mindst 3 måneder (karensperioden) har nedsat erhvervsevnen i dækningsberettiget grad som følge af sygdom eller ulykkestilfælde.

5.1.1 Definition af erhvervsevnenedsættelsen

5.1.1.1 Nedsættelse i dækningsberettiget grad

Erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettiget grad, hvis den forsikrede - efter PFA Pensions skøn - ikke længere er i stand til at tjene mere end 50 procent af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til den forsikredes helbredsstatus, uddannelse og tidligere beskæftigelse.

Den forsikrede har ikke ret til løbende erhvervsevneforsikring og indbetalingsikring under ansættelse i en stilling, der finansieres helt eller delvist af det offentlige som følge af nedsat erhvervsevne, medmindre den generelle erhvervsevne er nedsat til 50 procent eller mindre af den fulde erhvervsevne, og den forsikredes indtjening (summen af arbejdsindtægt og eventuelle sociale og andre offentlige ydelser og tilskud) er nedsat til 50 procent eller mindre af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder.

5.1.1.2 Subjektive klager over smerter og lignende, stress, depression og lignende samt afhængighed

Subjektive klager over smerter og lignende, stress, depression, diffuse psykiske lidelser og lignende berettiger ikke til udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og indbetalingsikring, hvis der ikke ved en helbredsmæssig undersøgelse kan påvises objektive tegn på, at erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettiget grad.

Afhængighed af alkohol, medicin eller andre rusmidler, ludomani, patologisk spilleafhængighed eller lignende spilleafhængighed, Internet eller andre lignende medier, købemani (shopaholic) og anden afhængighed af at købe ting, afhængighed af sex samt enhver anden afhængighed berettiger heller ikke til udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og indbetalingsikring.

PFA Pension kan dog ud fra en konkret vurdering beslutte at yde fuld eller delvis støtte til helbredsfræmmende behandlinger og foranstaltninger i sådanne tilfælde.

5.1.1.3 Omskoling/uddannelse/revalidering

Hvis PFA Pension skønner, at den forsikrede er egnet til omskoling, uddannelse eller revalidering, anses erhvervsevnen ikke for at være nedsat.

5.1.1.4 Vanskeligheder ved at få arbejde

Ved vurderingen af erhvervsevnenedsættelsen tillægges det ikke betydning, om den forsikrede har vanskeligt ved at få arbejde fx som følge af beskæftigelsessituationen.

5.1.1.5 Forsikringsbegivenhedens Indtræden

Forsikringsbegivenheden, som er den dækningsberettigede nedsættelse af erhvervsevnen, skal ske i forsikringslden.

5.1.2 Helbredsfræmmende behandlinger og foranstaltninger

PFA Pension kan gøre udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring betinget af, at den forsikrede deltager i helbredsfræmmende behandlinger og foranstaltninger, som PFA Pension skønner relevante.

5.1.3 Påbegyndelse af udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring

Udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og ydelse af indbetalingssikring har virkning fra den 1. i måneden efter, at erhvervsevnen uafbrudt i 3 måneder (karensperioden) har været nedsat i tilstrækkelig grad som følge af samme sygdom eller ulykkestilfælde.

5.1.4 Tilkendelsesperiode

PFA Pension tilkender udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og yder indbetalingssikring for en periode, der fastsættes af PFA Pension. Hvis erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettiget grad ved periodens udløb, tilkender PFA Pension udbetaling og indbetalingssikring for en ny periode, hvis betingelserne herfor er opfyldt, og så fremdeles.

5.1.5 Anmeldelse af nedsættelse af erhvervsevnen

Den forsikrede skal indsende en ansøgning, og den behandlende læge skal udstede og indsende en attest. Begge dele udfærdiges på blanketter, der udleveres af PFA Pension.

PFA Pension kan ved ansøgning om udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring kræve, at der udfyldes en revisorerklæring mv., hvis den forsikrede har indflydelse på fastsættelsen af sin egen dækningsgivende løn. Hvis den dækningsgivende løn på revisorerklæringen mv. er lavere end den dækningsgivende løn, som PFA Pension har fået oplyst, så vil en eventuel udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring tage udgangspunkt i den dækningsgivende løn ifølge revisorerklæringen mv.

5.1.6 Den forsikredes oplysningspligt

Den forsikrede har pligt til at orientere PFA Pension, hvis der sker ændringer i den forsikredes helbredstilstand eller arbejdssituation. Hvis den forsikrede ikke efterkommer dette, kan det medføre, at den forsikrede er forpligtet til at tilbagebetale beløb, som PFA Pension har ydet.

5.1.7 Erhvervsevnen genvindes

Genvindes erhvervsevnen i en sådan grad, at betingelserne for udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og ydelse af indbetalingssikring ikke længere er til stede, ophører udbetalingen af løbende erhvervsevneforsikring og ydelse af indbetalingssikring.

Hvis den forsikrede genvinder erhvervsevnen, men inden for 1 år herefter får nedsat erhvervsevnen igen i dækningsberettiget grad, og dette skyldes samme lidelse, beregnes der ikke en ny karensperiode.

5.1.8 Beløb, der bliver udbetalt fra løbende erhvervsevneforsikring

Udbetalingen vil blive reguleret en gang om året med den reguleringssats, der til enhver tid gælder for pensionsordningen. Reguleringssatsen er 2 procent p.a., og PFA Pension kan ændre denne uden varsel og herunder sætte den til nul. En eventuel ændring af satsen vil dog ikke gælde for en erhvervsevneforsikring, der allerede udbetales på det tidspunkt, hvor satsen ændres.

5.1.9 Betydningen af Indbetalingssikringen

5.1.9.1 For opsparing

Når forsikrede opfylder betingelserne for at få en løbende udbetaling ved nedsat erhvervsevne, indbetaler PFA Pension løbende de beløb til opsparingen, som ville være blevet indbetalt til opsparingen, hvis erhvervsevnen ikke havde været nedsat. Det er størrelsen af den i pensionsbeviset aftalte indbetaling til opsparingen (efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag) umiddelbart inden, at erhvervsevnen blev nedsat i dækningsberettiget grad, der er afgørende. Der tages således ikke hensyn til de eventuelle forhøjelser af indbetalingen, som der ville have været, hvis erhvervsevnen ikke havde været nedsat samt engangsindbetalinger foretaget før eller efter erhvervsevnen blev nedsat i dækningsberettiget grad. Indbetalingssikringen vil dog blive reguleret en gang om året med den reguleringssats, der til enhver tid gælder for pensionsordningen. Reguleringssatsen er 2 procent p.a., og PFA Pension kan ændre denne uden varsel og herunder sætte den til nul. En eventuel ændring af satsen vil dog ikke gælde for en indbetalingssikring, der allerede er trådt i kraft på det tidspunkt, hvor satsen ændres.

Det fremgår af pensionsbeviset, hvis indbetalingssikringen for opsparingen ikke omfatter eventuel frivillig indbetaling. Det fremgår af pensionsbeviset, hvad indbetalingssikring betyder for forsikringer.

5.1.9.2 For forsikring

Når forsikrede opfylder betingelserne for at få en løbende udbetaling ved nedsat erhvervsevne, opretholder PFA Pension en bestående forsikring, medmindre det fremgår af pensionsbeviset, at der ikke er indbetalingssikring på den pågældende forsikring. Forsikringen bliver opretholdt med den dækning, der gjaldt umiddelbart inden, at erhvervsevnen blev nedsat i dækningsberettiget grad. Indbetalingssikringen gælder længst til det tidspunkt, hvor forsikringen ellers ville være stoppet, hvis ikke erhvervsevnen havde været nedsat.

5.2 Engangsudbetaling ved nedsat erhvervsevne

For at engangsudbetaling ved nedsat erhvervsevne kan udbetales, skal erhvervsevnen være nedsat til en tredjedel eller derunder som følge af sygdom eller ulykkestilfælde, og nedsættelsen skal efter PFA Pensions skøn være varig.

5.2.1 Definition af erhvervsevnenedsættelsen

Erhvervsevnen er nedsat til en tredjedel eller derunder, hvis den forsikrede - efter PFA Pensions skøn - ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til den forsikredes helbredsstatus, uddannelse og tidligere beskæftigelse.

Nedsættelsen af erhvervsevnen anses for varig, hvis det er overvejende sandsynligt, at erhvervsevnen - trods lægelig eller anden helbredsfræmmende behandling, omskoling, revalidering, genoptræning eller uddannelse - er og forsat må anses for at ville være nedsat til en tredjedel eller derunder.

Udbetaling kan tidligst ske et år efter, at erhvervsevnen blev nedsat i tilstrækkelig grad. Erhvervsevnenedsættelsen skal have været uafbrudt i et år, og den forsikrede skal være i live et år efter, at erhvervsevnen blev nedsat i tilstrækkelig grad.

5.2.2 Forskringsbegivenhedens indtræden

Forskringsbegivenheden, som er den varige dækningsberettigede nedsættelse af erhvervsevnen, skal ske i forsikringstiden.

5.2.3 Øvrige bestemmelser

Følgende ovenstående punkter finder tilsvarende anvendelse for engangsudbetaling ved nedsat erhvervsevne:

Subjektive klager over smerter og lignende, stress, depression og lignende samt afhængighed

Omskoling/uddannelse/revalidering

Vanskeligheder ved at få arbejde

Anmeldelse af nedsættelse af erhvervsevnen.

6 Særlige pensionsvilkår for PFA Liv

6.1 Udbetaling ved død

PFA Pension udbetaler livsforsikring, hvis den forsikrede dør inden det tidspunkt, der er anført i pensionsbeviset. Se punktet "Investering efter den forsikredes død" i hovedafsnittet "Særlige pensionsvilkår for investering".

6.2 Begunstiget

Ved en begunstiget forstås den, som ved den forsikredes død overtager retligheden herunder modtager forsikringsydelsen, medmindre der er truffet bestemmelse om andet.

Er der ikke aftalt andet med PFA Pension, er det den forsikredes "nærmeste pårørende", jævnfør lov om forsikringsaftaler, der er begunstigede.

Ved "nærmeste pårørende" forstås herefter:

- a. den forsikredes ægtefælle/registrerede partner; eller hvis en sådan ikke efterlades
- b. samlever i ægteskabslignende forhold, hvis den forsikrede og samleveren ved dødsfaldet bor sammen og enten har/venter/har haft barn sammen eller har boet sammen i de sidste to år før dødsfaldet; eller hvis en sådan ikke efterlades
- c. livsarvinger (børn eller disses efterkommere); eller hvis sådanne heller ikke efterlades
- d. arvinger ifølge testamente; eller hvis et sådan ikke findes
- e. arvinger ifølge loven.

6.3 Løbende udbetaling til børn ved død

Hvis den forsikrede dør inden det i pensionsbeviset angivne tidspunkt, sker der løbende udbetaling til børn. Det er en forudsætning, at den forsikrede efterlader sig et eller flere pensionsberettigede børn, som ved dødsfaldet endnu ikke har opnået den alder, der fremgår af pensionsbeviset.

Pensionsberettigede børn er:

- a. den forsikredes biologiske børn
- b. den forsikredes stedbørn (dvs. ægtefælles/registreret partners børn)
- c. den forsikredes adoptivbørn.

Bortadoptererede børn og en samlevers børn er ikke berettigede til udbetaling til børn.

Løbende udbetaling fortsætter indtil, det pensionsberettigede barn opnår den alder, der fremgår af pensionsbeviset, eller afgår ved døden forinden.